

אתווקים

סאונים ותוכן של הילדים אוהבים

לך לך תטפ"ה

מצורף לגליון מספר 565

מצורף למגזין
'טועמיה'

פנים מאידות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מעל 15,000 קוראים

בינתיים יש איזה איראני שמצליח לגייס יותר חרדים ממה שצה"ל מצליח לגייס

בעקבות ההצפות בתימן מתרבים הדיווחים ש-מאחרי ההצפות עומדת סוכנת מוסד בשם תמי ארבע.

כבש הולך במדבר, רואה 2 בדווים הולכים מכות. אומר הכבש לעצמו "וואו וואו רק שלא יעשו סולחה..."

נהג אוטובוס סיפר לי היום שלפעמים הוא בטעות עוצר בתחנות גם כשהוא ברכב הפרטי שלו חחחחחחחחחח

אם הייתה תחרות איומים באולימפיאדה, איראן הייתה לוקחת בקלות מדליית זהב.

דבר העורך

רכב או טנק לפעמים אנו מרגישים תקועים "משמיים" הכל נעצר הכל הולך קשה, אבל מה ההבדל בין רכב רגיל לבין טנק? רכב רגיל נוסע במהירות גבוהה. לעומת זאת, טנק זוחל בצורה איטית. הטנק איטי, משום שעל גלגליו מורכבות שרשראות פלדה כבדות, המאיטות את קצב נסיעתו. אבל הוא מסוגל לצלוח מכשולים ולנסוע על גבי קרשים, ברזילים וסלעים. לטנק יש כוח אדיר בזכות השרשראות הרומסות את כל הניצב בדרכו, ומאפשרות לו להתקדם הלאה בתנאי שטח קשים. אתה מרגיש ששמים לך מקלות בגלגלים, אבל האמת היא שהקב"ה הרכיב לך שרשראות. אתה לא מתקדם במהירות, אבל יש לך כוחות אדירים ואתה מסוגל להגיע לפסגות אדירות! דווקא כשאדם ניצב בפני אתגרים ומכשולים, הוא מתחזק באמונה, בביטחון, בתפילה, ביראת שמים ובתיקון המידות. הקשיים גורמים לו לפתח קשר אישי ורגשי עם הבורא יתברך ולהעפיל לדרגות עצומות.

בידידות ובחיבה ניר גלפול

מעשה שהיה

כיצד התגבר החייל על חוספיו?
חייל מיחידה סודית מובחרת עמד בטרמפיאדה נידחת, ועלה על טנדר בלתי מוכר, בניגוד להוראות הצבא. כעבור שניות הוא הבחין שארבעת נוסעי הטנדר הינם בעלי חזות ערבית. החייל המבועת ניסה לקפוץ מהרכב אבל הוא איחר את המועד. הנוסעים התנפלו עליו במהירות, כפתו את ידיו ורגליו, השליכו אותו על רצפת הרכב ודרכו עליו באכזריות. החוטפים הובילו את החייל לבית מסתור בפאתי ג'נין, ודרשו ממנו למסור מידע מודיעיני אודות היחידה בה הוא משרת. כשהחייל בחר בשתיקה החלו החוטפים להתעלל בו, בנסיון לחלוב ממנו את האינפורמציה במכות ובחבטות. החייל עבר סידרה של עינויים נוראים שהיו מעבר ליכולת סיבלו. הוא הרגיש שעוד רגע הוא פותח את פיו ומתחיל לזמר כמו ציפור שיר. אבל אז ארע מאורע בלתי צפוי, שנתן לו את הכח לעמוד בעינויים ולנצור את לשונו. כשהחוטפים ראו שהחייל מתעקש לא למסור בדל מידע, הם שחררו אותו ממכליו והזדהו בתור חוקרים חשאים מהשב"כ. התברר כי היה זה מבחן, שנועד לוודא שהחייל מסוגל לעמוד בעינויים בלי למסור מידע מסווג, שישכן אותו ואת חבריו ליחידה. חוקרי השב"כ היו אחוזי התפעלות מעוז הנפש של החייל, שעמד בעינויים בגבורה ולא פצה את פיו. 'איך עמדת בזה? מה נתן לך את הכח לבלום את הפה?' החייל השיב בגילוי לב: 'תוך כדי העינויים הבחנתי מזוית עיני, ששניים מכם פוסעים הצידה ומסתודדים ביניהם בעברית. הבנתי שאני נמצא במבחן ואתם מתחזים למחבלים, במטרה לבדוק את יכולת העמידה שלי בתנאי שבי. כך קיבלתי את הכוחות להמשיך הלאה ולעמוד במבחן בהצלחה'. כשאדם יודע שהניסיון הניצב בפניו מגיע מאת הקב"ה, שרוצה להיטיב לו ולרומם אותו, הוא מקבל את תעצומות הנפש לעמוד בניסיון בגבורה. על זאת אמרו חז"ל: 'נתתה ליראיך נס להתנוסס מפני קשט סלה, נסיון אחר נסיון וגידולין אחר גידולין בשביל לנסותן בעולם, בשביל לגדלן בעולם, כנס הזה של ספינה'. לכן נזכור כי כל ניסיון, יש מי ששלח אותו לנסותינו... ואנחנו נעמוד בו בגבורה...

לפני חודש, עלי כרכי היה מס' 17 בארגון - היום הוא עלה השמיים, כשהוא מס' 3 בארגון. מה שיפה בארגון הזה, שאתה יכול להתקדם בטיל...

מיס אל ג'בל, לבנון. מילואימניק לא נותן להתראות על ירי נ"ט לעצור אותו מלהתפלל.

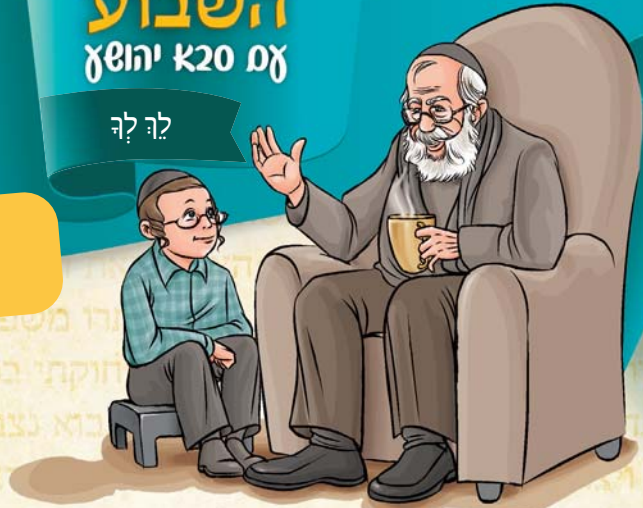
איראן: לאור התקיפה הלילה, ישראל: עדיין התור שלנו, לא אמרנו טאקי סגור או קלף אחרון בידי

השיבני
שיעור קבוע לנשים
אמונה - הכוח לצלוח את אתגרי החיים
מאת הרבנית בלבמן תחי'
ימי שני | 20:00
בית"כ "רמת עזרא" רח' רב תנן 1 (בתחילת מאווידי מרכז סופרי) | כניסה חופשית

פרשת השבוע

אם 20 איושע

לו לך

פשהקב"ה לא מאפשר

מדוע סבא בתפלה חסר
ולמה לא טעו שוב במספרי?

**"ויהי רעב בארץ וירד אברם
מצרימה... כי כבד הרעב בארץ"
(בראשית יב י')**

אברהם אבינו עזב במסירות נפש את ארצו ואת מולדתו, והלך אחר ה' לארץ ישראל. גם כאשר היה רעב בארץ, אברהם המשיך למסור נפש כדי להשאיר בארץ ישראל בכל הכוח, ולא רצה לרדת למצרים. אומר הפרוש 'העמק דבר', כי לכן כתוב בפסוק פעמים 'ויהי רעב בארץ', 'כי כבד הרעב בארץ'. כי לא מיד פשה היה רעב ירד אברם למצרים. כל עוד יכול היה להשתדל, למכור את רכושו ולבטח בה, עשה כל מאמץ ונשאיר למרות הרעב. עד שהיה הרעב כבד מדי, ולא נותרה ברירה. "והיה בזה נסיון לאברהם אבינו, שלא הקפיד אלא הבין שכן הוא עצת ה' ורצונו". זה אחד מהנסיונות שה' מנסה את האדם. אדם מוסר את הנפש על משהו רוחני, והנה פעם אחת מונעים ממנו להצליח בכך - לנסותו, שגם בזה יקבל את רצון ה' באהבה!

"סבא, קרה משהו?" קרא יוסף חיים בדאגה.

"לא קרה כלום", אמר סבא מיד. "סתם קמתי מאחר. בזמן האחרון אני מנסה לעזר במקרה של אב ובנו שרקו מאד זה מזה. אמש היה אצלי הבן, והשיחה התארכה והתארכה, לא הייתה ברירה, אף שמשך נדמתי על הכסא. והבקר, מרב עיפות, לא שמעתי את השעון המעורר".

ר' לוי לא ותר. "ר' הושע, אתם נראים ממש רע. אתם בטוחים שהכל בסדר?" "אני בריא ושלם", הדגיש סבא, "זה רק הצער... החמצתי תפלת ותיקין".

"אבל ר' הושע, הייתה לכם ברירה? כנראה האיש שהיה זקוק לעזרה היה דחוף יותר".

סבא חידו בעצבו. "חשבתי שלעולם לא תפסק לי הסינתיא דשמאי, וה' יעזרני לקום לותיקין - והנה, זה נגמר. אף אחד לא טעה במספר ולא התקשר להעירני... נכר היה עד כמה התחושה מציקה לסבא.

ופתאום הרים ר' לוי את תיק הטלית שלו. "סבא, הצער הזה הוא רק משום שאתם לא לומדים 'העמק דבר'", הוא אמר.

"איך זה קשור?" התפלא סבא.

"הנה", ר' לוי פתח את התיק ושלף ממנו חמש. "אתם חייבים לראות את היסוד העצום שלו בנסיון של אברהם אבינו, שיתן מבט חדש על הרגשותכם לעת כזו..."

"אתם לא דואגים לסבא שלכם?" שאל ר' לוי, "איפה הוא? נראה לי שחייבים לקחת מונית ולנסע לביתו, אולי קרה לו משהו".

הילדים לא הבינו את החרדה של ר' לוי. אולי סבא אינו מתפלל ותיקין' היום? אולי סתם לא התעורר בזמן.

"אתם הנכדים, לא שמעתם כנראה את ההתרגשות של סבא רק לפני שבועים..."

ור' לוי העלה נשכחות, "סבא אמר לי אז בשמחה גדולה: אני יכול לעשות 'סיום'. כבר שנה שלמה אני מתפלל ותיקין מדי יום, בלי להחמיץ אפילו פעם אחת.

וסבא הסביר לי את התרגשותו ואמר: אני מרגיש סינתיא דשמאי מיחדת. כשקמתי הבקר, גליתי כי משהו התקלקל בשעון המעורר שלי והוא לא צלצל. בדרך הטבע לא היה לי שום סכוי לקום לותיקין בעצמי, אחר שהלילה התקשיתי להרדם - והנה, בחמש בבקר צלצל הטלפון. היה זה מישהו מחו"ל שטעה בכלל במספר... והעיר אותי!

אנו עושים את המאמצים, וה' עוזר! כך אמר לי סבא בהתרגשות. אתם מבינים? ואלו היום, הוא לא בא לתפלה. לבי חושש שמשוהו קרה".

הנכדים השתכנעו מן החשש, ויחד הם יצאו במהירות לעבר ביתו של סבא.

הם מתקרבים - והנה סבא יוצא מהבגנו, כפוף וחרו מהרגלי.

ואלה תולדות

הגאון הגדול רבי אברהם
ארלנגר זצ"ל

ר"מ בישיבת קול תורה

מחבר הספרים 'ברכת אברהם' על הש"ס וספרי
מוסר נוספים
נולד ב-ו' בטבת תרצ"ב, נפטר בה' בתש"ן
תשפ"ב

העסקה הטובה ביותר

"זו לא שאלה שאפשר לשאל על התוספות!!!" קרא הרב ארלנגר במהלך ופוח תלמודי שהתעורר בשעור.

התלמיד ששאל את השאלה הסמיק מעט. הוא תלמיד צעיר, זו לו השנה הראשונה בישיבה, ואף פעם לא נעים לשאל שאלה לא נכונה. אבל בסדר, שמע את הדברים

ועבר הלאה, המשיך ללמד עם כל החם והלהט, עם כל העמל והמק. כך בהמשך השעור שבחדר השעורים, וכך גם בסדר שהיה אחר כך בהיכל הישיבה. ישב ליד החברותא וביחד לבנו את הסגיה לפרטיה. והנה נגש אליו אחד מבחורי הישיבה וטפח על כתפו: "אתם בריזל? רב אברהם קורא לכם".

הבחור החסיר פעימה. זה בודאי בקשור ל'תוספות' שהוא, אך למה לבחש בכך? השאלה שהוא שאל, אי אפשר לשאל אותה על התוספות - זה מובן, הוא שמע וקבל. קדימה, ווייטער, ממשיכים הלאה...

אבל כשהרב קורא - נגשים.

מתקרב הבחור אל הרב. והרב -

הוא אינו מדבר כלל על אותה שאלה לא מצלחת. הוא תופס בשתי ידיו של הבחור הצעיר, ו-מתנצל מעמק לבו על כך שפגע בו.

"הרב, לא נפגעתי, יש לי פשוט טבע כזה שאני מסמיק מהר מכל אי נעימות קלה", מסביר הבחור בכנות.

אבל הרב אינו מותר, שוב הוא מסביר, מתנצל, מבקש שימחל לו בבקשה. משתדל בכל כוחו לפייס ולהוציא את

הבחור בהרגשה הנעימה ביותר.

חולפות שנים, ובאחד הימים נערו 'כנס בוגרים' אדיר ממדים. כל בוגרי הישיבה לדורותיה, אלו שלמדו בה לארוך שבועים שנה, מזמנים לשבת יחד באולם ענק שנשכר במיוחד לשם כך. הארוע גדול ומרוב, ולכן הפל מתכנן מראש לפרטי פרטים - מי ידבר ומתי, וכמה זמן בדיוק יקדש לכל דבר.

רבי אברהם ארלנגר
CC BY SA 3.0 Shmuelxq

הבחור לשעבר מגיע גם הוא לכנס הגדול. כמו כלם הוא רואה את התכניה המדפסת, בה מצין כל מהלך הארוע, מה יקרה בכל רגע ומי ידבר וכמה דקות ידבר. והפל מתנהל בדיוק לפי התכנון.

אך הנה... משהו חורג. שלא כמתכנון, נגש הרב ארלנגר ממקום מושבו שעל במת הכבוד - אל דוכן הנואמים. אמנם, לפי התכנית הוא לא אמור היה לדבר, אך הוא בקש בקשה מיחדת מהמארגנים שיתנו לו חמשים שניות בשביל לומר דבר מה לצבור הבוגרים.

ומה עשה הרב ארלנגר בחמשים השניות שבהן עמד מול כל בוגרי

הישיבה לדורותיה?

התלמידים שהפירו אותו, לא הפתעו פאשר הוא עמד ובקש שימחלו לו כלם בלב שלם אם חלילה פגע באחד מהם.

וכשעלה לאחר מכן הגאון הגדול הרב יהודה עדס שיבדלחט"א על דוכן הנואמים, הוא התפעל מכך ואמר: 'הרב ארלנגר עשה בערב הזה את העסקה הטובה ביותר.'

סיפורים נפלאים לילדים

פֶּרֶשֶׁת לָךְ לָךְ

"לך לך" (יב, א)

רש"י: להנאתך ולטובתך.

איזו הנאה יכולה להיות כתוצאה מהטלטלות בדרךכים?

בעל המאור עינים היה עוסק רבות במצות פדיון שבויים. יהודים רבים היו חיבים לו את חייהם ואת שחרורם מבית האסורים ומשבי אצל הגויים.

אולם, פעם אחת הלשין עליו אין מי, ובעל ה"מאור עינים" השלך לבית האסורים.

"רבוננו של עולם!" קרא הרב בצער, ועל מה בא עלי כזה ענש? הרי כל חיי מציל אני את היהודים, איך יתכן שקרה גם לי כך?"

ראה ד' בצערו, ושלח אליו את אליהו הנביא.

"אין זה ענש, חלילה!" אמר לו אליהו,

ושמחה גדולה יש בשמים כאשר אתה מקים את מצות פדיון שבויים, אולם, כדי שתקיים את המצוה ביתר שאת ובזריזות, רצה ה' להטעים לך פעם אחת את הפעם שמרגיש האדם השבוי, לאחר שתחוש את תחושותיו של הנתון בשבי, תקים את מצות פדיון שבויים בהתלהבות ובזריזות רבה אף יותר!"

בדומה לך, ארע לאברהם אבינו. מכיון שאברהם אבינו עסק כל חייו במצות הכנסת אורחים, רצה הקדוש ברוך הוא להטעימו בטעם שמרגישים עוברי דרכים, ולגרם לאברהם לחוש את תחושתו של מי

שנוזק לאכל על שלחנו של השני, לצרף כף אמר לו ה': "לך לך" - להנאתך ולטובתך, כדי שתקים את מצות הכנסת אורחים ביתר שאת, בהנאה ובשמחה, כאשר אתה יודע ומכיר עד כמה גדולה הטובה שאתה עושה לאורחים. (נטעי אשל)

"לך לך ... אל הארץ אשר אראך" (יב, א)

בשנים הראשונות להנהגתו של הרבי מליובאוויטש קרא פעם אחת לאחד מחסידיו והטיל עליו משימה, שהיתה בסגנון ספורי הבעל שם טוב.

החסיד נצטוו לנסע למקום כלשהו, בלי שנאמר לו מה לעשות שם ואל מי לפנות.

כשיצא החסיד מלפני הרבי התחיל לתהות: מה אני אמור לעשות שם? איזו משימה הרבי רוצה שאמלא? אולי לא הבנתי נכון את הדברים שאמר לי הרבי?

החליט החסיד להעלות את שאלותיו על הכתב ומסר את מכתבו למזכירות הרבי.

הרבי הגיב על המכתב בשורה אחת, נוקבת: "אם מתחילים להתעורר אצלך ספקות, מתעוררים ספקות גם אצלי".

"והיה ברכה" (יב, ב)

מעשה באדם אחד שהחזיק פעם בידי רבנו החתם סופר ועזר לו לעבר לצד השני של הרחוב שהיה מלא טיט ורפש.

רבנו ברח אותו שיחיה מאה ועשרים שנה, וכן היה, הוא האריך ימים ושנים

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

רבות, והגיע לזקנה מפלגת.

כשהיה בערך בן מאה ושבע עשרה שנה, היה כבר כמעט גוסס, ואנשי החברא קדישא ישבו אצלו, אך הוא בכח אמונתו הטהורה התחזק בכל כוחו וגרש אותם מהבית, באמרו להם: "אין אני מותר מהברכה של אותו צדיק אפילו יום אחד". וכן היה, שהשלים מאה ועשרים שנים בשלמות! (ספרא דמלכא)

"ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט" (יג, ז)

כתב רש"י: לפי שהיו רועיו של לוט רשעים ומרעים בהמתם בשדות אחרים, ורועי אברם מוכיחים אותם על הגזל, והם אומרים נתנה הארץ לאברם ולו אין יורש ולוט יורשו ואין זה גזל, והכתוב אומר "והפנעני והפריזי אז ישב בארץ" ולא זכה בהם אברם עדין.

כאשר נשתכנה ישיבת קול תורה בשכונת בית וגן, בקשו מנהלי הישיבה להעמיד לרשות ראש הישיבה הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל מונית שתסיעוהו מן הישיבה לביתו שבשערי חסד לחסך את טרחת הנסיעה באוטובוס.

אך רש"ז סרב בתקף: "אלו כספי הקדש המיעדים לצרכי הישיבה" - פסק - "ואסור לבזבזם בשביל מונית עבורי"..

כך נקפו חדשים עד שהציעו לרש"ז: "יואיל להקדיש עוד חצי שעה עבור הישיבה ותמורתם יקבל מונית הביתה".

נענה רש"ז להצעה זו, וגם התלמידים ברכו את ההנהלה על כך שמעתה יוכלו להנות לאורו של ראש הישיבה עוד כמחצית השעה כל יום... (המאור הגדול)

כ"ק האדמו"ר רבי שמעון מלעלב זצ"ל נסע מארץ ישראל לאמריקה במיוחד לשבת

האופרוף של נכדו.

בשבת בבקר קדם שהלך לתפלה, נגש אליו אחד הגבאים ואמר לו שהמקוה שהכינו לאדמו"ר אינה ראויה לשמוש, כיון שהיא מאוד קרה, ויש כאן בסמוך מקוה ששם יוכל האדמו"ר לטבל.

הלך האדמו"ר למקוה השני וטבל שם. כשיצא מהמקוה, במקום ללכת לבית הכנסת ששם מתקיימת העליה לתורה, עלה האדמו"ר לבית הכנסת שהמקוה שיכת אליהם והתפלל שם.

הגבאים והמתפללים תמהו מאד על מעשה זה, שהרי האדמו"ר הגיע במיוחד לעליה לתורה של נכדו, ושם כל המתפללים ומשפחתו ממתינים עבורו.

לאחר התפלה נודע הדבר: כאשר יצא האדמו"ר מהמקוה הבחין במודעה קטנה בפתח המקוה, שהטבילה במקום הוא למתפללי בית הכנסת בלבד, ולכן כדי שלא יחשב לגזל, עלה האדמו"ר להתפלל שם, כדי שיחשב כאחד המתפללים. (חשוקי חמד)

"הבט נא השמימה" (טו, א)

באחד הימים, עוד טרם השחר הפציע, העיר המלבי"ם זצ"ל את כל בני ביתו, וצוה עליהם ללבש בגדי שבת ויום טוב.

לאור תמיהתם הרבה, הסביר ואמר להם: הולכים אנו לראות מראה נורא.

הלכו כל בני הבית בעקבות אביהם, כשהם נרגשים ומסקרנים: 'מהו אותו מראה נורא שרוצה להראות לנו אבא??'

כשיצאו הם למרחב, מחוץ לתחום הבנוי, הצביע הצדיק באצבעו לעבר האפק הפתוח, והראה להם את... זריחת השמש! "הן לא אמרתי לכם? מראה נורא אנו הולכים לראות!!!"

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutinNiflaim@gmail.com

דיבורים טובים

שבועון הילדים של 'משמרת השלום'

מס' 47
★
פר' לך לך
חשון פ"ה

הנחיה:
ערוך עצמי
לעמת גאון

אתה בן של מלך?

גאון או לא?

בשבוע שעבר אמרנו כמה חשוב שכל אחד ידע את מעלתו, שאין עוד אחד כמוהו ושהעולם נברא בשבילו...

היום נוסיף ונאמר, שכל אחד גם חיב להכיר את המעלות שיש בו; מאור פנים, מעמד חברתי, זריזות, כח, חכמה, התמדה או כל מעלה אחרת.

ואתה בטח תוהה: איך זה יכול להיות? זה נשמע כמו גאון!

טוב מאוד שאתה חושש. גאון היא מדה מגנה כל כך... צריכים להרחיק אותה יותר מכל המדות הרעות ולא להשאיר אפלו צל של גאון!

אלא ש: הכרת הערך של עצמי, איננה גאון!

שמע ספור שהמלמד שלי ספר:

מהר הזבל לארמון המלך

הגס היה ילד עני ועזוב. הוא חי בין ערמות זבל בקצה העיר, עם עוד כמה ילדים עלובים כמוהו.

יום אחד עברה במקום מרכבתו של המלך. המלך בכבודו ובעצמו ירד מהמרכבה, הביט על הילדים הכחושים והמלכלכים זמן רב, ואז קרא להם: עלו עמי למרכבה שלי. אתם מזמנים לארמון המלך!

הגס לא ידע את נפשו. הוא ישב על ספסל המרכבה, מתנועע לקצב הסוסים הדוהרים. הבין שדבק בו מלכלך את הספסל המזהב. כמו בתוך חלום שמע את מלותיו של המלך: ילדים חביבים. ראיתי אתכם, ומצאתם חן בעיני. אני אוהב אתכם, ורוצה לתת לכם כל טוב. מעתה תהיו כמו בנים שלי, ותגורו עמי בארמון.

מכאן ואילך התגלגלו הענינים במהירות. הגס קבל חדר משלו בארמון. בגדי מלכות מצחצחים, משרתים

עוברים הימים. מדי יום עומדים הילדים לפני המלך, ומנגנים לו בזה אחר זה, כל אחד על הכלי שלו. הנס מנגן ולבו רוטט משמחה. וכשהוא רואה את המבט מלא הנחת שהמלך נותן בו הוא מתמלא אשר על הזכות, ורצון להמשיך וללמד איך לנגן טוב עוד יותר ועוד יותר.

בדרכו חזרה לחדר, אומרים לו השרים: "פשוט... איזה כנור!!! אילו מדים! איזה נסיך אתה!" לבו של הנס גואה בקרבו על הזכות. הוא מרגיש אסיר תודה למלך האדיר שנתן לו הכל.

המלך מזכיר לילדים שוב ושוב: "בני האהובים. אתם יודעים שכל מה שיש לכם הוא ממני. אנא, למעני, תמשיכו לאהב זה את זה תמיד. אל תתגאו אחד על השני. הרי כל מה שאתם שונים זה רק בזכות שאתם **בנים שלי**, וכלכם בנים שלי באותה מדה!" ובכל פעם כזאת הלכבות של הילדים מתמלאים שוב באהבה גדולה לכל החברים-האהבים, בני המלך הגדול והרחום.

כן, קבלנו מעלות!

המלמד סים את הספור. נזכרתי בשמואל, חבר שלי, שמדכדך בלו ובטוח שזו עונה. בהפסקה נגשתי אליו ושאלתי: "נו, איך זה להרגיש חשוב כל כך?"
"אני חשוב?" הוא כעס. "אסור להגיד כן!"
"לא שמעת את הספור של הנס? הרי גם אתה בן

צמודים ומסורים, נארוחות כיד המלך.

לכל ילד נתן המלך כלי נגינה אישי, כדי שינגן לפניו בכל יום. הנס קבל כנור. כנור עתיק ומפלא. כשונכנס אל חדרו המורה הפרטי שאמור ללמד אותו נגינה, פרץ הנס בבכי של בושה: "אני... אינני יכול לנגן בפני המלך... אני מתבייש..."

המורה הקשיב. הנס הרים אליו עינים רטובות: "יש למלך הרי תזמורת ענקית, ובה הנגנים הטובים בעולם... ואני..."
"אתה תנגן, הנס." אומר לו המורה ברכות. "עליך להכיר את הכנור, ללמד אותו ולנגן. המלך רוצה בך בכל מקרה. הוא מבקש שתעשה את זה, ואתה תעשה את זה הכי טוב שאתה יכול. המלך אוהב לשמע דוקא את הנגינה שלך... את הנגינה של הבן שלו."

חידות בענייני מדות ושמירת הלשון

חידה במידה

הרב דוד נמאל שורץ שליט"א, י"ר מכון "פלאי התורה"

חידה:

איה יתכן, שאדם נותן לחברו את כל המתנות הטובות שבעולם – ונחשב כאלו לא נתן לו כלום, ואלו חברו שלא נתן לו כלום – נחשב כאלו נתן לו כל המתנות הטובות שבעולם?

מקורות: אבות דרבי נתן פרק י"ג הלכה ד', מאירי מסכת אבות פרק א' משנה ט"ו.

סלחתי לך כי אתה אדם כדורתי, וכל אדם כדורתי יעשה כדורתו. וכל אדם כדורתי יעשה כדורתו. וכל אדם כדורתי יעשה כדורתו. וכל אדם כדורתי יעשה כדורתו. וכל אדם כדורתי יעשה כדורתו.

ש'ל מלך... המלך רוצה שתתפלל אליו ותדבר אתו...
אתה מעניין אותי!"

"אוי, זו גאונה! זה לא נכון! א... כלומר..." הוא שם
יד על פיו. "סליחה, טעיתי... זה חייב להיות נכון."

"ואיך הפעלות שהוא נתן לך? כמו שהמלך נתן
להגס כנור, גם לך השם נתן כמה דברים, לא?"

"הפעלות שלי? כלום! אפס! אם היה לי את
ההתמדה של אלחנן, את מאור הפני-" שוב הוא
התחיל עם הנאומים הקבועים שלו, אך פתאום הבין
מה שאלתי אותו ונעצר, המום.

"רגע, הפעלות שהוא נתן לי? בעצם, אתה
צודק...! זו כפיות טובה להגיד שאין בי מעלות. הרי
השם הוא זה שנתן לי אותו!"

שמואל הסתכל על הרצפה ומחה את מצחו. ואז
במאמץ רב העז ולחש: "כן, יש לי חכמה... גם מעמד
חברתי נחמד... בסך הכל יש לי סבלנות להשקיע
וללמד..." הוא הרים אלי מבט, וחיך במבוכה: "לא
נעים לי, עד היום חשבתי שזה נקרא להתנאות, אבל
זה שקר להגיד שלא קבלתי את המתנות האלה."

"בדיוק!" טפחתי על שכמו. "ואתה יודע מה?
יש בך עוד מעלות, שאתה אפלו לא מכיר."

תחשב על זה!"

הלכתי משם מאשר. כמה
טוב שהשם נתן לי הבנה ורגישות,
וזכה אותי לעודד ככה את שמואל.

כן. אני מחיב להעריך את עצמי.
לזכר: אני חשוב אצל השם אפלו
יותר מהמלאכים. חובבה עלי להכיר את
הפעלות שלי. אלו מתנות שהשם נתן לי. הן
ממש לא שלי! אשתדל בעז"ה לעשות בהן
את רצונו, בצורה הכי טובה שאני יכול.

ואיך אבדיל בין ערך עצמי לגאונה?

גאונה מביאה חלילה לכעס, לשקר, לחצפה
ולכל המדות הרעות. ואלו ערך עצמי טוב, ממלא
אותי בשמחה, בהרגשה נפלאה ומוביל אותי לכל
הדברים הטובים.

איך?

על זה נדבר בעז"ה בשבוע הבא...

בינתיים תחשב על מה שקראת!

שבת שלום - משלם.

שו"ת משולם

הלכה לשלחן השבת

דודי מצביע על הרצפה
בכניסה לבנין ואומר: "עזרא
השליח את העטיפות הריקות
האלו, בכלל לא אכפת לו
שהבנין יהיה מלכלך".
דודי ראה במו עיניו את
המעשה. האם הוא נכשל
באסור לשון הרע?

גם
כאשר ספור
הגנאי הנו אמת
ומדינה, אסור לומר
אותו. זהו לשון הרע.

העלון הודפס והופץ:

יואל בן אסתר שטרונה ותהילה בת
אילנה מסעודה לזרע שיל הימא

מתוקים מוסף למועצה לך תלמה

לשיתפות בהפצת העלון:

1800-800-779

לצירוף מוסדות לתוכניות 'חברים':

פקס: 02-6506107

דוא"ל: 1025379160@gmail.com

סודות במגרש החיים

קומיקס חדש בהמשכים

תקציר: בשבועה הסדשה אין מבנה לחידור החברים דוחים את משלם. הוא מגלה לידו את ציטה.

כתבה: ש. רוזנשטיין | איור: יוספי יוסף

מה אני עושה עם הציור הזה? הצילון! אני סגב עזרה!

אתה שואל מי אני? אני החבר הכי טוב שלך! אני נמצא אתך כל הזמן! תה תה תה... תה...

זהו ציטה. הוא נותן לך המון עצות, אבל...

פס... פס... משלם! זה אני, אורי! בקשת עזרה?

רק בגלל אין לך חברים!

אה! זה הקול הזה שאני רגיל לשמע? בדיוקו אני מציץ לך להפסיק להקשיב לו.

המשחק יבוא בעד"ה

לקבלת העלון להפצה בבית הכנסת חיינו: 02-5379160 שלוחה 0

רוצים לשמע יותר על משלם וחבריו, ועל חילי היצר הרע המסכנים? הכנסו לקו חברים 072-337-2212 שלוחה 32

שבת טיש

ספורים ואגדות * פנינים ופרפראות * מדות והליכות

מתוך הספר "שבת טיש"
כרך שישי בסדרה בע"ה

פנינים

ויאמר ה' אל אברהם לך-לך מארצה (יב, א)
- אברהם נוטריקון רבות מ'חשבות ב'לב איש, רמז יש כאן לכל אדם: לך-לך מארצה, מהשתדלות יתרה פעינים ארציים וחקריים, כי לא תוכל לשנות ממה שנגזר עליך משמים; רק נצטת ה' היא תקום, ותבוא אל הארץ אשר אראך - לקבל את החלק הארצי והגשמי בדרך שימצאו לך מקומם. (אגרא דכלה)

ויקח אתו לוט (יב, ב) - למה זכה לוט לשהות במחצית אברהם אבינו? מפני שאביו ה'רן נכנס עם אברהם לאור כשדים ונשרף על קדוש ה', ואף שלא היה הדבר במסירות נפש בשלמות, אין ה' מקפח שכר כל בריה וזכה בנו להיות בצל אברהם. (השפת אמת)

ויעל אברהם ממצרים וגו' ה'ננבה (יג, א) - ויעל נוטריקון עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה, כי למוד התורה צריך להיות מתוך זמרה וחיות באהבת ה' בחשק ובשמחה, נטל אברהם אבינו זמירות ונגונים ממצרים - ממקומות נמוכים, והעלה איתם 'הננבה' רמז לתורה שנגמאת בדרום, ובכח הזמרה רומם את התלמידים והחזיר בהם חשק ללמוד. (היאמרי חיים)

ואנשי סדם רעים וחטאים לה' מאד (יג, ג) - מיבא במדרש: "מצאתי דוד עבדי" - היכן מצאתיו? בסדם. ורמז יש כאן לסעדת מלכה מלכה שתקנה דוד המלך, כי תבת סדם נוטריקון סעדת דוד מ'לכא, ובכל סעדת מלכה מלכה נמצא דוד המלך. ואנשי סדם האנשים היושבים בצוואר סעדת דוד מ'לכא, רעים - בישיבת רעים באהבה ואהבה, וחטאים לה' מאד - נקיים ומטהרים הם לפני ה' מאד, מלשון 'חטאת את הבית'. (רבי חנה מקלושיץ)

אל-תירא אברהם אנכי מגן לך שכרה הרבה מאד (טו, א) - העמיד אברהם אבינו מגן לעם ישראל לכל הדורות, והשריש בכל לב ישראל ניצוח ייחודות פנימי שלא יוכל לאבדו, ועל-ידו יוכל לשוב בתשובה. ואף שעבר אלה עברות, מכל מקום ניצוח ההגנה שדוריש לנו אברהם אבינו עדין טמון בתוך עמק לבנו, ועל זה מקבצים "מגן אברהם". (החידושי הר"מ)

הוא דמשק אליעזר (טו, ב) - למה טען אברהם שהוא הולך עירי בלי ממלא מקום, והרי תלמידו אליעזר היה דולה ומשקה מתורתו? אלא שזו היתה מנענתו של אליעזר, שהיה רק דולה ומשקה מתורת רבו, ולא הוסיף משלו, וכל צדיק צריך להורות לבני דורו לפי צדק הדור, לתחשק ולהוסיף על רבותיו. (שפתי צדיק)

ידו בכל יד כל בו (טז, יב) - בגימטריא לטשים, כפי שכתב רש"י. (תולדות אברהם יצחק)

ספורים בפרשה

ותקל גברתה בעיניה (טז, ט)
רבי חיים יצחק חיקין, מתלמידיו של ה"חפץ חיים", עמד בראשות ישיבת "חכמי צרפת" בעיר אקס-לה-בן בצרפת במשך פיזבל שנים, והעמיד תלמידים רבים. יחד עם החנוף הטהור לתורה ויראת-שמים, נתנה האפשרות לתלמידים לקבל השכלה כללית, ובתכנית הלמודים נכללו מעט למודי חל. ראש הישיבה עמד בתקף, כי הלמודים הללו יהיו בבחינת טפל, אל מול העקר - למוד התורה הקדושה. ורגיל היה לומר, כי למודי הקדש הם בבחינת 'שרה אמנו', לעמת למודי החל שהם בבחינת 'הגר שפחת שרה'. תכליתם היחידה היא לשרת את חכמת התורה הקדושה, והדבר יתכן רק באשר נשמר היחס הנכון בין הגבירה לבין השפחה. ברגע שהשפחה מנסה לדחוק את רגלי הגבירה, הריהו בבחינת 'ותקל גברתה בעיניה', ואז אין מנוס מאשר לקיים 'גרש את האמה הזאת ואת בנה'...

ויאמר לה מלאך ה' (טז, טז)
דבר מפלא ראינו אצל הגר. בהיותה בבית שרה גבירתה - ותקל בעיניה, נענשה וגרשה מביתו של אברהם אבינו. ואלו בהיותה במדבר זכתה וראתה מלאכי אלקים, ולכל דבור נתגלה אליה מלאך נוסף. מדוע זכתה לכה? אמר אחד המגידים, כי זהו שכרו של בעל יסורים, הגר נענשה ונתגרשה, ישבה במדבר פעלובה ואמלקה, ומיד התעוררו עליה רחמים וגאו מלאכים כדי לכבדה. הגר התעוררה מזה מאד, ומיד אמרה: "אתה אל ראי" - אתה האלקים 'הרואה בעלובים', כלשון חז"ל במדרש רבה. וכן אמרו על דברי הגמרא בעבודה זרה: "אמר רב יהודה אמר רב, שתים עשרה שעות הוי היום, שלש הראשונות הקב"ה יושב ועוסק בתורה; שניות יושב ודן את כל העולם בלו, ביון שרואה שנתחבב עולם כליו, עומד מכפס הדיון ויושב על כפס רחמים; שלישיות יושב ודן את כל העולם בלו מקורו ראמים עד ביצי כנים; רביעית יושב ומשחק עם לוייתו, שאמר לוייתו זה יצרת לשחק בו". למה צריך הקב"ה לשחק עם הלוייתו? אלא שתחלה ברא שני תנינים זכר ונקבה, ולאחר בראתם הרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבוא, וממילא נותר הלוייתו בודד בעולמו, ולכן יושב הקב"ה ארבע שעות בכל יום, עם הלוייתו - כלומר עם כל האנשים הבודדים בעולם, ומשחק עמם כדי לשמחם ולהפיג את צערם על בדידותם.

לך-לך מארצה וממולדתך ומבית אביך (יב, א)
אחד מחסידי הרבי מליובאוויטש, שעסק בקרוב נערים לתורה ומצות, נסע אליו בתחלת הדרך עם קבוצת ילדים מעירו שזה עתה הגיעו למצות. כשעמדו לפניו התענוג הרבי אצל הנער הראשון, אם הוא מתפון להכנס בשנה הבאה לישיבה, אך הלה השיב בשלילה והסביר: "אף אחד מכל הילדים שב'בלאק' (הרחוב) שלי, לא הולך לישיבה". שאלו הרבי על מה הוא למד לאחרונה, והלה ספר מפרשת השבוע על נח שבנה תבה גדולה שהצילה אותו ואת כל משפחתו מהמבול שירד בעולם. "יודע אתה מדוע המבול השמיד את כל בני האדם בעולם, ואלו נח ומשפחתו נצלו?" אמר לו הרבי, "מפני שנח לא עשה את מה שעשו הרשעים ב'בלאק' שלו... פנה הרבי לילד שאחריו, וגם הוא ספר שאינו מחבון ללכת לישיבה כפי חבריו, וכשהרבי שאלו מה למד בכיתו לאחרונה, ספר כי למדו על אברהם אבינו שהיה צדיק גדול מכניס אורחים ובעל-חסד. אמר הרבי: "ביצד יתכן שעם ישראל מתקנים כבר אלפי שנים ולא נטמע בין הגוים"? והשיבו: "מפני שאברהם אבינו לא שמע ולא עשה את מה שעשו אנשי ה'בלאק' שלו..."

שא נא עיניך וראה מן-המקום (יג, ד)
באחד ממסעיו של הרב מפוניבז' בארצות-הברית לטובת ישיבתו, נודמן פעם לביתו של יהודי עשיר ממשפחת סאטינסקי. ישב הרב עם מארחו ונגייהבית בטורקליו, והבחין כי על הקיר תלויה תמונת אבי המשפחה, יהודי הדור-פנים מהדור הקודם, כשהוא יושב בחדר גדוש בספרים והגהה בתורה הקדושה. התבונן הרב ממשכות בתמונה, עד שבגיהבית תמהו מה מצא האורח הנכבד בתמונת זקנם. כשהבחין הרב מפוניבז' בפליאתם, אמר בארשת של כבוד והערכה: "יהודי של פעם! יהודי בעל-צורה, והפרת פניו ענתה בו פי יהודי חשוב היה". לאחר זמן-מה פלט: "דיוקן פה נפלא, היה מתאים להתנוסס באוצר-הספרים של ישיבתנו הקדושה". התלהבו אנשי-הבית, והביעו מיד את נכונותם להעניק לרב את התמונה, שכן הדבר יהיה להם לכבוד גדול. אולם הרב התחנך בפקחות ואמר: "אף אני אשמח לעשות זאת, אלא שתחלה יש להקים בישיבתנו את הספרייה, ואז נוכל לתלות בו את תמונת אביכם..." הרמז הובן היטב, ובעל-הבית נטל על עצמו את ההתחייבות לשאת בעל הקמת אוצר-הספרים בישיבה.

בי אנשים אחים אנחנו

תופעה מצויה היא לעתים בין אנשים, שיכולים הם לחיות חיי שלווה ורעות עם סביבתם, שבניהם וידידיהם, אף שלא תמיד דעתם שזה עמם. אך כאשר מתגלעים חלוקי דעות בינם ובין קרוביהם, הם מגיעים לידי מצוה ומריבה, והמחלקת ביניהם בוערת פאז עד לב השמים, וככל שהם קרובים יותר ואתבתם גדולה, כך התגבר בהם אש המחלקת כאשר ישרה ביניהם חלילה הפרוד.

ועל כך אמר אברהם אבינו ללוט: "אל תאנא תהי מריבה ביני וביניך", אף שתחלה נאמר רק "וייחריב בין רעי מקנה-אברם ובין רעי מקנה-לוט", אלא שפירן ש"אנשים אחים אנחנו" יהפוך הרי' הקטן ל'מריבה' גדולה, ואחרתו מי וישרנו, כפי שכתב השל"ה הקדוש. וכן מציינו במסכת ברכות שאביי היה רגיל לומר: "לעולם יהא אדם ערום ביראה, מענה דף ישיב חמה, ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם וכו'", כי יש להזהיר במיוחד להרבות שלום עם אחיו ועם קרוביו, וכמובא במסכת יבמות: "האזהב את שבניו ומקרב את קרוביו, עליו הכתוב אומר אז תקרא וד' יענה תשווע ויאמר הנני". וכפי שכתב רבנו בניי על הפסוק "למשפחותיכם" - "מפאן שחיב אדם לקרב קרוביו כדי שישמחו עמכם בימים טובים, וכן בימות הגאולה הבטיחנו הקב"ה להתקרב איש אל משפחתו, שגאמר 'בעת ההיא נאס-ה' אהיה לאלקים לכל משפחות ישראל'".

ורגיל היה מגיד המישרים הירושלמי רבי אברהם אליעזר הולנדר לומר בדרך צחות: "על-כך מקונן הנביא ישעיה וואמר איש את-רעהו יעזרו - כל אדם עומד נכון לסע לחרבו ועוזר לו בגוף ובמזון, אבל וילאחיו יאמר חזק' - כאשר קרובו מבקש ממנו סיוע, הוא מסתפק בדרך חזק ונחמה ואמר לו 'חזק' - התחזק באמונה וקנה לטוב, אך לא טורח בגופו למענו"...

מעשה נורא ארע בימי של רבי עקיבא איגר, כאשר אחד העשירים המפרסמים בתקופתו השיא את בתו. הוא הקציב נדניה גדולה למענה, ולאחר הצעות שדוכין רבות שהגיעו לפתחו, בחר בחתן מיחד, תלמידו-החכם מפלג ובת-מדות, והם החלו בהכנות לקראת החתונה. מובן שהעשיר לא חסך מהונו הרב כדי ליערך חתונה מפארת כיד-המלך, וכל קרוביו וידידיו הרבים הזמנו אחר כבוד. והנה הגיע היום המיוחל, כבר עומדים לצאת לחפה, אך לפתע שד ושרי! דקות ספורות טרם יצא חתן לקראת פלה לעריכת הקדושין, הגיעו שני אנשים, שעזרו רשם של אנשים נכבדים ושקולים בדעתם, ובקשו לשוחח בבחילות ובדחפיות עם הרב מסדר הקדושין. התעוררה מבוכה קלה, אך הרב פנה הצדה כדי לשמוע מה בפיהם, ונדחה לקבל את עדותם הברורה על היות החתן פסול-חיתון, וכיון שפך יש לבטל את החתונה באפן מידי! נקל לשער את המהומה שנוצרה במקום, לבם של המחתנים נשבר ועולמם חרב עליהם. הרבנים נפו לבדק את אמינות העדות, אך השנים עמדו בתקף על דעתם, ונכר היה שהם התכוונו היטב לכל השאלות והספקות שנספו להטיל בעדותם, ולא נמצא מוצא מן הספק.

הספור הפאוב התגלגל לפתחיהם של פוסקי הדור הנוצעים, ובין השאר נשלחה השאלה לפרשבורג אל מעוזו של החת"ם סופר. כאשר קבל החת"ם סופר לידיו את פירטי הספור, לא נסה כלל לחקק את העדים, אלא בקש לבדק דבר אחד בלבד: "האם יש קרבה משפחתית בין שני העדים שטענו כי החתן אינו פשר לבוא בקהל להוריו של החתן?" הרבנים מהירו לערך חקירה ודרישה, ועד מהרה התגלה אכן, כי חכם עדיף מנביא, והחת"ם סופר צדק בהשערתו כי העדים היו קרובי-משפחה של החתן, וכיון שעניניהם היתה צרה בהצלתו בשדוד המצלה לו זכה, נטרפה עליהם דעתם, וברב רשותם הוציאו את דבתו רעה ונספו לפסל אותו לבוא בקהל, רחמנא לצלן. סופו של המאורע שהסעיר את בני התקופה היה כמובן משמח, שכן העדות התבטלה כפי הדין שאין קרובים יכולים להעיד, והחתנה שנגרעה אמן באחור, היתה שמחה מיוחדת שבעתים.

רבי עקיבא איגר, חותנו של החת"ם סופר, התעניין בגורל החתנה שספלה בעטניה של העדות, וכאשר שמע את הוראתו של חתנו, התפעל עמוקות, והתבטא בהתפעמות: "רודי-הקדש נדוקה בפי חתני!" וכן כתב בתשובה קענין דומה (שו"ת רבי עקיבא איגר סמן כחה): "והנה כאשר נשאל חתני חביבי הגאון המפרסם רבי משה נ"י אב"ד דק"ק פרשבורג עליזה, נתן דעתו לדון באם העדים הם קרובים וכן להתיר, ואם כי ראיתו אין מחור כל-כך, ראיתי כמה גדולה בחן של צדיקים, כי חדוש היה שדן ללא נשאל, ואולם אחר שעמד הרב פילא על החקירה, נודע שבאמת העדים הם קרובים זה לזה, ורוח ד' דבר בו".

כשד הסערה ההינו מקרבו של החת"ם סופר להביע בפניו את תמיהתם: "הכיצד עלה דעת הרב לחקק אם העדים קרובים לחתן?" והחת"ם סופר געגונותו הרבה הטעים כי לא מתוך גביאות בא לידי כך, אלא מתוך מחשבה מעמיקה נכפשו של אדם. "כאשר הובא הספור אלי, הפכתי בדעתי ואמרתי בלבי, הרי דבר החתנה המפארת והגדולה התפרסמה בראש כל חוצות. לא היה אימי מביין תושבי העיר הגדולה והערים הסמוכות, שלא ידע כי עשיר פלוני מחתן ביום המיעד את בתו עם החתן הנכבד. ההכנות היו בעצומן, והכל התנהל בפרסום רב, ותמוה אפוא על שני העדים, למה המתינו עד זמן החתנה ממש כדי לבוא להעיד את עדותם? והלא היה להם לבוא מיד עם השמע דבר השדוד, ולספר לרב העיר על המכשלה הגדולה שעתידה לצאת חלילה, בהקמת בית עם החתן הפסול. אלא מאי? השנים עשו את המעשה מתוך רשעות עמקה ושנאה יוקרת, ולכן המתינו בסבלנות עד זמן הנפיה ממש, כדי להמיט שואה וחרבן על המחתנים, ולהרס את השמחה הגדולה באפן בה נורא. אמרתי לעצמי, כי רשעות בה גדולה תתכן רק בקרובי משפחה! כאילו שהיו אוחזים קרובים והפכו להיות שונאים מבקמים, וככל שהקרבה גדולה יותר, כך מתרחב הפרוד והאש מתלקחת בתוך הפרד, ה' ירחם."

רבי שמשון פינקוס היה מספר ספור נורא זה, כדי להמשיל בכך את סבת תקנתו של דוד המלך עליו השלום לכרף מאה ברכות בכל יום, אחר שמתו בחורי ישראל. מפני שבאשר נוצר בינינו ובין המקום ברוך הוא רחוק תחת אהבתנו, באים חלילה על עם ישראל מארעות קשים, ויש מדי ליצר התקשרות מחדשת בינינו ובין בוראנו, וזאת אפשר על-ידי הברכות שאנו מברכים לו, ובכך אנו שבים לאהבתנו אליו אף יותר מאשר מקדם.

פנינו אור החיים

וגם את-הגוי - והנכון בעיני, הוא כי כל האמות חביב לעגש על כל העניו והצעיר אשר ידעו לנו, והחקירה מעקרא אינה צודקת, כי האמות טעם אשר יעננו הוא לצד הבדלנו מהם וקיום המצוות אשר אנו מקומים, וצא ולמד אם היו ישראל עובדים לשלה והיו לעם אחד במצרים לא היו המצרים משתעבדים בהם והיו פאחיהם המצרים, וכן בכל אמה ואמה אשר תשעבד וישאל ותרע הטעם הוא לצד היותינו נחלת שדי:

ביום ההוא ברי' - הנה יש לתמה אך טח מראות עיניהם של המקמיים להאמין בגדלתנו ומעלתנו העתידה לבא, כי מקרא מלא דברי הכתוב ספרות ה' ברית עם אברהם אבינו עליו השלום לתת לזרעו עשרה אמות, ועד עתה לא מציינו שנתן ה' לישראל אלא שבע אמות ונשארו שלש אמות, ואיך יאמרו העצמות הובשות אבהה תקנת נחלתנו ושבועת ה' מנצרתם, וגם השבע שנתן ה' לא כלם באו לפקד התקבל ובעונותינו עבדים משלו בנו, ועשה ה' ככה לרמז מדה כנגד מדה פשם שאנו עבדי ה' ואין נכניעים לו יתפרד בעבד מורד ברבו גם כן ויבאו עבדים שלנו וימרדו בנו, ועוד יש לאלוה מלין לקום בריתו:

והיה שמה אברהם - ונראה להיות שעקר גנים של אברהם הם אשר תוליד לו שרה, דכתיב כי ביצחק וגו', ואברהם אבינו עליו השלום ידע זה ברוח הקדש כי ישמעאל אינו אלא ברוחי פסלתו של יצחק, וראה בפזול כי עקר זרעו לא יצא לעולם, כי מן הסתם לא יצד המזל אלא על איש עם בת וגו', ולזה אמר אברהם אינו מוליד כי לדת ישמעאל אינו לדה, כאמרו כי ביצחק יקרא לך זרע, ובה יתישב למה בתשובת ה' אליו הוציר שרה, כי היא עקר לדת אברהם:

דברי הימים

ביום ח' במרחשון תשנ"ו, נפטר רבי שמחה עלבערג, י"ד אגודת הרבנים בארצות-הברית, מחבר ספרים רבים, ועורך הביטאון התורני 'הפרדס'. ביטאון זה נוסד בוורשה בשנת תרע"ג, וראה אור ברציפות במשך כמאה שנה. הוא נוסד בידי רבי שמואל אהרן הלוי פרדס, הועבר לארה"ב, ושמע נערך בידי הרב עלבערג בסתת 45 שנה, כשהוא נושא בו את מלחמת היהדות בגאון, ומעניק במה למאמרים תורניים של רבני התקופה.

הרב עלבערג נולד בוורשא, ולמד מפי גאוני העיר המופלאים, רבי נתן שפינגלגלאס ורבי מנחם זעמבא הל"ה, וכבר בצעירותו הדפיס מחידושי שיעורו רושם רב. לאחר שוורשא נכבשה בידי הנאצים, העירו רבו רבי נתן באישורו לילה, והאצין בו לעוזב מיד את העיר לאחר שראה חלום והבין שעתידי בסכנה. בדרך נס הגיע לוילנא, שם נפגש עם רב העיר רבי חיים עוזר גרודז'נסקי, וביקש ממנו: "מבקש אני מכבודו את שמו 'חיים עוזר', ויעזור לי לחיות חיים של תורה..."

יחד עם בחורי ישיבת מיר התגלגל לשנחאי ושם הקים את ביתו, ובשנת תש"ז היגר לארה"ב, והתבלט מיד בתורתו ובהנהגתו. גדול היה בתורה וגם בחסד, וביתו היה בית ועד לחכמים ופנתו רוחה לכל אורח. עמד לימין בני ארץ הקודש ונענה לכל פנייה לסיוע. פעם התבטא ואמר, כי "כאשר אני מבקר בארץ-ישראל, צריך אני ליטול עמי ארנק גדול של מעות..."

במשך 35 שנה מסר שיעור ב'דף היומי', וביום ז' במרחשון יום השנה לפטירת רבי מאיר שפירא, היה מתכנס עם תלמידי ישיבת חכמי לובלין ומציינים את לימוד הדף בקביעות; ואף הוא עצמו נפטר ביום זה בדיוק בשנת תשנ"ו.

להעליב - אין ביכלתי למחול! ואם לא חשבת להעליב אותי, אבל על-כף-פנים זלזלת בכבודו של יהודי מבני ישראל. כבודו של אותו האיש מישא-אל אין ברשותי למחול!

ומספרים, כי מאותו היום והלאה, נזהר האיש מאד לחלק הרבה צדקה לכל מי שבא אליו, ומכל עני ועני בקש שימחל לו על עלבונו...

בשנת תר"צ לערך, בקר רבי חיים זיטשיק ראש ישיבת נובהרדוק, בעיר מזריטש שבפולין (כנראה 'מזריטש דליטא', ומפרסמת ממנה היא 'מזריטש גדול' שבאוקראינה, שנודעה על-שם המגיד הגדול 'מזריטש'), בה התקיים סניף של ישיבת נובהרדוק, והיה עד למעשה נפלא שעוזר רשם בעיר.

הדבר ארע עקרב שבת-קדש, כאשר כלם טרודים בהקנות לכבוד השבת, והנה לפתע נשמעים קולות רמים: "מציאתי חמש מאות דולר!" היה זה סכום עתק באותם ימים, והעוברים ושבדים נדהמו לשמע המציאה הגדולה. כשנפנו לראות מי הצועק גלו, כי המוציא אינו אלא שואב המים המקומי, יהודי פשוט לבאורה, אבל התברר עד כמה גדולה מעלתו. מדוע צעק? מפני שחשש שמא יתפתה לטל את האבדה לעצמו לאחר שבדק את הצורו שמצא ולא מצא בו סמנים מנהקים, ויכול היה למצוא החר הלכתי לקחתו לעצמו בטענה של יאוש בעלים, אך באצילות-רוחו בקש להכריח את עצמו לקיים מצות השבת אבדה, ולכן הכריז בקול-יקולות על המציאה. לא עברה שעה ארבה והתברר, כי הכסף נאבד מאלמנה קשת-ימים, שצבחה פרוטה לפרוטה במשך שנים ארוכות כדי להשיא את בנותיה המתפרגות, וכשראתה כי אוצרה נאבד, חשה כי נולמה חשך בעדה. את שמחתה לשמע הבשורה על מציאת האבדה - לא נתן לתאר, והיא מהרה להציע למוצא הישר חלק נכבד מהסכום הגדול, אולם השואב סרב בכך תחף. "לא אמר את המצוה בעד שום הון שבעולם", ולבסוף נעתר שישפישו סכום זעום מההון הרב, "אבל לא לעצמי" אמר, "אלא כדי לשכר 'כליזמרים' שינגנו ברחובות של עיר ואני ארקד מתוך שמחה". לשם מה הרקוד? לא הבינו הסובבים, ונפעמו לשמע התשובה של 'היהודי הפשוט': "לרקוד ולהודות לה' על שזכני לקיים מצוה בה גדולה! להודות לה' על שעמדתי בנסיון והשבת את הכסף לאלמנה, ולהכיר לו טובה על שעלתה בידי היכלת להתגבר על יצרי ולשמח יהודים מישא-אל, וכי לא בדאי לרקוד על-כף?"!

וכשהיה רבי חיים זיטשיק מספר על אותו שואב מים 'פשוט', היה מביע את התפעלותו ואמר לקהל שומעיו: "ראו נא עד כמה אין לנו שמץ של השגה במעלתו של שואב מים פשוט למראה".

ה"מנחת אלעזר" ממנקטש שותח פעם אודות רום מעלתו של כל יהודי, ואפלו פשוט והמוני, וספר מעשה נפלא שהיה עם רבי זושא מאנפולי, וממנו נתן ללמד עד כמה שגבה חשיבותו של כל יהודי באשר הוא. בתקופה שהרבי ר' זושא ערך גלות ונדד מעיר לעיר להזריח את אור התורה בקרב העם, הגיע פעם לכפר אחד והתארח אצל אחד התושבים. טרם עלה על משכבו בקש לצאת לצרכיו, ויצא לחצר מאחורי הבית, אלא שבהגיעו לשם חש כי דבר-מה מונע ממנו זאת. נסה להינס ולצאת, ועדין לא עלה הדבר בידו, והבין כי בודאי יש קדשה במקום ומפני כך נמנע ממנו להפנות שם. בדק הרבי ר' זושא היטב, והבחין כי במקום העמיד בעל המקום את סבתו, אלא שבהיותו עם-הארץ סבך מעט סבך על הגג שעמד על עמודים ללא דפנות, חמתה היתה מרבה מצלתה והיתה פסולה לכל הדעות, אך האיש קרב המימותו סבר שהיא סבה פשוטה ובה ישב בימי החג, והבין הצדיק מה שנעשה עמו במקום מחמת קדשת המצוה.

וכים ה"מנחת אלעזר": במי ארע הדבר? בצדיק נשגב כמו הרבי ר' זושא, ומצדיק קזה נמנע לעשות דבר חל במקום שבו הקים יהודי פשוט ונבצר מדעת סבה פסולה, אף שהדבר ארע בימות השנה ולא בזמן המצוה! ללמדך עד כמה השפעתו של כל יהודי גדולה, והמצוה שעשה, אף שלא בהלכה, מותרת וזוהם והשפעה על השנה בלה. ועל אחת כמה וכמה כאשר יהודי מקים מצוה בהלכה, השפעתו גדולה לאין שעור.

רבי דוד מללוב והיהודי הקדוש יצאו פעם לקבץ נבנות בשביל עניי. בדרךם סרו גם לביתו של עשיר אחד, והוא נתן לרבי דוד סכום הגון, אולם ל"יהודי" סרב לתת מפני שחשד שהוא נוטל את המעות לעצמו, ועוד העליב אותו ואמר: "בריא שכמותך יכול לעבד ולהשתכר".

כששמע רבי דוד מללוב את דברי העלבוך כלפי היהודי הקדוש, החזיר לעשיר את הכסף ושניהם הלכו לדרךם. אך מיד כשעזבו את העיר נודע לעשיר כי שני האורחים היו רבי דוד מללוב והיהודי הקדוש. רץ אפוא אחריהם, וכשהשיגם התחיל לככות בדמעות חמות לפים את היהודי שימחל לו על עלבונו, והתנצל שלא הפירו וחשב אותו לסתם יהודי פשוט.

"את עלבון כבודי שלי - איני צריך למחל, מפני שלא התפונת להעליב אותי", אמר היהודי הקדוש, "אולם את כבודו של אותו יהודי פשוט שאותו התפונת

בדרך כלל בא התאר אחר שם העצם, כגון: 'איש נבון', 'איש חכם', 'אדם טוב' וכדומה - תחלה שם העצם, ואחריו התאר. וקמה כתוב אצל ישמעאל "והוא יהיה פרא אדם?" כי בא לרמוז, שעקרו של ישמעאל שיהיה פרא, זה יהיה שם העצם שלו, ושם האדם יהיה טפל אליו... (מהר"ל דיסקין)

ויעתק משם הורה מקום לבית-אל (ב, טז) במסכת ברכות אמרו, כי בעשורה שמתפללים מקריה השכינה קום שיבואו. וז"ל אברהם אבינו היה יחיד בעולמו שהביא את אורו, ושנאמר 'אחד היה אברהם', ואם כן לא הינה השכינה מקריה למקום תפלות, אלא הוא הקדים לבוא ואחר כך שרתה שם השכינה. ובספר "בשערי ישכר" כתב, שהדבר מרמז בפסוק "ויעתק משם הורה מקום לבית אל", שאברהם בא להר - למקום התפלה שהיא גבוהה ורמה, מקום לבית אל - בטרם היה המקום בית-אל בהשראת השכינה, ורק אחרי שבא אברהם היה המקום לבית-אל בקרשתו. ואפשר להוסיף רמז לזה בטעמי המקרא, שהם קרמא ואולא רביעי, כלומר הקדים אברהם והלך למקום התפלה, ורק אז שרתה השכינה במקום, ומרמז בטעם רביעי לשון רביצה ומנוחה.

אל-נא תהי מריבה ביני ובינך (ח, טז) ב"שיר מעון" של החת"ם סופר מובא, כי התבות אל-נא מטעמות בפשטא שהוא טעם מפסיק, לרמז שהתחברות לרשעים אינה טובה, ולזה התפון אברהם אל-נא בנגינה מפסקת, והיה המקום לבית-אל בקרשתו. ואפשר אחים אמתו - ואי אפשר שלא להתחבר מפני קרבתו, ואם הימין ואשמאלה - ואפלו על דבר טוב שנקרא ימין אין למדים מהם, אלא אנכי אשמאלה. ונאה הפרוש לחת"ם סופר שלוחם כל ימין במרשעי ברית, אולם הורבים תמהים, שכן הטעם של "אל-נא" אינו אלא קרמא שהוא טעם משרת (ורבים מחלפים בנייהם מחסר ידעיה) ופרוש הפסוק הוא להפך ממש, שאברהם לא רצה להתחמק מלוט. ומצוה לישב.

ויבא וישב באלני ממרא אשר חברון (ב, טז) ויבא וישב מטעמות זו אתר זו בטעם תביר, ולא בדרך לפני תביר קרגיל. אמר רבי לוי יצחק מאוורניא, כי אף שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו "כי את-כל-הארץ אשר-אתה ראה לך אתננה וירדו עד עולם", לא נבה לבו של אברהם ולא הריגיש וירא כל שדיא, אלא ויבא בתביר, וישב בתביר - בשברון לב ובהכנעה. (הר"ה משקל)

מדגש

בירושלמי שבת: אמר רבי יהושע בן לוי, מימי לא ענית בספרא דאגדתא, ופעם אחת ראיתי בו שיט קע"ה פרישית שכתוב בתורה דבר, אמירה וצווי, והם כנגד קע"ה שנותני של אברהם אבינו, והמפורשים התבטבו לתבין מה נוח תפרישית שמספרן קע"ה? היו הסופרים ב הפנה למנהג ארץ ישראל שהיו נסמכים את התורה פעמים בשמיטה, והתורה היתה נקראת לשלש שנים ומצוה ואו משלמין, ולפי השבון של חמשים פרישית לשנה, קוראים בשלוש שנים ומצוה - קע"ה פרישית. יש שמנו את פרקי התורה שהם קכ"א, ומתוכם יש י"ב פרקים בלי צווי, דבור ואמירה, ונתנו אפוא קע"ה שעליהם התפנו בעלי האגדה, אך פמנן שאין אמת בדבר, שהרי פידוע חלומת הפרקים המופסות בספרים, נערכה בידי המוצרים, ואין אפוא מקום לרעיון זה, אף שהוא נחמד ומחשד. בספר "מטבע של אברהם" מנה ומצא שאכן יש בתורה ע"ה פרישית שכתוב בה דבר אמירה וצווי, וכן מצא שאברהם נזכר בתנ"ך קע"ה פעמים כמנין שנותיו (50 בשם אברהם, 159 בשם אברהם) ועוד רמזים נפלאים שם.

ממחה

דעתו של רבי יואל מספיקור לא היתה נוחה ממתהדרים באצטלא שלא להם, ונוטלים לעצמם שררה יותר מאשר דרגתם האמיתית. פעם פגש אדם העטין ב'משונה בגדים' וכל כלו אומר כבוד. שאלו רבי יואל למהו זה, והלה התגרבר ביחוסו הרם. תהה הרבי על יחוסו, והלה התחכם וטען "אני נכוד של אברהם אבינו"... נענה רבי יואל על-אתר: "זה ברור ופשוט בעיני, אלא שאיני יודע מאיזו אשה..."

וכך היה אצל ה"דברי חיים" מצונו, שהגיע אליו איש נכבד והושיבוהו בסמוך לרבי, אולם אחר-כך הגיע אברהם צעיר נכדו של רבי אשר ישעיה מרופשיץ, והגבאים הושיבוהו ליד הרבי והסיתו מעט את כסאו של האורח. תמה הלה, וכי אין אני נכוד של אברהם? ונענה הש"ב: "אם כבודו נכד של אברהם אבינו, גריו ספק. אבל אברהם זה שהוא נכד צדיק רופשיץ הוא בודאי נכדו של אברהם אבינו, ואין ספק מוציא מידי ודאי..."

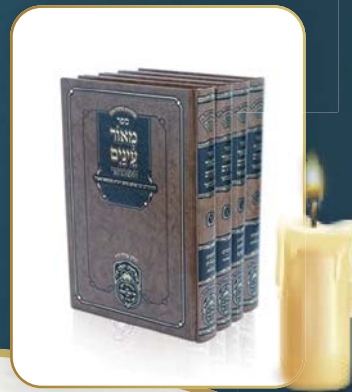
הפצ'ת
ועד הפצת תורה

ספרי 'שבת טיש' ו'מידות טיש'
בהנויות הספרים המובהרות
לכמויות במחיר מיוחד: 02-5806777
5806777@GMAIL.COM

בעקבות

הרה"ק בעל "מאור עינים" זי"ע

יומא דהלולא-י"א חשוון

ביטחון מוחלט

ליהודי שבעבר גרו היהודים בארץ ישראל, והיה להם את בית המקדש אותו החריבו הגוים בעוונותינו הרבים והגלו אותם מארצנו הקדושה, וכאשר יבוא המשיח, הוא ישיב את עמ"י לארץ ישראל ויבנה את בית המקדש. תוך כדי שיחה שאלו הרה"ק, "נכון שגם אתה רוצה שהמשיח יקח אותנו לארץ ישראל?" ענה לו, "אינני יודע, אך לשאלו את רעייתי".

הוא הלך אליה, וראשית הרגיע אותה, שהאורח מרגיש בטוב. "הוא אומר שמשיח יקח את כל היהודים לארץ ישראל, והוא שואל אותי, אם גם אני רוצה, ועל זה באתי להתייעץ עמך". ענתה האשה ואמרה, "לך ותגיד לו, שהדבר אינו בא כלל בחשבון, אנחנו כבר באים בימים, הצלחנו לחסוך מעט רכוש, יש לנו בית משלנו, לול תרנגולים... לא יתכן שנעזוב כך הכל ונעלה לארץ ישראל".

כשחזר והרצה את הדברים לפני הרה"ק מטשרנוביל, החל הרה"ק לשכנע אותו כי גם אם כאן יש להם כבר רכוש, אולם יש גם צרות מהגוים, ואילו שם בארץ ישראל, כאשר יבוא משיח, נשתחרר מכל הצוררים.

שוב הלך היהודי לרעייתו, כשהוא ממסס לשכנע אותה בטובתו של המשיח. "נכונים דבריך, שכאן יש לנו בית קטן ולול, אולם פה הגוים מציקים לנו. האין את זוכרת מה שהיה בשבוע שעבר, כיצד השתכר שכננו הגוי, לקח אבנים וניפץ לנו את כל השמשות? כשמשיח יבוא-ניפטר מכל זאת".

חככה האישה בדעתה ולבסוף אמרה לו, "לך ותגיד לאורח שטוב לנו כאן, יש לנו כל הצורך. אלא מאי, הגוים עושים לנו צרות? לזה יש לי פיתרון! שמשיח יקח את כל הגוים לארץ ישראל, ואנו נישאר כאן".

כאשר שמע הרה"ק רבי נחום את תשובתו נענה ואמר, "זו כוונת הפסוק בפרשת וואר 'הוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים'. ה' בטובתו יגרום לישראל שלא יוכלו לסבול את הגלות, כי בעוונותינו הרבים כל כך שקענו בגלות, עד שאנו מרוצים, וחושבים חלילה, שאין יותר טוב מזה".

מספרים על הצדיק הקדוש ר' נחום זצ"ל מטשרנוביל, ששעתו היתה דחוקה לו מאוד קודם פסח, ובאה אליו הרבנית ע"ה שיתן לה כסף לצורכי החג הקדוש, ולא מצא תחת ידיו אלא רק שלש גולדין. הלכה הרבנית לשוק ומצאה מחבת שהייתה צריכה, ולא ידעה לשית עצות בנפשה אם תקנה המחבת או דברי מאכל. החליטה לקנות את המחבת, וכאשר באה לביתה שאלה הרב האם כבר קנתה כל מיני מאכל לחג הקדוש. היא סיפרה לו המאורע בחושבה שירגז עליה, אבל הוא השיב לה כי טוב עשתה, כי אם הכינה כלים במה לקבל-בודאי יזמין להם ה' את צורכי הפסח.

עתידי מבטיח

פעם אחת נסע האדמו"ר מטשרנוביל זצ"ל בדרך והגיע לכפר נידח, שבו ישב יהודי בודד והחזיק את ה"ארענדא" (זיכיון לעשיית יין שרף). ליהודי זה היתה "עם-ארצות" ב"רושה" במשך דורות רבים, כי סבו ואולי גם כמה דורות לפניו לא למדו תורה, וכל חכמתו הייתה, מה שאביו לימדו מעט מזעיר, והוא מסר את רוב חכמתו לאב, והאב מסר את רוב חכמתו לבנו הזה.

ויהי באמצע הלילה, העירה האשה את בעלה, ואמרה לו: "כנראה אורחנו אינו מרגיש בטוב, כי אני שומעת אנחות חזקות בוקעות מחדרו". לשמע דבריה קם ממטתו, לקח נר בידו, וירד לבדוק במה המדובר. ואכן, שמע אנחות בוקעות מהחדר. הוא התכופף כדי להציץ דרך חור המנעול, וראה שהאורח יושב על הארץ, מתנועע וממלמל בשפתיו, כשמדי פעם פורצת אנחה עמוקה מפיו.

כעת כבר לא היה לו אפילו ספק קל שבקלים, שאכן אורחו אינו מרגיש בטוב, לכן דפק על הדלת, נכנס והתנצל, שהיות וכפי הנראה סובל האורח מכאבים, על כן הוא בא לשאול אם לא כדאי להביא אליו רופא.

ענה לו הרה"ק, שהוא מרגיש ב"ה בטוב, אלא שהוא עורך תיקון חצות. שאל היהודי, "תיקון חצות על מה נתקן?" ענה לו הרה"ק על חורבן בית המקדש. "ומהו בית המקדש?" שאל. "מה פירוש חורבן בית המקדש?" ראה הרב עם מי יש לו עסק, והתחיל להסביר

מתולדותיו

- נולד: ת"ץ
- נפטר: יא חשוון תקנ"ח
- פעילות: אוקראינה
- מקום קבורה: טשרנוביל
- חיבורים: מאור עיניים

האדמו"ר רבי מנחם נחום טברסקי בעל ה"מאור עינים" זי"ע נולד בשנת ת"ץ לאביו רבי צבי בן רבי נחום גאון זצ"ל, שהיה נקרא "רבי אדם בעל שם". רבי מנחם נחום נמנה על תלמידי הבעש"ט זי"ע, שקירבו בשנות אברכותו לדרך החסידות. אחר הסתלקות רבו היה מתלמידיו של המגיד הגדול ממעזריטש, כשהוא הזקן שבחבורה ונחשב לאחד מגדולי תלמידיו. נהג לנדוד על פני העיירות והכפרים כדי להשקות לעם שבשדות ממעינות תורתו ולקרב ליבם לאביהם שבשמים. נהג למסור נפשו על מצוות "פדיון שבויים", הן בגוף והן בפדיון נשמות ישראל מהגלות הרוחנית בה היו שרויים.

שמשו זרחה לראשונה בעיר פראהביטש, לאחר מכן איווה לו למושב את העיר טשרנוביל אשר באוקראינה, שם נתמנה למגיד מישרים וייסד את חסידות טשרנוביל.

ספרו "מאור עינים" נתקבל בכל תפוצות ישראל והיה לאחד מספרי היסוד בתורת החסידות.

נלב"ע ביום י"א לחודש מר חשוון בשנת תקנ"ח, ומנו"כ בטשערנאביל, שם קירב לבבות המוני ישראל לתורתו וליראתו.

מוסר השכל

ביטחון אמיתי הוא הציפייה לקבל
מאת ה' את הטוב שהוא משלם
עלינו כשאנו מכינים את הלב
ונמננים לקבל את אשר יבוא לנו
מתוך שמחה ורצון.

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

עֲרָכִים לְשִׁלְחַן שֶׁבֶת

טְרִיבֵי

לע"נ האישה החשובה מרת דבורה פרומר ע"ה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טרייביה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

- א** מהיכן ציווה ה' את אברהם לצאת?
- ב** לתוך מה נפלו המלכים המובסים במלחמת המלכים הגדולה? (רמז: חשבו על הבלעגים שבאזור ים המלח ועל הבוץ שבו...)
- ג** איך מכונה בברית בין הבתרים, זרע אברם שיהיה במצרים?
- ד** בירת סוריה המוזכרת בפרשתנו...
- ה** לאן ציווה ה' על אברם ללכת מהאוהל, כאשר התלונן שאין לו ילדים?
- ו** לאחר שה' הבטיח לאברם שזרעו יהיה רב, כיצד הגיב אברם?
- ז** אחד העמים שהוכו במלחמת המלכים הגדולה (מוכר יותר כשם של מטבע קדום)?
- ח** מה היה לאחר שקיעת השמש בברית בין הבתרים?
- ט** השם מבטיח לאברהם שיקבר בשיבה...
- י** מי הוא מקווה מים מפורסם שמסופר עליו בפרשה, הקיים עד היום בדרום הארץ וידוע גם כמקום הנמוך בעולם?
- כ** בין השאר, מה היה לאברם הרבה בשובו ארצה?
- ל** כיצד קראו לאחיינו של אברם שבא איתו מחרן?
- מ** מה שמו של מלך ירושלים המוזכר בפרשה?
- נ** מה עלה בגורלו של לוט במלחמה הגדולה?
- ס** אנשיה של העיר הזו היו רעים מאוד:
- ע** שניים מתוך בעלי החיים שצווה אברם לקחת בברית בין הבתרים:
- פ** כיצד תיאר מלאך ה' את ישמעאל? (כיום מכונה כך מי שהוא שובב גדול...)
- צ** את מה אברם השאיר שלם בברית בין הבתרים?
- ק** כיצד נקרא כיוון מזרח בלשון הפסוק?
- ר** מה אילץ את אברהם לצאת מארץ כנען?
- ש** באיזה גיל אנו מצווים למול את התינוק?
- ת** מה הובטח לאברם עצמו בברית בין הבתרים?

תשובות:

א. ארם. ב. ארם. ג. מצרים. ד. חמץ. ה. ארם. ו. ארם. ז. ארם. ח. ארם. ט. ארם. י. ארם. כ. ארם. ל. ארם. מ. ארם. נ. ארם. ס. ארם. ע. ארם. פ. ארם. ק. ארם. ר. ארם. ש. ארם. ת. ארם.

דִּיּוֹן מְסִיבֵי לְשִׁלְחַן

ברכת הגומל

שְׁאֵלָה

משה יישב עם משפחתו במטוס, כשהם שבים לביתם שבחו"ל לאחר ששהו בתקופת החגים בארץ הקודש. מנהגו היה שכדי לקיים את מצוות "ובלכתך בדרך", היה דן עם ילדיו בשאלות מעשיות שהיו מתעוררות במהלך נסיעתם.

הפעם בחר משה לדון עם ילדיו בנושא ברכת הגומל, ושאל: "אנחנו נוסעים עכשיו כמה שעות במטוס, האם כשנגיע לביתנו נצטרך לברך ברכת הגומל?"

והוסיף ושאל: "אם צריך לברך ברכת הגומל, האם גם הילדים צריכים לברך, או שהילדים אינם צריכים לברך? ומה הדין עם אמא, האם היא גם צריכה לברך?"

תְּשׁוּבָה

חז"ל למדו מהאמור בתהלים (קז) שישנם ארבעה שחייבים להודות על טובה שנעשתה להם, וצורת ההודאה היא על ידי שמברכים ברכת הגומל. וכתב השו"ע (ריט, א) שראשי התבות שלהם הוא 'חיים-חולה', יסורים (מי שהיה אסור בבית האסורים), ים, מדבר.

בנוסף נוהגים בני ספרד לברך גם על נסיעה מעיר לעיר, אם אורכה כדי מהלך פרסה (זמן של 72 דקות) ואף אם לא עבר בדרכו בים או במדבר (שו"ע שם, ז). ובכל מקרה שהאדם היה בסכנת חיים וניצל, אף שאינו מכלל הארבעה האמורים, מנהג בני אשכנז לברך הגומל, ומנהג בני ספרד לברך בלא שם ומלכות (שולחן ערוך שם, ט; משנה ברורה לב).

והנה יש לדון האם הנוסע במטוס צריך לברך. לכאורה, אם הטיסה עברה מעל הים או המדבר צריך לברך מדין עוברי ימים ומדבריות, ולמנהג הספרדים יש לברך אם לא עברה הטיסה מעל הים או המדבר, אם היא ארכה לפחות 72 דקות כדין נסיעה מעיר לעיר, ויש לצרף לשיעור זמן זה גם את הזמן שנוסע אל השדה תעופה בהלוך ובחזור.

ואף שבנסיעה במטוס לא מרגישים את קשיי הנסיעה שיש בים או במדבר, מכל מקום הרי גם הנוסע במדבר או בים בנסיעה שלווה ורגועה, קבעו חכמים שיברך את הברכה, ולכן הנוסעים במטוס אל מעבר לים צריכים לברך ברכת הגומל.

והנה דנו האחרונים האם קטן חייב בברכה זו, יש אומרים (ברכי יוסף) שהוא חייב בה כמו גדול מדין חינוך, ויש אומרים (מהר"ם מינץ) שאף שבכל הברכות והמצוות הוא חייב מדין חינוך כאן פטור, שהרי נוסח הברכה הוא "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב", ופירושו שכמו שהקב"ה עושה לאנשים טובות אף שהם חייבים לפניו משום שהם עברו עבירות, כך גמל גם איתי טובה במקום רעה, ואם כן קטן שעדיין לא הגיע לגיל חיוב במצוות אינו בגדר 'חייב' ולכן אינו שייך בהודאה זו. וכן ההלכה שקטן אינו מברך בעצמו (משנה ברורה שם, ג; כף החיים ב), אבל טוב שיכין לצאת ידי חובה בברכת הגדול.

עוד דנו האם נשים חייבים בברכה זו, ומעיקר הדין השו"ע לא חילק בזה ומשמע שאשה חייבת בזה כמו איש, וכן מנהג הספרדים (כף החיים ג). ויש שנוהגים שהנשים אינן מברכות כיון שהברכה צריכה להיות בפני עשרה גברים ואין זה מדרך הצניעות (משנה ברורה שם).

סִכּוּם

על נסיעה מעבר לים במטוס מברכים ברכת הגומל. יש שנהגו שהנשים אינן מברכות, והקטנים גם לא יברכו בעצמם.

המדור נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

ערכים לילדים

מאחורי הפתאק

הגיעו לעמק השוה

ביאור:

הגיעו להסכם, לפשרה. השווו עמדותיהם.

דוגמא:

שני הניצים הגיעו לעמק השווה לאחר דיונים ממושכים.

מקור:

ויצא מלך סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר אתו אל עמק שוה הוא עמק המלך. (בראשית יד, יז)

פנינו לפרשת לך לך

"ויוצא אתו החוזה ויאמר הבט נא השמימה וספר הכוכבים אם תוכל לספר אתם ויאמר לו כה יהיה זרעך."

(טו, ה)

הרה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנו זי"ע הסביר את הפתוב, שכשנסתכלים על הכוכבים-מלמטה הם נראים קטנים, אבל למעלה הם גדולים מאד. וזוהי ההבטחה שהבטיח הקב"ה לאברהם: "כה יהיה זרעך"- כך יהיו עם ישראל, אף שבארץ הם יכולים להתנהג כקטנים וכשפלים-למעלה בשמים כל אחד הוא בנו של הקב"ה, ולמעלה הם חשובים וגדולים מאד מאד...

תפלורת

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י

חידושי לשון מקרא

אלו ברכות קיבל אברהם כשהוסיף לו השם אות ה'?

א. "כי אב המון גוים נתתיך".

ב. "ומלכים ממך יצאו".

(יז, ה-ו)

מאנה מפירוש רש"י

מדוע נכנס אברהם לשכם?

להתפלל על בני יעקב, כדי שיואוו להלחם בשכם.

(יב, ו)

חידושי מאוצר התורה

מהו אשל?

א. פרדס להביא ממנו פירות לאורחים.

ב. פונדק לאכסניא ובו כל מיני פירות

(בראשית כא, לג)

לך לך | אברהם | יצחק | ברית | ארץ
ישמעאל | לוט

לקראת שבת

ל"ט אבות מלאכה

מלאכת הממחק

היכן הייתה במשכן

אחרי שהסירו את העור של האילים או התקשים, היו מחליקים את העור.

הגדרת מלאכת הממחק

החלקת חפצים לפני השמוש בהם.

עורות ולא להוריד מהן שער, וזה נראה לי קשור. "נכון", הסכים אבא. "אסור למרח את המשחה על התחבשת מגוש של משחה, אסור להתרחץ עם סבון קשה, אסור לנגב משחה מכלי כסף, ולא להדביק גר על ידי חם האש. ויש גם בעיה עם משחה".

"אז מה אעשה? מגרד לי נורא!" שאל קופלה. "טל את השפופרת בידך והנח את המשחה הישר על הפצעים, בלי למרח", אמר לו אבא, כי לילדים קטנים כשמגרד נורא מתר לשים משחה מבלי למרח. בסופו של דבר, בזכות כל החניות הם שכחו את היתושים, אבל קופלה לא שכח את מה שלמד על מלאכת "ממחק".

המשפחה של קופלה כל-כך נהנתה בצימר של הדוד, עד שאבא החליט לנסע גם בקיץ ולנפש שם.

כמו שכלם חלמו ותכננו, החפשה הייתה נהדרת, חוץ מדבר אחד שנותר להם כזכרון מעיק: היתושים! העקיצות והגרודים...

במשך השבוע הם מרחו לעצמם משחות מרגיעות. בהגיע השבת, כשלקופלה גרד מאד, הוא שאל את אביו האם מתר לו למרח משחה.

"יפה שאלת", אמר אבא. "מענגן לשמע, מדוע אתה חושב שיש בעיה?"

"בגלל מלאכת 'ממחק'", אמר קופלה. "הרי אסור להחליק

מצאו את 10 ההבדלים

זבל מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת לך לך תשפ"ה שנה י | גליון מס' 555

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

ברכה פהלכה מחוללת מהפכה

כמעט אלפים שנה אחר בריאת העולם הפציע אורו של אברהם אבינו והחל עדן חדש בקורות ימי עולם. אברהם אבינו היה ראש וראשון למאמינים, והוא זה שהחל להפיץ את אור האמונה בעולם.

חכמינו זכרונם לברכה (סוטה י א) מתארים את האופן שבו היה אברהם אבינו מלמד את בני דורו להאמין בה'. הוא הקים אהל שבו היה מארח את העוברים והשבים ומגיש להם מאכל ומשקה. לאחר שאכלו ושתו, היו האורחים מבקשים להודות לו. או אז היה אברהם אבינו טוען כנגדם: "וכי משלי אכלתם? משל אלקי עולם אכלתם! הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם!"

כלנו גדלנו על דברי חכמים אלו, אולי מבלי לשים לב למסר הנפלא הגלום בהם: מה גדולה היא השפעתה של אמירת ברכה על נפש האדם! הנה כי כן, באמצעות חנוך לאמירת ברכות - עמד אברהם אבינו והפיץ את אמונת ה' בעולם! גויים גמורים, כאלו שמעולם לא שמעו את שם ה', למדו להכירו ולהאמין בו באמצעות אמירת ברכה!

ותוכנה נוספת: כמי שעמל כל חייו להאכיל ולהשקות עובדי ארץ, נתפס אברהם אבינו כעמוד החסד. נכונים הדברים, כמובן, אולם עלינו לתת אל לבנו כי עקר חסדו של אברהם אבינו, "ראש המאמינים", היה בהביאו את אור האמונה אל כל אותם גויים פתאים שגדלו כל ימיהם על עבודת אלילים. בהגשת מזון לאורחיו, בספיק צרכיהם של חיי שעה, בקש אברהם אבינו להיטיב עמו הטבה של ממש, בהבאתם לחיי עולם על ידי שלמדם לברך ולהודות לה, וכך נטע בלבם את האמונה בו.

לכך כון הפסוק (בראשית כ"א ל): "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", אשר ריש לקיש (סוטה י ב) דרשו: "אל תקרי ויקרא אלא ויקראי"; מטרת נטיעת האשל הייתה להקריא את שם ה' בפני הבריות, כלומר לשלמדם לברך ולהודות לה'.

אולי מכאן המקור לאמרה הנודעת בשם צדיקים שאין האכילה גורמת את הברכה, אלא הברכה גורמת את האכילה - כל מטרת האכילה היא הברכות הנאמרות מחמתה. שכן, כאמור, אברהם אבינו הקדיש את חייו להאכיל כל עובר ארח שדרך על מפתן אהלו, בשביל לאלפו בינה - להודות ולברך על אכילתו.

"מעשה אבות סימן לבנים". אף אנו, זרעו של אברהם אבינו, נקרא את שם ה' בפני הבריות! פאשר נבחין באדם העומד לברך, נבקש ממנו לענות אמן אחר ברכתו, ובכך, מלבד עצם הזכיה במצות אמן, נגרם לו לומר את ברכתו פראוי.

בקריאה ובהקראה "בשם ה' א-ל עולם!"
שבת שלום,

218 298 מכאובל"ן

דרך אמונים

פניני הלכה בפרשה

כל הברכות בזכות ארץ ישראל

"ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצה; ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה" (יב א-ב)

בין שבע הברכות הנאמרות בשמחת חתן וכלה, אנו מיחדים ברכה לבנין ירושלים - "משמח ציון בבניה". ומה ענינה לשמחת חתן וכלה? רבי אריה צבי פרומר אב"ד קוז'ניגלוב הטעים זאת על פי יסוד הגלמוד מן הפסוק שלפנינו:

הסבה לאמירת שבע ברכות בשמחת חתן וכלה היא כדי לבטל מעליהם את הקללה שבה התקלל אדם הראשון וזרעו אחריו. והנה, את עקר כח הברכה שואבים ישראל מברכת "והיה ברכה" בה התברך אברהם אבינו, וכפי שפרש רש"י: "הברכות נתונות בידיך". אלא שרש"י פרש שברכת "ואעשה לגוי גדול" התנתה ב"לך לך מארצך... אל הארץ אשר ארצה", ויש ללמד מכך שאף כל הברכות שאמרו כאן התנו בישיבת הארץ. לפיכך, כדי שאף תושבי חוץ לארץ יוכלו לזכות בכח הברכות שהתברך אברהם, תקנו לבקש בשבע ברכות על בנין ירושלים, כדי שמכח הגעגועים לירושלים יחשב להם כאלו דרו בה ובכך תקים בהם ברכת "משמח ציון בבניה" (ארץ צבי ח"ב דרושים דרוש ו אות ט).

הזכרת אברהם בהזכרת מלכות

"ואעשה לגוי גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה" (יב ב)

במסכת ברכות (מ ב) אמרו חכמים כי "כל ברכה שאין בה מלכות אינה ברכה", כלומר: ברכה שהמברך לא הזכיר בה שיה' יתברך הוא "מלך העולם" (ראה שו"ע או"ח ריד), אין יוצאים בה ידי חובה. לפי זה יש להבין: כיצד זה בברכת אבות

הפותחת את תפלת העמידה לא תקנו לומר "מלך העולם"? תרצו התוספות (שם ד"ה אמר) כי תבות "אלקי אברהם" שתקנו בה הן כהזכרת מלכות, שכן אברהם אבינו פרסם לכל את מלכות ה'.

רבי ישראל זאבי אב"ד חברון כתב כי דברי התוספות נרמזו בפסוק שלפנינו: חכמים (פסחים קז ב, הובא ברש"י) דרשו את הבטחת ה' לאברהם בכתוב זה פה: "ואעשה לגוי גדול" - שיזכרוך בפתיחת ברכה ראשונה של שמונה עשרה, "אלקי אברהם". "ואברכה" - שאף יזכירו בה "אלקי יצחק". "ואגדלה שמך" - שיוסיפו ויאמרו בה "אלקי יעקב". סיום הכתוב: "והיה ברכה" בא ללמד שבחתימת הברכה יזכר שוב רק שמו של אברהם - "מגן אברהם".

ועל פי דברי תוספות יש להוסיף ולפרש, שהכתוב "והיה ברכה" אף נרמז שהזכרת שמו של אברהם בפתיחת הברכה היא זו שמהנה את הברכה, לפי שעל ידה היא נחשבת לברכה פהלכה - כזו שיש בה מלכות (פני דוד' [לחיד"א] אות יב).

שתי ברכות על "לחם ויין"

"ומלכי-צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון" (יד יח)

מדוע בחר מלכי צדק להוציא לפני אברהם אבינו "לחם ויין" דוקא? באר זאת רבי שמואל הפהן נכד הסמ"ע, על פי ההלכה המבארת בשלחן ערוך (או"ח סי' קעו-קעז) שברפת הפת פוטרת את המאכלים המגושים בתוף הסעודה, מלבד יין. ולפי שבמעמד זה נטלה הפהנה ממלכי צדק ונתנה לאברהם (נדריים לב ב), אם כן מדין מצות "וקדשתו" (ויקרא כה ח) יש לכבדו לברך ראשון בסעודה (גטין נט ב). לפיכך הגיש בפניו גם פת וגם יין, ובכך כבדו לברך ראשון שתי ברכות, הן על הפת והן על היין (דרוש שמואל).

דע לפני מי אתה

לחילוי לאזק את הטוראי עז הפנים ולהשליכו אל הפלא. כשנגרר ר' יוסף אל הצינוק רועם לעברו הקצין: "זלזלת בצבא הרוסי, דינך כבר נחרץ למות!" אך גם לשמע דברים אלו פניו של ר' יוסף נותרו רגועות, ואיש אינו מצליח לחרץ בהו תלמי דאגה.

בתא מעפש וחסוף יושב ר' יוסף ועיניו מאירות. קרן שמש אינה חודרת אל מעבה האדמה, אך מזמורי תפלה ממלאים אותו בחיות.

אמונתו הצרופה אינה נותנת פתח ליאוש.

גם כשהצעה לו זכות הסנגוריה הצבאית, הדף אותה בנחרצות, העדיף להשליך את ידו ובטחונו על בורא עולם, זולתו אין עוד.

ר' יוסף, הטוראי הנחוש, מתעטף בטלית וכורך את תפליהו, וכלו אומר שירה. חיש קל צולל הוא אל מעמקי תפלה חמה המפיצה הלה בכל הצריף, ובניעמה מחדת לוחש את מלות הפסוקים כמונה מעות של זהב. מן הצד נדמה לשכניו בחדר, כאלו אין לו מאומה בחייו, רק רגע צרוף של תפלה.

שעה ארכה נמשך המחזה המפעים הזה, כשר' יוסף נכנס פנימה אל היכל התפלה ומתענג בין מבואותיו, בבחינת "הביאני המלך חדריו". הוא אינו מבחין בטללי הבקר שכבר הרפינו ראש מול השמש הזרחת, וכמו מתעלם מן העומד להתרחש בדקות הקרובות. אז יתריעו הזקיפים בחוצרות המזהבות, ויעירו את יושבי הקסרקטין ליום חדש של אמונים מפרכים.

חילי הפלגה מתעוררים לקול ההמנון הרוסי ומנערים חליות שחוחות משינת עראי. אין ברשותם דקות מיתרות כדי להלחם את שפתותיהם במשקה חם או להנות מקרן ראשונה של בקר. לפנייהם פרק זמן קצוב מאד שבו נדרשים הם להתארגן ולעמד הכון לקראת מסדר הבקר. הם נחפזים לשרוף את שרוכי המגף ולהיטיב את הכמתה, וכבר אינם מתרגשים מפראהו של ר' יוסף העוצם עיניו בדבקות ומתנועע בפנה שכוחה.

"דובריה אוטרו!" (בקר טוב), נוהם הזקיף ומסמן בידיו לאורח רם מעלה להפנס פנימה למקום.

"דרסטי!" (שלום), עונה לו הקצין הבכיר, עטור המדליות, שהגיח אמש בהפתעה אל הקסרקטין וכבר צועד ביהירות בין שורות המתפקדים, סוקר בדקדקנות כל חיל וחיל.

שביעות רצונו מן המשמעת המחלטת השוררת בפלגה, מתחלפת בבת אחת בארשת שופכת וקוצפת, כאשר הוא קולט בזוית עיניו את רבי יוסף קרישכסקי שקוע בתפלה, ואין לו

בעולמו רק צמון ויתחנה.

הקצין הנזעם מנופף בידיו לטוראי הסורך ומסמן לו שיחדל ממעשיו, אולם ר' יוסף מתרפק על מלות התפלה ואינו מבחין כלל בנעשה. סבלנותו של האורח קצרה והוא דורש מן החיל להתעשת ולהצדיע בפניו, ואלו ר' יוסף בשלמותו צועד שלוש פסיעות לאחור ומסים את תפלת העמידה. רוחו של הקצין רותחת, והוא אינו מוכיח לשאת את חציפותו של החיל. בתנועת יד חדה הוא תולש את תפליהו של ר' יוסף ומשליכו ארצה בפראות.

רבי יוסף רוכן אל התפליה היקרות ונושק להן באהבה, וללא הסוס מרים ידו וסוטר לקצין היהיר, במחאה על עלבונן.

הקצין ההמום נושף בכעס אדיר ומצוה

להלילה הרוסי כבר התרגל מזמן אל הכפור, נהמת קור שמטה צמורה את הקסרקטין.

חילי המחנה הצבאי המתשים מתפרבלים באריג הדקיק שהענק להם במסגרת חבילת הציוד הבסיסית, נטולת המותרות. חבילת דלה שכל מטרמה להאיץ את הסתגלותם של החילים אל תנאי הלחימה בשטח.

תכף תעלינה קרנים ראשונות של שחר ותפזרנה פסים דקים של אור על גגות הצריפים, אות וסימן ליום אמונים חדש המתקרב ובא בצעדי ענק. דממה מקפדת

כשנפתח משפטו של ר' יוסף התגלגלו רעימי צחוק באולם, משורת הכבוד ועד לספסלי היציע. כלם כאחד גחכו על הנאשם שלא ניצל את זכות ההגנה העומדת לכל אזור

פלא לפורטובו במוסקבה

מהדהדת בכל המחנה. רק קולות מגפיהם המסמרים של הזקיפים נשמעים בשטח הקסרקטין, עיניהם בולשות מצד אל צד עד לקו האפק, ואיניהם מחדדות לכל רחש מיתר. בשעה הקרובה יערך מסדר הבקר הנודע, בו ידרשו המתפקדים להפגין משמעת מחלטת להיררכיה הצבאית.

מאחד הצריפים עולה רחש ארף, המנסר את השקט העמוק.

רבי יוסף קדיש קרישכסקי השכים קום אל תוף הצנה וחלץ את עצמותיו המצמררות. פניו נרגשות והוא מסים הכנות אחרונות לפני התפלה, לקראת עמידתו לפני מנהיג העולם, אשר יוצר אור ובורא חשך, גם בקסרקטין מבדד.

כשנפתח משפטו של ר' יוסף התגלגלו רעימי צחוק באולם, משורת הכבוד ועד לספסלי היציע. כלם כאחד גחכו על הנאשם שלא ניצל את זכות ההגנה העומדת לכל אזור. משטים התובע הצבאי למנות את חטאיו של הטוראי היהודי, הביעו חבר השופטים זעזוע מהפגיעה הנפשעת בצאר הרוסי. ביחוד מעצם העבדה שהוא התרחש במפקד הבקר, לעיני מאת חילים. פגיעה בקיסרות הרוסית היא בלתי נסלחת.

חוקמת המות כבר נספגה בכרית הדיו. רגע לפני גזר הדין התבקש הנאשם לומר משפט או שנים להגנתו. ר' יוסף קם בשלמות נפש, כאלו אין גזר דינו מתנועע עכשו על הכף. בבהירות ובכטחה הוא אמר: "כשגיסתי לצבא הרוסי התבקשתי להשבע אמונים בחפץ היקר לי מכל. חשבתי מהו הדבר הזה שאין למעלה ממנו, והרמתי את התפליה. כשהו נתונות ביד, נשבעתי אמונים למלכות עד יום מותי. וכי עולה בידכם שרשאי אני להפר את מלתי?! בוראנו צונו לשמור כל מוצא פינו, ושביעת שוא היא אחד האסורים החמורים בספר החקים שלנו. מהרגע שנשבעתי עם תפליה, הס לכס מלחשב שלא ארחש כבוד כלפי הצאר."

מהיום מוזר עבר בקהל. ר' יוסף ממשיך: "בשעה שהקצין השליך את החפץ המקדש שעמו נשבעתי אמונים, הרי הוא נהג בזלזול איום כלפי ההיררכיה הצבאית וכלפי טקס השבעת החילים, וכך הוא קרא תגר על הקיסרות הרוסית ירום הודה. דווקא מתוך אמונתי לצאר והכנעתי המחלטת לכל דרגיה, מחיתי על כבוד הצבא, וסטרתי בשאט נפש לקצין. אינני סולח על מעשה נפשע זה."

הפסקה! נקש השופט בפטישון וסדרן הוציא את הנוכחים מהאולם.

לאחר התעצות סוערת נקראו כלם חזרה, והשופט הקריא בהטעמה את פרוטוקול האשומים של הקצין: "בית המשפט השתכנע מטעונו המוצקים של הטוראי וזכה אותו מכל אשמה. הקצין ירד בדרגה וישא בהוצאות המשפט."

"תם הדין!" הכריז הסדרן לקהל המבלבל, ור' יוסף יצא מהאולם בשלמות נפש, כאלו כבר צפה מראש את גזר הדין. או, מדיק יותר, את כת התפלה אצל מלך המשפט.

"יוסף קדישא" פרק טו

הרב שלום לנדסברג שליט"א בית הכנסת 'קהל חסידי ירושלים' בית שמש

ברכות השחר, אך כשאומרים בפני שנים, זה כבר הופך לשעור... צריך להגיד אותן יותר בקול, יותר במתינות, כדי ששניהם יהיו בקצב, וכך במשך שנים ענינו יחד אמן, עד שיום אחד הוא לא הרגיש טוב ולעת עתה אני ממשיך לבד בתפקיד.

מדוע לדעתכם אנשים לעתים מזלזלים במצוה נשגבה זו?

אני לא יודע למה אנשים נוטים לזלזל, אבל דבר אחד אני יודע, שעצם קיומו של 'גבאי אמן' בבית הכנסת מגביר את המודעות לאמירת ברכות וענית אמן בכל בית הכנסת, גם אצל אלו שעדיין לא נגשים לומר ברכות אצלו.

כך שכל 'גבאי אמן' צריך לדעת שגם אלו שלא באים לומר לפניו את ברכות השחר, עצם זה שהם רואים שיש 'גבאי אמן' זה מחשיב להם את הענין לומר ברכות בכונה, ולפעמים בלי שאף אחד שם לב הם אפילו אומרים אותן בקול כדי שהעומד לידם יענה אמן.

וגם זה פמוכן נזקף לזכותו של הגבאי אמן.

מהי הדרך לחבר את הצבור להנהגת הקדמונים, לברך ברכות השחר בפני מי שיענה אמן?

אני יכול להגיד מה חבר אותי מאד ועור לי במהלך כל השנים: לקרוא את הגליון השבועי הנפלא 'וכל מאמינים'... מדי שבוע אני נוסע במיוחד למקום שבו נתן להשיג את הגליונות באזורנו. אני חושב שלגליון 'וכל מאמינים' יש יחודיות שאין לשום עלון בעולם, הוא כתוב בצורה כל כך טובה וברורה, בסגנון המתאים גם לילד בגיל שמונה וגם ליהודי בגילי שפבר עבר את שנת התשעים בחסד ה'.

כמה זמן דורשת מכס המשימה מדי בקר? מכמה אנשים אתם שומעים ברכות?

קדם כל נסח השאלה "כמה זמן זה לוקח" אינו מדיק, כי לענות אמן זו לא משימה שצריך לסים... זו זכות אדירה, כך שאף ממש לא משנה כמה זמן זה לוקח. ושנית, אני מתפלל בהגך ומגיע מקדם לתפלה, כך שיש לי ב"ה הרבה זמן פנוי לענות אמן לכל המתפללים במגן שלי, וגם במגנים אחריו.

אמונים'. בעקבות כך הגעתי גם אני לעסק בספריו של ה'שומר אמונים', שם הוא מפליג מאד בענין של ענית אמן על ברכות השחר, ועל הפונה של האמן, במלים מאד מיחדות ומעוררות. מני אז התחברתי מאד לענין של אמן...

התחלתי לגשת למתפללים ובקשתי שיגידו את הברכות באזני. תמיד פעם בלבי הרצון שהעסק יהיה ממסד וקבוע, שאנשים יגיעו להגיד אצלי אמן, ואכן ברוך ה' כיום אני זוכה לכך, כשאנשים רבים כבר נגשים אלי מאליהם מדי בקר להגיד ברכות.

איך באמת הכל התחיל? מתי זה הפך להיות 'ממסד'?

בבית המדרש בקרית צאנז בירושלים היתה קבוצה של כמה יהודים יקרים שהשתוקקו לענות אמן. היינו מתפרשים בכל קצוות בית כנסת ואומרים אמן אחר המתפללים. ברגע שהיינו קבוצה הכל היה קל יותר. התחלנו בענית אמן זה לזה, ומהר מאד הצטרפו אלינו עוד ועוד.

אחרי הרבה שנים זכינו לקבל מ'בני אמונים' שליט, ומאז ועד היום השלט משמש אותי. המעלה בשלט - שגם כאשר אני מגיע למקום שאינו רגיל להתפלל בו, אני שם את השלט, וזה מיד גורם שאנשים יגיעו לומר ברכות אצלי.

כשעברתי לבית שמש, מצאתי בבית הכנסת יהודי יקר בשם הרב זקס, נכד של החפץ חיים ז"ע, שכבר היה 'גבאי אמן'. בפעם הראשונה פשוט התישבתי לידו כדי לשמע את האמנים, ואז קרה משהו מענין: היינו שני גבאים ביחד, ואני אומר לך שיש לזה מעלה גדולה, כי כשאומרים ברכות לגבאי אחד, אז המתפלל יכול להגיד בשקט את

תחושת הוד קדומים אוחת בנו, כשאנו מתישבים לשיחה אפופת אמן עם היהודי הנושא, ככל הנראה, בתאר 'גבאי אמן' הותיק ביותר בדורנו.

איש שיחני, הרב שלום לנדסברג שליט"א, הוא 'גבאי אמן' מהסוג הישן והאותנטי. כבר עשרות שנים, עוד בטרם התחוללה מהפכת 'בני אמונים' שהפכה את המודעות לענית אמן לנחלת הכלל, עומד רבי שלום שליט"א, מיקרי קרית דשופריא, מדי בקר עטוף בטלית ותפילין, בצנעה ובפשטות, ועונה אמן על ברכות השחר של יהודים רבים. כך, משך שנים, בקרית צאנז בעיה"ק ירושלים, ולאחרונה בעיר התורה והחסידות בית שמש.

בפתחה של שיחה עם אחד מגבאי האמן הותיקים בדורנו, בלי עין הרע, נשאלת השאלה המתבקשת: כמה שנים אתם כבר משמשים כגבאי אמן?

האמת שקשה לזכור את התאריך המדיק, אבל זה למעלה מחמשים שנה אני זוכה לענות אמן אחרי המברכים ברכות השחר. אמנם לא בכל השנים משמתי ממש כ'גבאי', אך תמיד היו מספר מתפללים קבועים שהיו נגשים אלי לומר את ברכותיהם ולזכות באמן.

התקופה העקרית היתה בבית המדרש צאנז בקרית צאנז ירושלים, בה התגוררתי שנים רבות.

שם זכיתי להיות 'גבאי אמן' ב"ה, וגם היום, לאחר שעברתי לבית שמש אני זוכה ב"ה להמשיך במלאכת הקדש של ענית אמן, בימות החל בבית הכנסת 'קהל חסידי ירושלים' בבית שמש. בשבתות, היות שקשה לי לצעד רגלית, מתקים בביתי מגן של נכדי שיחיו, והם נגשים אלי מגדול עד קטן להגיד ברכות השחר ואני עונה אמן ומחלק ממתק קטן.

מהיכן אתם שואבים את הכוח והמרץ להקדיש מדי בקר מזמנכם ולפנות למתפללים שיברכו ברכות השחר באזניכם? מה הביא אתכם ליזר כל כך את מצות ענית אמן?

אני תלמיד ישיבת חברון. בישיבת חברון בשנות המודי כהן כראש ישיבה הגה"צ רבי אהרן כהן, ואני הייתי מקשר אליו מאד. פעם הלכתי עם רבי אהרן לכתל, עוד לפני קום המדינה, ופגשנו את האדמו"ר רבי אהרן ראטה בעל ה'שומר אמונים'.

מאז שהתודעו זה לזה נוצר קשר עמוק וטמיר בין ראש הישיבה לבעל השומר

העונה אמן משפיע טובה לישראל

"ומלכי-צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לאל עליון" (יד יח)
בזהר הקדוש (וילך רפה ב) מובא כי בזכות עגית אמן בכונה נפתחים למעלה שערי ברכה וטובה ומשפע שפע רב בכל העולמות.

המקובל רבי שלמה אהרן אויערבך, מגיד מישורים בבואן, הביא רמז לך מסופי התבות "הוציא לחם ויין" העולים אמן, ומכאן שמכת עגית אמן כהלכה משפיעים השפעות טובות לישראל (תפארת שלמה לרש"א אויערבך, צ'רנוביץ תרנ"א)

שבע ברכות כנגד שבע ברכות

"וברוך א-ל עליון אשר מנן צריך בידך ויתן לו מעשר מכל" (ד טז)

כתב רבי יעקב בעל הטורים (לעיל פסי יט) כי בשבעה פסוקים בתורה מצינו לשון ברכה כלפי הקדוש ברוך הוא: א. "ברוך ה' אלקי שם" (לעיל טו); ב. בפסוק שלפנינו - "וברוך א-ל עליון"; ג. "ברוך ה' אלקי אדני אברהם" (להלן כד טז); ד. "ואברך את ה' אלקי אדני אברהם" (להלן כד מח); ה. "ברוך ה' אשר הציל אתכם" (שמות יח י); ו. "ואכלת ושבעת וברכת את ה'" (דברים ח י); ז. "ולגד אמר ברוך מרחיב גד" (שם לג כ).

כנגד שבעה פסוקים אלו תקנו חכמים שבע ברכות בתפלת הלחם הנאמרת בשבתות ובימים טובים. כמו כן, בשבעה פסוקים אלו יחדו יש מאה תבות כנגד מאה ברכות שצריך אדם לברך בכל יום (מנחות מג ב).

תשעים אמונים משלימים לצדקה

"והאמן בה' ויחשבה לו צדקה" (טו ו)

דרש רבי יעקב יהושע פרומן מלודז':

בתקוני זהר חדש' (קלב א) הובא כי המלה "צדקה" רומזת לארבעת

הדברים שחייב היהודי לעסוק בהם בכל יום, ואלו הם: עגית צ' אמונים וד' קדשות, אמירת ק' ברכות ולמוד ה' חמשי תורה.

לכך רמז הכתוב שלפנינו: "והאמן בה'" - בכך שהקפיד אברהם אבינו על עגית צ' אמונים, "ויחשבה לו צדקה" - הוא השלים את החובות הרמוזות במלה "צדקה" (נחלת יעקב יהושע פרושת שמות).

הרושת הארץ בזכות מאה ברכות

"ויאמר ה' אלקים במה אדע כי אירשנה" (טו ח)

דרש רבי אליהו הכהן האתמרי, בעל ה'שבט מוסר':

במסכת מנחות (מג ב): הסמיכו חכמים את מצות מאה ברכות לפתוח (דברים י ב): 'ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך', ופרש רש"י (שם ד"ה מה) שהפסוק נדרש בדרך "אל תקרי": "אל תקרי מה אלא מאה" - "מאה [ברכות בכל יום] ה' אלקיך שאל מעמך".

אף כאן יש לדרש את המלה "במה" כאלו נאמר "במאה", וכך אמר אברהם אבינו: "במ[א]ה אדע כי אירשנה", בזכות אמירת מאה ברכות ביום אדע כי יזכו ישראל לרשת את הארץ ולשבת בה, וכפי שמצאנו שאמרו חכמים (גדרים פא א) שהארץ נחרבה לפי שלא הקפידו בני אותו דור לברך ברכת התורה (עיני העדה).

עיון אמן קטופה

"ודור רביעי ישובו הנה כי לא שלם עון האמרי עד הנה" (טו טז)

ידועה היא ההלכה (ראה שו"ע או"ח קכד ח ובה"ל שם) שאסור לענות אמן בהשקטת אחת מאותיותיה, ואמן כזו נחשבת כ"אמן קטופה".

רמז להלכה זו נוכח למצא בכתוב זה: "לא שלם עון" - סופי תבות אמן, ולפיכך כי אמן שאינה שלמה נחשבת כעיון לאדם העונה אותה (חלק יעקב).

רבי ברוך מרדכי אזרחי י"א בהשון תשפ"ד

ראש הישיבה רבי ברוך מרדכי אזרחי נושא דברים בכינוס 'בני אמונים'.

רבי ברוך מרדכי נולד לאביו רבי ישראל בשנת תרפ"ט בירושלים. כבר מילדותו יצא שמו כעלוי, והוא זכה לקרבה מיחדת מראש ישיבת סלובודקה, רבי יצחק איזיק שר. בבחרותו היה מבאי ביתו של הגרי"ז סלובודצ'יק מבריסק. לפני הגיעו לגיל מצוות נכנס ללמוד בישיבת חברון, בה למד בחברותא עם ראש הישיבה רבי משה חברוני.

עם הגיעו לפרקו לקחו משגיח הישיבה רבי מאיר חדש כחתן לבתו, ומיד לאחר נישואיו החל למסור שיעורים בישיבה.

בשנת תשל"ו הקים את ישיבת 'עטרת ישראל' ועמד בראשה עד יומו האחרון. במשך עשרות שנות הרבצת תורה זכה להעמיד אלפי תלמידים, בהם ראשי ישיבות ורבנים חשובים.

נפטר ב"א בהשון תשפ"ד ונטמן בהר הזיתים בירושלים. שיעוריו וחדושי יצאו לאור בסדרת ספרי 'ברכת מרדכי' על התורה והש"ס.

עמקה של אמן

בנאום חוצב להבות שנשא ראש הישיבה רבי ברוך מרדכי אזרחי בכינוס 'בני אמונים' שהתקיים בחדש אב תשע"ו בבני ברק, אמר את הדברים הבאים:

"עגית אמן היא חלק מהמצב והצורה של תפלת הצבור, שפשוט עומדים עשרה ואחד מהם הוא שליח צבור ותשעה עונים אמן, הרי זו תפלה בצבור (ראה שו"ע או"ח קכד ד).

במלה הזו שהתגלגלה לנו על ידי חז"ל יש הרבה עמק. הרמב"ם (ברכות א יא) פוסק: כל העונה אמן אחר המברך, הרי הוא כמברך. עגית אמן מבטאת את כל תכונות דברי המברך, ולכן עגית אמן אחר המברך נחשבת כאמירת ברכה. משום כך פסק השלחן ערוך (או"ח רפד ג) שבשבתות ובימים טובים יכול האדם להשלים את מכסת מאה הברכות שחייב האדם לברך מדי יום, בכך שיכוון לשמע את ברכות העולים לתורה וברכות ההפטרות וענה אמן אחריהן.

נמצא אם כן שהמלה הקטנה הזו מקפלת בתוכה גם הסקמה והצטרפות לכל דברי המברך, גם את האמונה - שיאמנו דבריו, וגם את הכסופיו והבטחון שבקשתו תקיים.

גיליון שבועי לתלמידי ת"ת "אור ירושלים"
החיידר של רבי אשר זיע"א

בס"ד

אור החינוך

פרשת לך-לך
י"א במרחשון תשפ"ג

גיליון שפ"ב

מאוצרו של מורנו ורבינו רבי אשר זיע"א

לאורו נלך

כל היסורים והפאבים שהאדם עובר עלי אדמות, הכל מקוץ ומצרף צרוף אחר צרוף כדי לעורר את האדם על תכליתו בעולם, כדי שיתחיל לעבוד למען טובתו הנצחית, שהיא הדבקות בו יתברך שאינה נקנית אלא עלי ידי יסורין המקשרים אותו לבוראו, כי עלי ידי כך הוא לומד לדעת את אפסיותו ומתבהר לו שאין לו שום אחיזה ויסוד של קיום של טבע במצר שלו, ואז מתגלה עליו אור אין סוף של האמונה. (אמרי אשר)

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

להעמיד דיון של מכירת עופות, לא פחות ולא יותר מאשר בדיק ליד דלת החנות החדשה שלהם. אשת ר' מנדל לא ידעה את נפשה מרב צער, כיצד מסגל יהודי להשיג את גבול רעהו בלי טפת רחמנות? מי יתענג בכך בלחנות החדשה, אם ממש בפתחה מוכר מישהו עופות במחיר מוזל?

וכאשר ראתה כי גם למחרת הגיע האיש למכר את העופות שלו, והבינה כי אין זה מקרה חד פעמי, ספרה את הדבר לבעלה, ובקשה ממנו לפנות אל מסיג הגבול, ולדרש ממנו לעזב את המקום ולמצא אזור אחר כדי למכר את סחורתו. אולם ר' מנדל שהיה חדור באמונה תמימה, אמר לה בשלוח: "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה. והרי כבר אמרו חז"ל כי מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה, ומה שנגזר עלינו להרויח נרויח בין כה וכה, מה יש לנו אפוא לדאג? בנכח בה' הן ומכרנס לכלם, שיכלל אותנו בכבוד".

לא עברו ימים אחדים, והעיר ירושלים געשה ורעשה. כלם שחו בהתרשנות אודות הפלא העצום שהתרחש בשוק מאה שערים, ב"חנות החדשה של גפנר". במעיה של תרנגולת שנושחטה כדת וכדון, נמצאו שמונה ביצים בבית אחת!

סקרנים רבים החלו נוהרים לעבר החנות, כדי לחזות במו עיניהם בפלא הגדול. עשרות ומאות מכל הגילאים צבאו על דלתות החנות, וככל רצו לראות אם אמנם השמועה הנפלאה נכונה ואכן ארע בה המקרה הנדיר.

כך הפכה 'חנות של גפנר' למשג בכל העיר. ההדים הרבים של הספור המפלא משכו אל החנות לקוחות רבים משכונות רבות, ומאז היתה הברכה מצויה בקרב המשפחה, אנשים נכנסים ויוצאים בחנות השוקקת והרויחיים בהתאם.

היה זה שגור מאלף של החסיד ר' מנדל באמונה. פרק חי בבטחון ואמונה פשוטה, בידיעה כי זה אשר משליך על ה' יבוא, הוא זוכה שהבורא יתברך בעצמו יכלל אותו בדרך כבוד!

אברהם אבינו עליו השלום, "ראש לכל המאמינים" בדברי הפסיקתא, נצטוה בידי הקב"ה "לך-לך מארצה וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". הקב"ה לא אמר לו לאן ללכת, לא הסביר לו מדיע עליו לעזב את כל העבר שלו, משפחתו עירו וארצו, ולמרות זאת אברהם אבינו לא שואל ולא מתרעם, ועומד בנסיון העצום הזה בגבורה.

התורה היא תורת חיים, והיא מלמדת אותנו את דרך ההנהגה, כיצד צריך יהודי לנהג. וכאשר אנו מתבוננים בפסוקים אלו שבתחלת פרשתנו, אנו למדים כי האדם צריך להשליך את שכלו ואת הבנתו, ולקיים כפשוטו "לך-לך מארצה אל הארץ אשר אראך", לתת לקב"ה כפיכול להוביל אותו לפי רצונו ודרכו, "זיך לאון פיהרו" בדרכי הנהגתו של הבורא גם כאשר אתה לא מבין את הסבות, מרגיש מובל ולא מוביל, חש טשטוש וחסר הבנה בדרכי ההנהגה, נראה לך אפלו שאתה מאבד שליטה על מה שקורה אתך, אבל אתה לא שואל שאלות לא מתנגד ולא מנסה לשנות בכח ולהפוך להיות מוביל. מבין כי הכל משגח מלמעלה באפן פרטי כפי שפך טוב לך באפן אישי, ועליך רק להאמין בזה בפשיטות ולתת לקב"ה להוביל אותך בדרך הטובה ביותר.

האדם מור"ר רבי אברהם יצחק הכהן בעל "דברי אמונה", היה מספר כיצד היתה אמו מחדירה בקרב אמונה בקב"ה מגיל הינקות. "עוד בהיותי תינוק קטן, היתה אמי מושיבה אותי על ברפיה ומחדירה בי אמונה, אברהמלע! לך-לך מארצה, כאשר מצנים אותך ללכת אזי הולכים, ולא שואלים קשיות על הנהגת הבורא!" והעיד כי הדברים חדרו כה עמוק בלבו, עד שכל ימיו התנהל לפי רוח האמונה הפשוטה שהחדירה בו אמו הצדקנית.

בירושלים שלפני כמה עשרות שנים, חי יהודי צדיק תמים ובעל אמונה תמימה, בשם רבי מנדל גפנר, שזכה להעמיד משפחה מפארת בישראל. לפרנסתם פתחה אשתו הצדקנית חנות למכירת עופות בשכונת מאה שערים, וכבר בימים הראשונים היא נחרדה לראות כי מאן-דהו החליט

חברת תהלים בשבת בבית מור"ר זיע"א - בזמן הדלקת הנרות

אבות ובנים בגרודזיסק - שעה לפני זמן הדלקת הנרות

לשיטת הגר"א ובעל התנא: 8.35

סוף זמן קריאת שמע לשיטת המגן אברהם: 7.51

אזרות

ויאמר ה' אל-אברהם לך לך מארצה (יב, א)
”לך לך” בגימטריא 100, ה' רמז לאברהם כשיחיה בן
”מאה” שנה יגד לו בן. עוד רמז שיחיה בארץ פנעו
מאה שנה. (בעל הטורים)

וילך אתו לוט ואברהם בורחמש שנים ושבעים שנה
(יב, ד)

מדוע פתח גיל אברהם? אלא ידוע ההבדל בין
”אתו” לבין ”עמו”. ”עמו” - באותה הדרך ולאותה
המטרה, ”אתו” - לא באותה המטרה. לוט הלך
עם אברהם באותה דרך אבל לא באותה מטרה,
כל מחשבותיו של לוט היו נתונות לכסף וזהב
של אברהם, שהרי אברהם ירש את כל ארץ פנעו,
ומאחר שאברהם כבר בן 75 שנה ואין לו ילדים ירש
אותו. משום כך מציינת התורה את גילו של אברהם
ללמדנו מה היה בלבו של לוט. (רבי זלמן סורוצקין)

אברהם כבר מאד פוקחה בכסף ובזהב (יב, ב)
מפרש הן איש חיי, שאצל אברהם כל העשירות

היתה למשא קבד; אבל בפזות, פתוב: ”וירץ
אברהם” - בקלות ולא בכבדות.

”כי-אנשים אחים אנחנו” (יג, ח)

מפרש רש”י: ”אנשים אחים - דומים בקלסתר
פנים”. ושואלים המפרשים, וכי בגלל שדמו זה לזה
בקלסתר פניהם, היו צריכים להפריד? אלא שריב זה
היה בין צדיק לרשע, הצדיק - הצדק עמו שהולך
בצדקו, ותרשע ברשעו והולך. וכיון שהיו שניהם
דומים בקלסתר פניהם, מי יבחין מיהו הצדיק ומיהו
הרשע? לכן בקש אברהם: ”הפריד נא מעלי”... (נור
יוסף)

אף שאברהם ראה שאין בידו למחות ברועי לוט
שנטלו מן הגזל, ואין תועלת בריב עמו, עם כל
זה, לפחות יתרחק לוט מפניו ולא יראה בפניו
את העגול שהם עושים. אבל לראות ולהביט על
העון יום יום ולשתק, על זה לא היה אברהם מוכן
להסכים כלל, כי שתיקה כזו הודתה היא, ולכן היה

מכרז לומר הפרד נא מעלי. (לב אברהם)

הבטי נא השמימה וספר הכוכבים (טו, ה)
פישם שהכוכבים נראים לעינינו מרחוק כנקודות
זעירות בלבד, בשעה שהם עולמות עצומים (כמה
מהם עולים בגדלם בהרבה על פדור הארץ) - כך
ראו גם היהודים. בעולם הזה יהיה מראהם עלוב
ושפל, אולם בשמים יהיו עצומים ורבים והיו את
היסוד של כל הפריאה. (מורן הבעש”ט זי”ע)

למה נמשלו ישראל לכוכבים? שהרי יש כוכבים
שפאירים בעולמנו, אולם הם עצמם כבר לפעמים
אינם קיימים, כי אורם מגיע לעולם אחר שנים רבות,
וכן כל אחד מישראל משפיע בכל מעשה טוב על
האכלת לארץ ימים. (ספרים)

ודור רביעי ישיבו הנה (טו, טו)
”דור” בגימטריא 210, רמז שבעבור 210 שנות
שעבוד ישיבו הנה לארץ פנעו. (בעל הטורים)

אזר יקרות

לאחר שנשא אברהם אבינו את הגר המצרית שפחת
טרה, נולד להם הבן שעליו נאמר: ”ותלד הגר לאברהם
בן ויקרא אברהם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל”.

קדם לכן, כאשר גרשה טרה את הגר לפני שנולד
ישמעאל, זכתה שהתגלה אליה המלאך והוא אמר לה
”הנה הרה וילדת בן וקראת שמו ישמעאל כיישמע ה'
אל-עניך”.

כיצד ידע אברהם אבינו עליו השלום, שהוא צריך
לקרא לבנו הנולד לו בשם ישמעאל? והרי לא שמע
דברים אלו מהמלאך? מפרש רש”י, שאברהם ידע זאת
ברוח הקדש ששרתה עליו, ומזה ידע לתת לבן את
השם ישמעאל שכבר המלאך צוה על כך קדם לכן.

ולכאורה אפשר לתמוה על זריזותו היתה של אברהם
אבינו בנתינת השם ישמעאל לבן הנולד לו.

הרי הגר היא זו שדברה עם המלאך ונצטוותה על ידו
לקרא לבן בשם זה - ישמעאל, ומדוע הזדרו אברהם
לקרא לבן את השם ולא המתין שהגר שפחת שרי
תעשה זאת על פי צויו של המלאך?

הסבר נאה על שאלה זו, הסביר מו”ר רבי אשר זי”ע

שאמר כך: אוי לנו, אם חלילה לגר היתה קוראת את
שם בנה הנולד לה בשם ישמעאל. שהרי השם ישמעאל
מרכב משתי מלים: ישמע אל. ואם היא היתה קוראת
לו בשם זה, פונתה היתה שהקב”ה ישמע לקול בנה
ישמעאל, ואז חלילה וחס היו מתקבלות חלילה
התפלות של ישמעאל וצאצאיו כנגד עם ישראל, ומזה
היו נגרמות צרות גדולות לעם ישראל חס ושלום, היה
לא תהיה.

ולכן הקדים אברהם אבינו וקרא את השם ישמעאל,
וכונתו היתה להפך, שהוא המתיק את השם ישמעאל
שלא לכל בקשותיו ישמע ה' והתפלות של ישמעאל
וצאצאיו נגד בני יעקב לא יתקבלו בשמים, כי הקב”ה
נוטר את בניו אהוביו ושומר עליהם מכל מבקשי
רעתם, ומסבף זו השרה הקב”ה רוח הקדש על אברהם
אבינו וגם מן השמים הסכימו לכה שהוא יתן את השם
לישמעאל ותפלותיו נגד ישראל לא יתקבלו. כמה
נאים הדברים בתקופתנו, כאשר משנאריך נשאו ראש
ודם ישראל נשפך פמים, ואנו תפלה שישמע אל את
תפלת עבדי בני יעקב ויושיענו ממבקשי רעתנו.

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

קריאת התורה - חלק שני

[א] אסור לצאת מבית הכנסת באמצע קריאת התורה, אפלו אם בבית הכנסת יש עשרה אנשים בלעדיו, ואפלו אם כבר שמע קריאת התורה, ויש להחמיר אפלו אם נכנס לבית הכנסת בשביל לחפש מישהו, להשאיר עד שיגמרו לקרא בתורה (שיגמרו את העליה שאוחזים בה עכשו). וכל זה משום כבוד התורה, שביאור לתורה כשיצא מבית הכנסת באמצע שקוראים בה.

[ב] אבל אם אוחזים בין גברא לגברא (- בין עליה לעליה), מתר לצאת מבית הכנסת אם זה לצורך גדול, אחרי שהעולה לתורה יגמור לברך את ברפת "אשר נתן לנו וכו'". ודוקא אם יש בבית הכנסת עשרה אנשים בלעדיו, ואם אין - לא יצא.

[ג] בשעת קריאת תורה אסור לדבר שום דבר, ויש אוסרים לדבר אפלו אם עדין לא התחילו לקרא, מהרגע שפתחו את ספר התורה. ובין גברא לגברא, נפסק בשלחן ערוך שאסור גם כן לדבר, אלא שבזמננו בשבת כשמאריכים ב'מי שברך' - יש מקלים בזה, אבל לדעת רב האחרונים יש להחמיר אף בזה.

[ד] בשעת קריאת התורה, אסור לדבר אפלו בדברי תורה. וגם בין גברא לגברא אסור לדבר דברי תורה, רק חמש עם רש"י או שנים מקרא ואחד תרגום מותר. ובזמננו בשבת שמאריכים במי שברה, יש להקל ללמוד אפלו דברים אחרים, ובתנאי שישים לב להפסיק ברגע שמתחילים לקרא שוב.

[ה] נכון לכל ירא שמים להיות מהמקדקים לכוון דעתו לשמע כל הקריאה מפני הקורא, ולכן טוב לשמע קריאת התורה מתוך החפז, כדי לכוון דעתו.

[ו] בשעת קריאת התורה אין הצבור צריכים לעמוד, ויש אומרים שראוי להידר ולעמוד בשעת הקריאה, כמו בקבלת התורה שכל עם ישראל עמד אז. ובשעה שהעולה אומר "ברכו את ה' המברך" והקהל עונה "ברוך ה' המברך לעולם ועד" - יש יותר הסוברים שצריך לעמוד אז, אף יש אומרים שגם אז לא צריך לעמוד אם לא עמד לפני זה.

(אוצר הלכות)

אזרה זו תורה

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם? רבי יהושע אומר, חבר טוב.

(מסכת אבות)

בדבר בנינו שיחיה, הנני מבקשך להשיג עליו בכל הענינים הן בגשמיות הן ברוחניות, אשר כעת בזמן הזה צריכים שמירה מעלה. והעקר להשיג עליו מן התחברות עם נערים המונערים מן היראה ועל מלכות שמים, ריקים ופוחזים, אשר יכולים להביא חס ושלום לידי מדות רעות ומחשבות רעות על ידי דבורים רעים שמדברים ביניהם, בענינים אשר לפני איזה שנים מלפנים לא ידעו הנערים כלל מזה, וזה צריך שמירה מעלה, והוא עקר ויסוד גדול מאד מאד. מהם אשר יש להם ביכל"ו ומעשיות בלשון זשרגון ומזפים אחד את חברו, ויש מהם אשר יכולים להביא חס ושלום לידי מחשבת חוץ בעניני התורה והתפלה, שמקורים מאד כל דברים האלו וכיצא באלו, אשר בעונותינו הרבים בזמן הזה גם הנערים נוטלים חלק בזה, ה' ירחם. (צוואתו של הרשב"ב מליובאוויטש)

אמר חכמי המוסר, כשתרצה לשאל על אדם, שאל למי הוא מתחבר, כי כל אדם עושה כמעשה רעהו. לפיכך יתחבר האדם לטובים, ויתרחק מחברת הרעים. (ראשית חכמה)

הרחק משכונ רע, פלומר אף-על-פי שפבר הוא שוכן אצלו, ואי אפשר להתפרד ממונו בהחלט, על הפחות הרחק ממונו כפי מה שאפשר לו. (מדרש שמואל)

יסוד גדול לגדול בניו בדרך התורה, להתגורר בשכונה בה יושבים שומרי תורה ומצוות. ויש רבים שהעתיקו את דירתם לשכונה חרדית אף שעלה להם הדבר בקשי, הן בגלל הדירה והן בגלל הפרנסה, ואף-על-פי כן היתה להם מסירות נפש לזה, והצליחו בחנוך הבנים, ואשרי להם. (חינוך הבנים)

אמר רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי: אם ראית צדיק יוצא לדרך, ואתה מבקש לצאת לאותה דרך, הקדם עליו שלשה ימים או אחר עליו שלשה ימים, כדי שתצא עמו. ואם ראית רשע יוצא לדרך, הקדם עליו או אחר עליו שלשה ימים, כדי שלא תצא עמו. (ילקוט שמעוני)

איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם? רבי יוסי אומר, שכן טוב. ואיזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם? רבי יוסי אומר, שכן רע. (מסכת אבות)

דרך בריתו של אדם, להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו, ונוהג כמנהג אנשי מדינתו. לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד, כדי שילמד מפעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך, כדי שלא ילמד מפעשיהם. (הרמב"ם)

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

מלאה עד עתה באבנים טובות ומרגליות, בדברי תורה קדושים וטהורים, ועתה התמלאה בעל-כרחי ונגד רצוני בפחמים..." (קהלת רבה)

מה הטריד את הצדיק לאחר הסתלקותו?

מעשה בחכם אחד שהיה צדיק בכל מעשיו, ולאחר שנפטר קברוהו ליד אדם שאינו הגון. בא הצדיק בחלום הלילה אל בני עירו, ואמר להם: "הרעותם לי בכך שקברתם אותי ליד פסא שריחו רע, וקשה לי מן האויר שעולה ממנו". תמיהו החולמים על דבר החלום המוזר, וחשבו כי חלומות שוא ידברו. אולם כשהחלום שב ונשנה פעמים מספר, הבינו כי יש דברים בגו, וכשבדקו את מקום קברו של החכם, ראו שבסמוך לו נקבר רשע גדול, והבינו כי השפעתו הטרידה את מנוחתו של הצדיק שנטמן שם. מה עשו? הקימו בני העיר מחצה של אבנים בין קברו של הצדיק לקברו של הרשע, ומאז חדל החכם לבוא אליהם בחלום ושב למנוחתו. וכן מספר על בני עיר אחת, שנהרגו שם כמה הרוגים על קדושת השם, ונקברו יחד זה עם זה. ביניהם היה גם רשע אחד שנקבר עמו, והוא הופיע בחלומו של אחד מחשובי העיר, ובקש שיציאוהו מבין הנקברים הצדיקים שבקבר, מפני שקשה להם מאד ממנו, שהוא רשע והם צדיקים.

(ספר חסידים)

הנזק הרוחני של רבי יהושע

במשך הדורות, היו חכמי ישראל עומדים בנפוחים עם המינים והאפיקורסים, מכים אותם שוק על-ירך ועונים להם כאנלתיים. פעם אחת, באו המינים והתנכחו עם רבי יהודה בן-נקוסה, ושאלו אותו שאלות רבות כדי לקנטר. עמד רבי יהודה והשיב להם מנה אחת אפים, ועל כל שאלה ששאלוהו השיב להם תשובה נצחת. פנה אליהם רבי יהודה ואמר: "לחנם אתם מתנפחים ללא תועלת. הבה ונסכים בינינו, כי נתנפח זה עם זה בדברים, ונמי שניצח בקרב, יפצע את מוחו של יריבו בקרנס גדול". הסכימו הכופרים לדבריו של רבי יהודה, והופיח החל בסערה. מובן שרבי יהודה נצח אותם על נקלה, והוא קים את ההסכם ככתבו וכלשונו. נטל קרנס והכה בקדקדם של הכופרים, עד שהללו התמלאו בפצעים פפצעים. כששב רבי יהודה לישבתו, יצאו תלמידיו לקראתו ואמרו לו: "רבנו, מן השמים סיעו בעדה ונצחת את הרשעים", אך לפליאתם אמר להם רבי יהושע: "חושבים אתם שיצאתי מופיח זה ללא נזק? לכו והתפללו עלי!" התפלאו התלמידים על דבריו, שכן ראו את רבם עומד בריא ושלם, ואלו יריביו נפצעו פצעים קשים והיו זבי דם, אולם רבי יהושע מהר להסביר להם ואמר: "לא לפצעי הגוף פונתי, אלא לפצעי הנשמה. וכי חושבים אתם שדבריהם של הכופרים אינם משפיעים עלי? לכו אפוא והתפללו עלי ועל החמת שהיא המוח שלי, שהיתה

וואס הערט פון און הייזר

חברת מתמידים דרכי שמואל

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו, ובחדש אלול תשרי זכו התלמידים היקרים לעלות על במתי התורה לרכש קנייני נצח' בידיעת משניות וגמרא בעלפה, על ידי גיעה והתמדה במסגרת 'חברת מתמידים', שבה מקדישים שעה קבועה כל יום למטרת קודש של שונן משניות וגמרא בעלפה.

למוד התורה של שעה זו, והזכות של הקניינים שנוכחים במסגרת חברת המתמידים, מקדש לטובת ולעליה נשמת הרב החסיד רבי שמואל בן ר' אברהם מרדכי ז"ל, והאשה החשובה מרת יאה בת מו"ר רבי אשר זיע"א.

בראש חדש מרחשון התקיימה מסבה מיוחדת ומרתקת שבה חלקו תעודות לכלל התלמידים היקרים שיחיו שהשתתפו ונבחנו על משנתם בעלפה, במסגרת זו נבחנו כלל התלמידים על 3,463 משניות, 239 עמודי גמרא בעלפה.

כדרךבן ועידוד - התלמידים היקרים שיחיו הפתעו והתפלאו לראות את התצאה הרחבה של המתנות שהם

יכולים לזכות עם הנקדות שהם צוברים מדי חדש, על ידי התמדה בלמוד בעלפה ועל ידי המבחנים.

כל תלמיד קבל דף שהיה רשום בו מספר הנקדות שצבר על כרטיסי 'מתמיד' בהתמדה בלמוד, ואת הנקדות שצבר על ידי מבחנים בעלפה, יחד עם הרשימה של המתנות בכדי שיאכלו לבחור אילו מתנות רוצים לרכש עם הנקדות שצוברים.

המתנות שהעלו בינתים לתצאה, מתנות יקרי ערך וסטים מרהיבים של ספרים: משנה ברורה כ"ס 14 חלקים, תקון קוראים קטן, תקון קוראים כ"ס 52 חבורות, מלון ארמי - עברי, ברכת שהחיינו, ספרא דמלכא, תבנית הבית, הירות הללו, דורש טוב, רבי יעקב אומר, ויותר יעקב, בשול שבת, חמשה חמשי תורה 5 פרכים עם תפילת שבת, אוצר אגדות התורה, קצור בדיקת תולעים, ש"ס עז והדר כ"ס 44 חבורות, מקראות גדולות עז והדר כ"ס, נסיעה לטייל.

יהי רצון שיזכו התלמידים ללמד כל ימיהם את התורה הקדושה באהבה ובשמחה, ולעבד את ה' אלקינו באמת ובתמים.

מאזר הפטרה

הפטרת פרשת לך לך

"למה תאמר יעקב"

[ישעיה מ, כז - מא, טז]

ספורי צדיקים, הליכות ועבודות מאלפות

מאזרות הצדיקים

וקנה לך חבר

"אחד הגורמים המביאים את היילד להתחנך בדרך הטובה והישרה, הוא החבר הטוב, כמו שאמרו חז"ל באבות 'עשה לך רב וקנה לך חבר'. וכשרבו יוחנון בך זכאי אמר לתלמידיו 'צאו וראו איזו דרך טובה שידבק בה האדם', בא רבי יהושע ואמר 'חבר טוב'. והסביר רבי משה אלשקר, למה צריך אדם 'לקנות' לו חבר? פי על ידי החבר נבחן האדם, כלומר אם הוא מדבר בשבח הטובים, תדע בודאי שהוא מתחבר עמם."

"המלה חבר קרובה אל המלה חבל, שהוא מקשר ומחבר. פי המקבל חיב להיות קשור אל המשפיע, ואז הוא מקבל ממנו את כל הטוב, כמו שאמרו חז"ל 'המחבר אל הטהור - טהור'." (שבילי החינוך)

אגרת אל התלמיד!

לפני למעלה ממאה שנה, היה מחנך נודע בירושלים, בשם רבי יחיאל מיכל טוקצ'ינסקי, ראש ה"ת"ת הראשון בעיר "עץ חיים" ומגדולי הרבנים בדורו.

את החשיבות של חברים טובים, ראה רבי יחיאל מיכל כסוד חשוב בחינוך וכערכה להצלחת התלמיד בתורה ויראת שמים. היה חוזר וימזיח את תלמידיו להתדבק רק בתלמידים טובים, והתריע רבות עד כמה ההשפעה השלילית של חברים יכולה להוריד לטמיון חלילה, עבודה רבה של תורה ועבודה.

והנה מכתב נפלא שכתב רבי יחיאל מיכל, כ"אגרת אל התלמיד", ופיס הדברים בזמנו כאלו נכתבו זה עתה:

השפעת החינוך באה משלשה צדדים. מצד הרבי והחדר, מצד ההורים והבית, ומצד הסביבה והרעים.

ולכן קנה לך רק חברים טובים והתרחק מחברות לא הגונה. המתוועע עם חברים טובים, שקדנים, צנועים ויראי השם - כהולך בשוק של בשמים וקולט מריחם ויתבוננתם. ואלו התחברות עם בעלי תכונות רעות, משפיעה לרעה על זה הבא עמם במגע ובמשא. אם יפגוש חטאים ויאמרו לכה אתנו, אל תלך בדרך איתם, מנע רגליך מנתיתבתם, השמר מהלכך בפח יוקשים. מחברים העוזבים אורחות חיים - פנה ועבר! ודף אחרי חברים טובים למען תלך גם אתה בדרך טובים ובאורחות צדיקים.

אם ראת חברת משחקים בשחוק שאינו מתאים לרוח של התורה והמצוות, אל תעמד להסתפל במשחקים. פי טבע הילדים להמשיך אל כל אשר יסתכלו, וכבר קרה לא פעם אחת, חניך טוב שלמד ושנה ופרש אחר כך מדרכי החיים, הסבה הראשונה היתה, שהיה רגיל להסתפל במשחקי חברה זרה, ובא לידי מגע ומשא עמהם, וילכד במצודה עד כי עזב לגמרי את דרכו.

כל חברתך גם שעשועיך טייליך ומשחקיך, יהיו אך ורק עם בני גילך, דהינו חניכי תורה בדומים לך. וכבר אמרו חכמים, רצונך לדעת את טיב הנער? בדק בחבריו! כל עוף למינו ישפן - וכן אדם בדומה לו."

חברים של החברים

אחד היסודות החשובים שראו צדיקי הדורות בהצלחה בחינוך, הוא המצאות הבן והחניך בתוך סביבה חיובית, עם חברים טובים והגונים.

על רבי אהרן מבלז ישנם ספורים רבים עד כמה היה מעורר את ההורים לבדק עם מי בנם מתחבר, וכאשר היו מספרים לו על ילדים שאבדו את החשק בתורה ובתפלה, היה מצוה מיד לבדק עם מי הם מתחברים, ותמיד היו ההורים מגלים לתדהמתם, כי הכל היה פתוצאה מההשפעה השלילית של החברים הלא טובים.

גם בקרב החסידים היושבים בבלז היה הדבר משרש, ומספר כי פעם נגש אחד החסידים החשובים בשם ר' יעקב בריש, אל נער אחד, ואמר לו כך: "ראיתי את החברים שלך, והם אמנם בחורים טובים, אבל אני רואה שהם מתחברים עם חברים אחרים שאינם טובים. והרי כבר אמרו חז"ל במסכת בבא בתרא, 'חברא חברא אית לה וחברא דחברא חברא אית לה', כלומר לחבר שלך יש חבר, ולחבר של החבר יש גם חבר, ולמסקנת הגמרא שם בעל השדה הפסיד את שדהו בגלל כלל זה. אפשר ללמד מאן, שגם אם אתה עצמך מתחבר עם חברים טובים, אבל אם חברים אלו מתחברים עם חברים לא טובים, אז הם גם לא טובים בשבילך ואתה עלול להפסיד את כל יראת השמים שלך..." (אור הצפון)

בפרשתנו קוראים על אברהם אבינו, שהקדוש ברוך הוא הטיל עליו את התפקיד הגדול לפרסם את שמו ויתברך בעולם, ויודיע את רצון ה' לבריותיו.

הפטרתנו בנויה על סוד זה, והיא מעודדת את ישראל שאפלו בעת צרתם וסבלם מכבד בגלות, לא יתיאשו מן הגאולה, ולא יחשבו שה' לא משגיח עליהם, אלא יבטחו בו.

הפטרתנו גם מדברת על אברהם אבינו שה' עורר אותו לנסע מבין עובדי עבודה זרה, ולדבק בנחלת ה', ועל צדקתו של אברהם אבינו שהאירה לרבים.

וכו נזכרים בהפטרה הנסים לאברהם אבינו במלחמתו עם ארבעת המלכים, שכל אלו הם מעגן פרשתנו.

הנביא פונה בהפטרתנו לעם ישראל עוד בזמן גלותם, ומנחמם בשם ה' שלא יתקוהו היכן הגמול על מעשיהם הטובים, ולמה לא נפרע מצריהם, פיון שארף הגלות הוא בשביל למרוק את עוונותיהם של ישראל על ידי ה'יסורים אבל לבסוף יתמוטטו השונאים מטה-מטה, וישראל יעלו מעלה מעלה.

וה' מוכיח את האמות שלא מאמינים בגאולת עם ישראל, שכמו שאברהם אבינו הפיל את שונאיו, כך - באותו פלא - יתרחש לזרעו של אברהם, שעוד יראו במפלת אויביהם, וישמחו בישועות ה' גואלים.

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זיע"א אשר לאורו נלך

לאורו נלך

הרה"ח רבי גדליה סגל זצ"ל את רבי אשר, על מה שכתוב בפירשתינו על הפסוק "אל תירא אברם אנכי מגן לך, שְׁכָרְךָ הרבה מאד", ורש"י מפרש על-כּוֹן: "אחרי שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים, והיה דואג ואומר שמא קבלתי שְׁכָר על כל צדקותי, לכן אמר לו המקום אל תירא אברם וכו' שלא תעגש על כל אותן הנפשות שהרגת, ומה שאתה דואג על קבול שְׁכָרְךָ - שְׁכָרְךָ הרבה מאד". והביע רבי גדליה את תמיהתו לכאורה על הדברים: האם אברם אבינו עבד את השם על מנת לקבל פרס? ולמה אם-כן אמר לו הקב"ה שְׁכָרְךָ הרבה מאד?! וכן לזה היה אברם אבינו שואף ומצפה?

השיב לו רבי אשר במתק שפתיו: "הצדיקים אינם חושבים כלל על קבלת שְׁכָר! כי אצלם העקר הוא שהם יכולים להיות דבוקים בבורא יתברך, וזה עקר השְׁכָר שלהם. אלא שפאו הרג אברם נפשות במלחמה, וחשש אולי שפך דם נקי ועל-ידי כן גרם צער לשכינה ומשום כן הוא מתנתק חלילה מהקדושה, ועל זה היה מיצר דואג ולא על שְׁכָרו. אך הקב"ה הניח את דעתו, ואמר לו "אין לך מה לדאג על אבדן הנפשות האלה, שכן הכל נעשה בחשבון. ובאמת שְׁכָרְךָ הרבה מאד, ואם כן תמשיך להיות דבוק בשכינה", וזה מה ששמח אברם והניח את דעתו, שדבקותו עם השכינה הקדושה לא נפגמה כלל.

מו"ר רבי אשר זיע"א היה מדבר על-זה, ש"עריכער איד" מתנהג 'ערליך' ובנאמנות, רק פי הוא רוצה לעשות את רצון ה', ועל-ידי זה להיות דבוק בו יתברך. ולכן הוא משתדל להיות 'ערליך' = נאמן למטרה שלשמה הגיע לעולם, להיות 'איד' = יהודי, ועל-ידי זה הוא מתרחק שלא לעשות דברים שליליים בכדי לא לעשות ההפך מרצון ה', ולגרם כביכול צער לשכינה.

במסכת אבות נאמר: "אנטגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק. הוא היה אומר, אל תהיו פעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הוו פעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס, ויהי מורא שמים עליכם". רבי אשר היה מסביר, שיהודי שעובד את ה' באמת, אזי כל מחשבתו צריכה להיות רק איה לעשות את רצון ה' ולעבד אותו בהקנעה ושמחה, ולא לחשב כלל וכלל על השְׁכָר שיגיע לו בעולם הבא. ועוד יותר מזה הסביר רבי אשר, שיהודי שעובד את ה', לא רק שאינו חושב על השְׁכָר שיגיע לו, אלא מבין שבאמת לא מגיע לו שום דבר על כן, וכל מה שהוא עובד את ה', גם זה עצמו מתנהג שקבל ממנו יתברך, שהוא מזכה אותו לעשות את רצונו, ואם-כן יבין מיד שלא מגיע לו שום תמורה על-כּוֹן, שהרי גם את הכחות לעבד את ה', גם את זה קבל ממנו.

בשבת-קדש פרשת לך-לך, לפני כשלושים שנה, שאל

נשגר בזאת ברכת מזל טוב חמה ולבבית
למחנך היקר והחשוב
הר"ר אליהו כהן הי"ו
לרגל הולדת בנו נ"י בשעה טובה ולמזל טוב

יהי רצון שיזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ולרוות רוב נחת דקדושה ממנו ומכל יוצאי חלציו מתוך שמחה ונחת, בריאות והרחבה, ויזכה להמשיך כל ימיו ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולהעמיד בנים ותלמידים עובדי ה' וחושבי שמו.

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

"תהא כאברהם" - תתעלם מהאב...

ונברכו בה כל משפחות האדמה (יב, ט)

אברהם לא ידע שלוט בסדום

ויבחר לו לוט את כל כפר הירדן ויסע לוט מקדם (יב, יא)

מקדם - נסע מאצל אברם [-הינו ממזרח], והלך לו למערבו של אברם. נמצא נסע ממזרח למערב (רש"י)
איך יתכן שלוט נסע מערב? הרי כתוב בפרוש בפסוק שאברהם אבינו היה "בין בית אל ובין העי", הינו צפונית לירושלים, ולוט עזב אותו והלך לסדום, לים המלח, ומירושלים לסדום ההליכה היא לכיוון מזרח, לא לכיוון מערב?
מתרץ אדוננו דוד בעל הט"ו בספרו "דברי דוד" על התורה, לוט, עד כמה שהיה משחת והפקיע את עצמו מקדמונו של עולם, כפר בהכל ולא הכיר באברהם ובאלקיו, אך לומר לרבו בפניו: 'כבוד הרב, מאסתי בכל מה שחנכת אותי אליו, אני הולך לסדום שהיא ההפך הגמור מדרכך - עד כדי כך לא העז לוט. מה עשה?

הוא אמר לאברהם אבינו: 'דודי האהוב, חבי אני תקופה של חזק, אני הולך מערבה, לעיר הקדש בני ברק, שם ישנן הרבה ישיבות...' הוא יצא מבית אברהם ואכן פנה לכיוון מערב. התקדם כמה מאות מטרים, הביט לאחוריו, וכשראה שאברהם כבר אינו רואה אותו, פנה לכיוון ההפוך והגיע לסדום.

ואולי יש ראייה לפרוש זה מהמשך הפרשה. מספר שם על מלחמת העולם הראשונה: ארבעה מלכים נגד החמשה. בדרלמור ואמרפל, עם שנים וחצי מליון חיילים יוצאים למלחמה נגד חמש ערי סדום ועמורה. 'על הדרך' הם כבר חסלו "את הזוים בהם ואת האימים בשוה קריתים", ואז הם הגיעו למלחמה העקרית ולקחו את חמש ערי סדום ועמורה בשבי. והנה למרבה הפלא, אברהם אבינו לא עושה מאומה עד שלא מגיע הפליט ומבשר לו "כי נשבה לוט אחיו". ואיך יתכן שעד עכשו לא שמע על אותה מלחמת עולם ועל תוצאותיה?

התשובה ברורה: הוא ודאי שמע על המלחמה, רק הוא לא ידע שלוט נמצא בסדום, היה ברור לו שהוא 'בחזק' בעיר התורה, אין שום קשר בין המלחמה ללוט. עד שבא הפליט והודיעו כי נשבה לוט היושב בסדום.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור)

הלחם והיין קדמו לברכות

ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין והוא כהן לא-ל עליון (יה, יח)

הדבר הראשון שעשה מלכי צדק - שלפי מדרש אגדה היה שם בנו של נח, כמוצא ברש"י - היה להוציא לאברהם לחם ויין, כדי שיניח מהמאמץ המלחמתי. רק לאחר מכן הוא מתחיל לדבר, ולברך: "ויאמר ברוך אברם לאל עליון", וממשיך ומברך: "וברוך אל עליון".

מעשה באחד מתלמידי ה"חפץ חיים" וצ"ל שהזמין אותו להתארח בביתו לסעודת ליל שבת. התלמיד ספר לרבו כי בכל ליל שבת מתארחים בביתו שלשים עניים, כלם שרים ומירות שבת בהשתפכות הנפש, ואת סעודת השבת הדשנה מתבלים בדברי תורה לרב.

מששמע זאת ה"חפץ חיים" נעתר לבקשה, אך תנאי התנה עם מארחו: "אני מנהל את הסעודה". התלמיד, כמוכר, הסכים. לאו מילתא זוטרתא ש"החפץ חיים" בעצמו ינהל את הסעודה בביתו. ליל שבת הגיע. ה"חפץ חיים" התלנה אל מארחו מבית הפנסת

פרש רש"י: "אדם אומר לבנו תהא כאברהם".
הדבר קשה, מנין לרש"י שהברכה "תהא כאברהם" היא דוקא מאב לבנו, היכן רמזו הדבר בפסוק? אולי זו ברכה כללית שהבריות מברכות ומאחלות זו לזו?
מספר על גביר אחד שאמר לבנו: 'בני יקירי, אני שקוע בעולם העסקים, ואין לי פנאי ללמד תורה, אבל אתה נולדת עם 'כפית זהב בפה', אין לך דאגות פרנסה, תוכל לשקוד על התורה ולגדל תלמיד חכם'.
השיב הבן: "אבא, אני גדלתי בבית של 'ביונס', כל ימי חייטי באיורה של עסקים ומסחה גם אני אמשיך ב'ביונס'. אבל אל דאגה, אני מקנה שבני כבר יקדיש את חיי לתורה ויצמח להיות גדול הדור הבא".
ומה למעשה? לימים הלך גם הנכד בדרכי האב ובדרכי הסב ונהיה איש עסקים גדול. את התקנה והאחולים להיות גדול הדור הבא הוא השאיר לדור שאחריו...

מספרים שפעם שאלו רב מפרסם: "איך צמחת להיות תלמיד חכם גדול?", אמר להם: 'לפני שנים רבות, סבא רבא שלי אמר לעצמו: "אני טרוד מאד בפרנסה, לא יצא ממני תלמיד חכם גדול, אבל את כל הכחות והתקוות והממון אשקיע בבני שהוא יצא תלמיד חכם". אלא שגם הבן הלך בעקבות אביו, והשקיע את כל התקוות בבנו שלו, שהיה סבי. גם סבי הלך בעקבותיהם ותלה את כל התקוות בדור הבא - באבני. לימים גם אבי תלה את כל התקוות בדור הבא - בי כל דור תלה את התקוות בדור הבא, כל אב סמך על בנו. אמרתי לעצמי: מתי יגיע סוף סוף האדם שיישם את התקוות שתולה בו הדור שלפניו, ואז החלטתי שזה יהיה אני".

לכן הברכה "תהא כאברהם" היא מאב לבנו. אומר האב לבנו: 'אני רוצה שתהיה כמו אברהם אבינו. ומדוע? כי אביו של אברהם היה תרח, ואברהם היה יכול לומר לעצמו: 'אני בן של תרח, אין סכני בעולם שיצא ממני תלמיד חכם'...

אך לא! אברהם לא התחשב ברקע שלו, הוא לא עשה כל מיני חשבונות ושקולים, הוא פשוט ישב ולמד עד שנהיה אברהם אבינו.

אחד מגדולי ישראל בדורות הקודמים סבל הרבה מצער גדול בנים, חלק מבינו התרחקו מהדת. היה אדם, כנראה לא חכם במיוחד, שהעז לשאל אותו: "כבוד הרב, אומרים שהתפוח לא נופל רחוק מהעץ, למה אצל הרב התפוחים נפלו רחוק מאד מהעץ?".

השיב לו הרב: "כשיש רוחות עזות, הן מעיפות את הפרות הרחק מהעץ..."

אכן, בדורות ההם נשבו רוחות עזות של השכלה, קומוניזם, סוציאליזם וציונות, והן הפילו חללים רבים. במצב כזה הכל משתבש. צריך הרבה סיעתא דשמאי שהרוחות לא יעיפו רחוק מדי את הפרות הנושרים מהעץ.

אך יש הסבר נוסף: ככל שהעץ גבוה - הפרי נופל למרחק... לעתים, כשהאב גדול מאד, הוא מציב רף גבוה, וקשה לו לזכות שהבנים יהיו גדולים בתורה כמותו.

(רבי חזקיהו יוסף קרלינשטיין שליט"א - נאה דורש)

הביתה. כשנכנס הכריז מיד: "קדוש! בלי שלום עליכם" בלי "אשת חיל" ... כשסים לקדש, הורה להביא מיד את הדגים, בסיימם להביא את המרק והבשר, בלי "זמירות שבת" ... בלי "דברי תורה" ...

כשסיימו, בקש ה"חפץ חיים" לקרא למשרתת. משהופיעה לפניו, אמר לה: "אני מבקש את סליחתך על כך שהטרחנו אותך באופן מיוחד, להגיש את כל הסעודה בזריזות ובמהירות". נענתה המשרתת ואמרה: "רבי! ברכות יחולו על ראשך! אשה אלמנה אנכי. בכל ליל שבת אני חוזרת הביתה בשעה מאחרת, והילדים שלי כבר ישנים. הם עושים קדוש לבדם ואוכלים לבדם, וכשאני שבה הביתה אני עושה קדוש לעצמי ואוכלת לבדי. השבת זוהי הפעם הראשונה שאוכל לשבת בצותא עם ילדי לסעודת שבת! הלואי שהרב יבוא בכל שבת להתארח כאן!"

לאחר שהמשרתת הלכה לביתה, פצח ה"חפץ חיים" בשירת "שלום עליכם", "אשת חיל", וביתר המזמורים והפיוטים, כשהם משלבים באמירת דברי תורה לרב.

ואז פנה ה"חפץ חיים" לתלמידו ואמר: "מלאכי השרת לא ממחרים. הם לא רעבים. הם יכולים לחכות עם ה"שלום עליכם" לשעה מאחרת. אבל אשה אלמנה זו ממחרת! היא רוצה לסעד ביחד עם ילדיה היתומים. גם האורחים העניים המסבים על שלחנך בנדאי רעבים הם! קדם כל עליך להודרו בסעודה ורק לאחר מכן להרבות בזמירות ובדברי תורה ככל שתחפץ".

את הדבר הזה למדנו מהנהגתו של מלפי צדק. קדם כל "הוציא לחם ויין", אחר כך "ויברכהו ויאמר": קדם כל, אדם רעב - תן לו סעודה להשיב את נפשו. אחר כך - דבורים וברכות.

(רבי בן ציון מוצני שליט"א - דורש ציון)

יקרה היא מכהו גדול הנכנס לפני ולפנים

כה יהיה זרעך (טו, ה)

הקב"ה אומר לאברהם אבינו שייספר את כוכבי השמים, ומברך אותו: "כה יהיה זרעך".

שואלים המפרשים: האם אנו חנו באמת רבים כמו הכוכבים? הרי עם ישראל הוא עם קטן המונה בסך הכל חמשה עשר מיליון!

אומר ה"דברי חיים" מצאנו זצ"ל: כאשר אדם נמצא בעולם הזה ומתבונן על הכוכבים, הם נראים לו קטנים, אך כשהוא עולה לשמים, הוא רואה שהם גדולים מאד, וחלקם אף גדולים מכדור הארץ פי כמה.

בדומה לכך, כל מצוה שאדם עושה בעולם הזה נראית לו ככוכב קטן, אך כאשר יעלה לשמים לאחר מאה ועשרים, הוא יראה שהיא גדולה ועצומה מאד, ובהיותו בעולם הזה הוא לא ידע להעריך אותה כראוי. לפיכך אומרת לנו התורה: תחטפו את המצוות ותעריכו אותן!

על הפסוק (משלי ג, טו) "יקרה היא מפנינים" דורשת הגמרא (סוטה ד ע"ב): "יקרה היא מפנינים - מכהו גדול שנכנס לפני ולפנים".

מה הפונה?

נתאר לעצמנו שהכהו הגדול מגיע לאדם בעצומו של יום הכפורים ואומר לו: "תן לי את השם שלך ושל אמך, כשאהיה בקדש הקדשים אתפלל שתהיה לך בריאות איתנה, ברכה והצלחה, נחת מהילדים ופרינסה טובה". האם אותו אדם היה מפספס את ההזדמנות הזו? ללא כל ספק הוא היה אומר לו את השם של האמא, ויליתר בשחון גם את השם של האבא. הקלה היא בעיניך? תפלה בקדש הקדשים!

אך אדם שלומד תורה יכול לומר לכהו הגדול: "יישר כח, אך אינני זקוק לתפלתך. אני אלמד את שעור הדף היומי שלי, ובזכות זה כבר אזכה לכל הברכות!" למוד התורה חשוב יותר מתפלת הכהן הגדול שנכנס לקדש הקדשים, ויש לו כח גדול יותר להביא לאדם ברכה והצלחה.

אנו מוצאים את היסוד הזה גם אצל דוד המלך. לאחר המבול הקריב נח קרבנות, ואז הקב"ה הבטיח שלא יביא עוד מבול לעולם.

לעמית זאת מובא בגמרא (שבת ל ע"א) שכשהקב"ה אמר לדוד שהוא ימות בשבת, בקש דוד למות ביום ששי כדי שהשבת לא

תתחלל מחמתו. אמר לו הקב"ה (תהלים פד, יא): כי טוב יום בחצריך מאלף. אני מעדיף שתשאר בחיים ותלמד תורה במשך יום נוסף, משום שיום שבו אתה לומד תורה חביב לפני מאלף קרבנות שעתידי שלמה בנגד להקריב בבית המקדש.

נמצא שלמרות שקרבן אחד מונע מהמבול לבוא לעולם - דף גמרא חשוב ממנו, ואם האדם היה יודע מה הוא פועל בכל למוד של דף גמרא שהוא לומד, עוד דף עוד שעור ועוד מסכת, כמה היה רץ ומשקיע באותו למוד!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

מי מל את אברהם?

בעצם היום הזה נמול אברהם (י, כו)

מהפסוק 'נמול אברהם' משמע לכאורה שאברהם לא מל את עצמו אלא נמול על ידי אחרים. אם כן עולה השאלה, מי מל את אברהם אבינו ע"ה?

חז"ל (ילקוט שמעוני נחמיה תרעא) מבררים במדרש, שכאשר אברהם אבינו שאל את הקב"ה: "מי ימול אותי?" השיב לו הקב"ה: "אתה תמול את עצמך".

נטל אברהם את הסכין ואחז בערלתו ובא לחתך, והיה מתירא לפי שהיה זקן. "מה עשה הקב"ה? שלח ידו ואחז עמו והיה אברהם חותך, שנאמר 'וכרות עמו הברית', 'וכרות לו' אין כתיב כאן אלא 'וכרות עמו הברית', מלמד שהיה הקב"ה אחוז ואברהם חותך". נמצא שהקב"ה ואברהם יחדיו פרתו את ברית המילה.

בדברי חז"ל (פרקי דרבי אליעזר כט) מובאת שיטה נוספת, והיא ששם בן נח מל את אברהם אבינו ואת ישמעאל בנו. אולם במדרש (בראשית רבה מז ט) מובא בזו הלשון: "אמר רבי לוי, מל אברהם אין כתיב כאן אלא 'נמול', בדק את עצמו ומצא עצמו מהול". נמצא שאברהם אבינו נמול מעצמו בדרך גס. פרש ה"ע יוסף" שאברהם נמול על ידי גס כדי שלא יצטער אותו צדיק.

החיד"א מביא בשם המדרש, שאברהם אבינו היה ירא למול את עצמו. לכן שלחו לו משמים עקרב שעקץ אותו וחתך את ערלתו. דבר זה מרמז בפסוק: 'בעצם היום הזה נמול אברהם', שהרי תבת 'בעצם', היא ראשי תבות 'בעקיצת עקרב צדיק מל'.

רב המפרשים סוברים שממרא שמש כסנדק בבריתו של אברהם אבינו, וזכה לכך בשכר שנתן עצה לאברהם על המילה. וכן הובא במדרש (בראשית רבה מב, ח), שנתגלה הקב"ה לממרא ואמר לו: "אתה נתת לו עצה למול, חייך שאיני נגלה עליו לא בפלטין של ענר, ולא בפלטין של אשכול, אלא בפלטין שלך". וכן בארו כמה ממפרשי חז"ל ופרשו שממרא היה הסנדק של אברהם אבינו. לכן הוא נקרא מ'בעלי ברית אברהם'.

אולם יש דעות בדברי חז"ל שממרא מת עוד לפני מילת אברהם אבינו. זו לשון חז"ל במדרש (אוצר מדרשים): "באותה שעה היה אברהם נושא קל וחמר ואומר 'היאך אעשה ומאיה אבר אמול, אם מידי הרני קטע, ואם מרגלי הרני גדם'. אמר לו ממרא, בא ואראך מקום המילה, נטל ממרא החרב והעביר על כל גופו, וכיון שבא למקום המילה מת מיד. מפני מה מת ממרא? מפני שהיה ברצונו להקדים בשרו תחלה למילה, הקב"ה אמר 'דבר זה לא צייתי אלא לאברהם אוהבי, מפני שמטר עצמו על קדשת השם והשלך לכבשן האש'".

ב'מושב זקנים' לרבותינו בעלי התוספות הובא, כי הסנדק בבריתו של אברהם אבינו, היה ה' יתברך בכבודו ובעצמו. כפי שמובא ב"ילקוט שמעוני", שהקב"ה אחז את ידו של אברהם אבינו בשעת המילה ובכך נחשב לסנדקו של אברהם. ב'מושב זקנים' מובא עוד שבאותו מעמד, נתן הקב"ה לאברהם במתנה את ארצות שבעה העממים שבאמר: 'וכרות עמו הברית לתת את ארץ הכנעני' (נחמיה ט, ח), ומכך נולד המנהג שהסנדק נותן מתנה לתינוק הנמול.

(רבי יהודה טריקי שליט"א - מתוק מדבש)

ח' חשוון תשפ"ה

שנה ו' | גליון מס' 246

בפיקוח רבנים ומחנכים שליט"א

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו 'בני בינה' טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: 'בני בינה' - ארגון בני בינה לילדי בני התורה או בטל' 055-6705847

בינו נא זארת' לא יודע מה קרה לו, השתבשה דעתו, אני אפילו לא מנסה להסביר לו, קרה לו משהו

"לפי דעתי התרופה הנצרכת לטפול היא זו" הסביר ד"ר קריספרג שהגיע למקום באחור נכר, לאחר עוד עכוב ועוד שיחת טלפון, הוא הופיע רגוע ושליו והסביר את דרכי הטפול, ... הטפול נשא פרי, כבר למחרת נראו סימני הטובה, ומיום ליום מצבו של אבא השתפר.

במסבת ההודאה שהתקיימה בבית האבא - הסבא, השמחה הייתה אדירה, שירי ההודאה פרצו מקרב לב. וארוח הכבוד הד"ר קריספרג הזמן אף הוא. 'זוכרים אתם את אותו ערב בו פגשתי אתם אוני לראשונה?! שאל הד"ר ולא המתין לתשובה, 'מו הסתם חשבתם שדעתי השתבשה, בזמן של הצלת נפשות אתה עוסק באריחה דשנה? במצב כל כך קריטי אתה מתעסק עם לבשית העניבה? אתם צודקים, אבל כעת אסביר לכם:

לצערי, אינני תלמיד חכם כלל, אך כשנטלתי את החמש שהיה על השלחן ופתחתי ברש"י מיד בתחלת הפרשה, "לה לך" מפרש רש"י - להנאפה ולטובתה, על ידי הליכה זו וזנה לבנים. ותקף לאחר מכן מפרש רש"י מדיע נזקק אברהם לברכה - 'ואעשה לגוי גדול', לפי שהדרך ממעטת פריה ורביה, ועל פן הצרך לברכה שזינה לבנים. לכאורה הדברים סותרים, הליכה בדרך האם היא סבה שכן יהי לו בנים או סבה שלא יהי בנים. נזכרתי אז בבאור נפלא ששמעתי: התשובה היא, שהסתירה היא רק אצל בשר ודם: אצל בנורא העולם דוקא זו הסבה, ככל שאין ספוי בדרך הטבע, יש ספוי גדול יותר בידי ה' אשר לא תצרך. למי שאכן ישם כל מטבחו בהשם. היה זה אחד מעשרה נסיונות, ללכת בדרך. וכן, בצירוף גילו המבוגר, אפסה התקנה לזכות לבנים.

אברהם איננו גדול וראשון המאמינים לא היה צריך 'חזוק' חלילה, אבל ללמד אותנו בא, כשאנו עושים 'משהו' אנו לא "עוזרים..." כלום להקב"ה... הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים. דוקא כשאפסה תקנה, ההליכה בדרך תהיה לטובתו ולהנאתו. אדברה, זו תהיה סבה עבורו להוסיף אמונה על אמונתו, שכל יתבו ומבטחו אינו לפי דרך הטבע, רק על ה' אדון כל תולדות, ויזכנו בבנים.

לענייננו, המשיך הדוקטור, יש לי נסיון רב בתחום הרפואה. שמעתי ממכם על המצב, ראיתי את המסמכים, ונדעתי שאין ספוי; יכלתי לתת לכם את שם התרופה אבל לא היה בכך כל תועלת. רק דרך אחת יש, אם תעזבו אותי! אם לא תוסיפו לתלות בי שום תקנה, ותפנו את כל תקנותכם אל השם: יתברך, רק משם תבוא הישועה. לכן עשיתי הכל בשביל שלא תסמכו עלי אלא על הקב"ה, ואכן תקף ארגנתם מניני תפלות וקראתם שיערי שמים, ואז גם התרופה הקטנה שלי עזרה, לו הייתי מגיע מיד, לא היינו כאן היום במסבת ההודאה.

"אההו!" ר' משה ור' דוד, הבנים, חיכו, כשהבינו למפרע שכל ההתעלמות של הפרוסור הייתה לטובתם. "כמה שזה נכון גם לגבי פרכסה והשתדלות" אמר ר' משה. "וגם במלחמה, אם סומכים על 'כחי' ועצם דיי..." לא פלא שמתאכזבים" החרה אחריו ר' דוד. "גם בהצלחה בלמוד, שדוכים, ובעצם בהכל".

"עד הנה עזרנו רחמיך" ... פרצו פלם בשירה נרגשת.

סיסה לאברהם, ועל פן האפשרות ירדה מהפרק. וכעת שהד"ר מגיע לארץ יש תקנה... הם מהרו לקבוע תור, והד"ר אשר, ביום שני הוא יפגש עם בני המשפחה במשרדו, ויבחן את התיק הרפואי ואף יבוא לבית החולים במדת הצורך. באותו יום שני עמדו ר' משה ור' דוד, הבנים, בביתו של הד"ר, מצבו של האב החמיר מאוד בזמנים האחרונים, ואת עיניהם הם נשאנו במתח למוצאי פיו של הד"ר קריספרג.

'אני צריך לראות את החולה' השיב הד"ר תוך שהוא מעין במסמכים, 'המתינו נא מעבר לדלת ואצא כשאני מוכן'. הזמן חולף והד"ר לא יוצא, אפשר למשש את המתח, מבית החולים מגיעה ידיעה כי המצב אינו מוסרי להשתפר, ר' משה דופק שוב על הדלת, מזכיר פותח את הדלת, ור' משה נוכח כי הד"ר סועד את לבו. 'אני מתנצל' הסביר הד"ר בניחוחות, 'אני רעב, על פן אני אוכל תחלה ולאחר מכן אצא'. 'חיי אבינו בסכנה' זעק ר' משה, אף משום מה הד"ר לא מתרשם מהדברים. הוא נטל חמש

לקדו ונראה שהחליט עכשיו ללמד 'שנים מקרא ואחד תרגום'. מצא לו את הזמן המתאים. רק לאחר שעה קלה יצא הד"ר, ניחוח ורגוע, מסתכל במודעות ששל דוד, כבכול נמצא הוא בטל. ר' דוד מנסה גם הוא את כוחו, הוא מסביר את נחיצות הענין, הוא מבחיר כי המצב קשה ורק הולך ויחמיר בכל דקה שחולפת, והד"ר מאזין מהנהו אך נראה שאינו שם לב לכל זה. 'מוזר' אומר ר' דוד לאחיו, דוקא ד"ר קריספרג ידוע כאדם האמון על התורה והיראה, מפרסם כמי שחיי האדם חשובים בעיניו בצורה מעוררת השתאות, ואילו ההתנהגות שלו כעת ממש לא כך...

'איפה הוא?' שואלים מבית החולים, המצב נראה קשה מאוד, - הוא נכנס כבר לרוב' משיב ר' דוד, 'מקנה שעכשו הכל כבר במהירות'. לא... רגע רגע הוא יוצא מהרוב' ברור קצר העלה שהד"ר עולה להביא עניבה, 'שכחתי את העניבה בחדר' הסביר הד"ר 'גם שיש ברוב מראה, כך ראיתי שגם זקני אינו מסדר, מספר דקות ואני שב'.

'תראה' זועק ר' משה לתוך השפופרת, 'לא יודע מה קרה לד"ר, השתבשה דעתו, אני אפילו לא מנסה להסביר לו, קרה לו משהו, הוא לא הולך להגיע... עזבו'. וקבית החולים ספרי התהלים נפתחים, יוסי הנכד הצעיר ארגן מיד תפלת רבים בפלל המערבי, הנכד ר' שלמה נסע לקבר רחל ואף עיביר את שם הסבא אל אחד מצדיקי הדור שליט"א. בנות המשפחה הם פן לא טמנו ידן בוצלחת, ספרי תהלים חלקו לרב 'אולי יחס אולי ירחם'.

בני משפחת שוסטמן המתינו בקצור רוח מחוץ לדלתו של הרופא. לבם היה מלא חששות, אביהם שוכב כבר מספר שבועות רחוק למטת חליו, סדרת בדיקות שנעשתה לו לא העלתה תוצאה ברורה, ביום שני האחרון נעשתה בדיקה מקיפה ומכריעה, וכעת הרופא הראשי במחלקה היה אמור לשבת ולנתח את כלל הבדיקות והממצאים, ולהחליט על אפי המחלה ודרך הטפול בה. כבר היה ברור להם לדאבונם, כי לא מדבר פא בכאב חולף או באשפוז בן כפמי ימים, לפי כל האבחונים הרפואיים היה מדובר על מחלה קשה וארקה, הם ידעו שגם הרופא שיפתח את הדלת תכף לא יעשה להם נס וישלח אותם הביתה, אבל לכל הפחות יהיה ברור יותר האם יש טפול או חלילה לא, האם מדובר על חדש-חדשים או חלילה יותר ואולי אף הרבה יותר. האשה והילדים אהזו בספר תהלים וקוו לבשורות טובות.

'הייתי שמח לבשר לכם בשורות טובות' פתח הרופא במלות מדידות. 'הלואי הייתה לי אפשרות לומר דברים שיגרמו לכם לשמח, אבל הדברים לא בדי'. בני המשפחה כבר הבינו לאן הרוח נושבת, אבל עם כל זאת האזינו בשקיקה לכל מלה שהוציא הד"ר מפיו ומנסים לדעת בדיק את מצבם של אביהם וכיצד יוכלו הם להקל מעליו. הרופא המשיך: 'המחלה של אביכם קשה מאוד, ברוך ה' היום הוא עוד מרגיש יחסית טוב, אבל במחלה שכזו פעמים רבות הפאבים רק מוסיפים ומחמירים, אנו ננסה לטפל בו כפי יכולתנו, הטפול יכול להיות ארוך מאוד, ולצערי הרב לא תמיד הוא מצליח, ראינו מקרים של אנשים שיצאו מבית החולים גריאים ושלימים, אבל היו גם מקרים מצערים, מדבר על מחלה נדירה שהידע הרפואי עליה אינו רחב כל כך, איננו יודעים להתאים את הטפול בצורה מלאה, ועל פן איננו יודע להגיד לכם הרבה מעבר למה שכבר אמרתי. חתם הפרוסור את דבריו.

הדברים נפלו עליהם כרעם ביום בהיר, בני משפחת שוסטמן הוסיפו בחאזקים וקבלות, תפלות ואמירת תהלים, תוך שהם מנהלים משמרות ליד מטת אביהם שיחיה. ימים רבים עברו על בני המשפחה, ימים של תרדה מחד והתחזקות מאידך, תפלות ותורניות בבית החולים, היו ימים שהיה נראה בהם הטובה אך לאחר מכן הייתה נסינה, היו ימים שהיה נראה החמרה אך לאחר מכן טוב הטובה, מצבו הרפואי של האב ידע עליות ומורדות, עד לאותו יום שלישי...

באותו יום שלישי קשה ר' משה ישב על יד מטתו של אביו, הגיעו ממציאים חדשים מהבדיקה. לפי הממצאים הרי שזהו חמור מקונו גבישו של האב, זהים זה, יחד עם המצב הרפואי המרוב בן פן, נחשב כסכנה ממשית, לפי האבחנה הרפואית הרי ששלב הדברים יחדו פמעט חסר ספוי. ואכן מצבו של האב הוסיף להחמיר מיום ליום...

זיק של תקנה נצת בעיניה של אמא, ד"ר קריספרג מארצות הברית עתיד להגיע לארץ ביום שני הקרוב, ד"ר קריספרג והדי שומר תורה ומצוות, יודע ספר, מקפיד על קלה כחמורה, וממחה בעל שם עולמי דוקא לזהו הגה ממנו סובל האבא. שמו של הד"ר כבר נשמע בעבר על ידי ממחים ועסקנים רפואיים, אבל מצבו הרפואי של האב לא אפשר

גליון 654
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ישראל אשריכם שכולכם חכמים אתם מגדול ועד קטן רבי יהושע היה מהלך בדרך, והגיע לפרשת דרכים, ממנה הסתעפו כמה דרכים. ישב שם ילד קטן, פנה אליו רבי יהושע ושאלו, אמור נא לי באיזו דרך אלך אל העיר? השיב הילד בהצביעו על אחת הדרכים, דרך זו קצרה וארוכה, ואילו הדרך הזו הצביע הילד על דרך אחרת, ארוכה וקצרה. בלי להסס פנה רבי יהושע אל הדרך שעליה אמר הילד קצרה וארוכה, הדרך עד העיר היתה אמנם קצרה, אך בהגיעו אל קרבת העיר, נוכח כי מקיפים אותה גינות ופרדסים, ואין הוא מסוגל לחצות אותם. הוא חזר אפוא על עקבותיו, ובהגיעו לפרשת הדרכים ראה כי הילד יושב עדיין שם, בני, פנה ושאל אותו, הלא אמרת לי כי דרך קצרה היא, השיב הילד, אמרתי לך כי הדרך קצרה וארוכה. עתה הבין רבי יהושע את כוונתו של הילד, הוא נשק על ראשו ואמר, ישראל אשריכם שכולכם חכמים אתם מגדול ועד קטן

(ערובין דף נ"ג)

פרשת השבוע

לספר סיפור זה, ואצל הבעש"ט הקדוש נתקיים הכתוב ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ. ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין וגו' ויברכהו (י"ד - י"ח - י"ט) מסופר, פעם אחת נסע הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א לסובב בעיירות ובכפרים, במטרה נעלה לאסוף כסף עבור תלמיד חכם חשוב, שהיה עני ואביון ועתה הגיעה בתו לפרקה ולרש אין כל. בכל מקום בו הגיע הצדיק, פתחו היהודים את לבם וידם, ואט אט הצטרפה לה פרוטה לפרוטה. בהגיעו לכפר אחד, פנה רבי לוי יצחק אל ביתו של הרב המקומי, והלה כאשר שמע את מטרת הביקור, נענה מיד ואמר, מברך אני את אבי הבת, שיזכה להשיא את בתו בכבוד גדול מתוך הרחבה, אמר ולא יסף. אמר לו רבי לוי יצחק, יסלח לי כבודו, התורה מלמדת אותנו שמלכי צדק מלך שלם, כאשר פגש את אברהם אבינו, נאמר עליו, "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין וגו' ויברכהו" תחילה הוציא לחם ויין, ורק אחר כך ויברכהו.

ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ וגו' (ט" - ב') מסופר על נכרי אחד שבא אל הרה"ק מרוזין זיע"א, ואמר שהוא זוכר את הבעש"ט הקדוש זיע"א, כשהיה מתבודד על ההרים לפני התגלותו. וסיפר שהוא היה רועה שם את צאנו בסמוך אליו, פעם טרף דב שה אחד מן העדר, ויעצוהו חבריו שיפנה אל הבעש"ט שהתהלך שם, כי איש קדוש הוא. ואמר לו הבעש"ט, שכשיראה את הדוב, יאמר לו ישראל בן שרה ציוה, שמיד יבוא אליו, וכן עשה. כשבא הדוב אל הבעש"ט, אמר לדוב שכב על הקרקע, ונשכב על הקרקע ונתפגר. ואמר הבעש"ט לנכרי, שיעשה לו מפרוותו מעיל, ובבוא הזמן יבוא אליך יהודי בשם ישראל, ותתן לו את המעיל, והראה הנכרי על מעילו שלבש, שזהו מפרוות אותו דוב, ונתנה להרה"ק רבי ישראל מרוזין. ולאחר זמן קצר, מת הנכרי. ונענה הרה"ק מרוזין ואמר, לא האריך נכרי זה ימים עד הנה, כי אם בכדי

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:21 ת"א: 5:23 ר"ת: 5:57

פרשת לך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:08 ת"א: 4:23

בני הבית בבלויי הסחבות שלהם למצוא להם מסתור מהקור, וטיפות המים הדולפים לתוך הבית. בפינתו ישב בעל הבית מרוכבל בסחבותיו ולבו מלא צער, "עד מתי אפשר להתקיים בתנאים שכאלה?" הרהר, צר לי לראות את אשתי וילדי במצב עלוב שכזה, אך צר היה לו שבעתיים לראות כך את הוריו הזקנים והחלושים, הן נאמר "כבד את אביך ואת אמך" – כלפיהם חובתי גדולה יותר.

בבוקר המחרת שככה הסערה, והכפרי החליט לעזוב את ביתו ולצאת לעיר הגדולה, אולי שם יאיר לו המזל פנים? נפרד מבני משפחתו, שם תרמיל על שכמו ויצא לדרך. ימים רבים הלך עד הגיעו לעיר הגדולה, ובעיר – אל מי יפנה באין לו קרוב או מכר, נכנס איפה אל בית המדרש ופתח בתפלה, מתוך לב קרוע בקעה תפילתו ועינים ולגו דמעות כמים. כשסיים תפילתו הבחין כי יהודי עומד מן הצד ומתבונן בו, "מדוע תבכה?" שאל האיש. "אנא ספר לי אולי אוכל לעזור לך". סיפר לו הכפרי על צרותיו הרבות, פניו של האיש נפלו בשמעו את דברי היהודי, בכל לבו חפץ לעזור לו, אך מה הוא מסוגל לעשות ואין הוא נמנה עם העשירים. בכל זאת שלף מכיסו שלושה זהובים והגישם לכפרי, "קח זאת" אמר, וצא לשוק ובורא העולם הממציא פרנסה לכל ברואי, בוודאי לא יקפח אותך, אך בטרם תצא לנסות את מזלך, בוא עמי לביתי ותסעד את לבך ותנוח מעמל הדרך, וכך תוכל לכלכל מעשיך בצלילות הדעת.

לאחר שסעד הכפרי בבית מארחו ואף נח מהדרך, יצא עמו המארח אל השוק לעזור לו במסחרו, ואכן עד מהרה הודמן לכפרי עסק כלשהו, ובאותו היום הרוויח שלושה זהובים. התעודד הכפרי וחפץ להשיב למארחו את שלשת הזהובים שקיבל ממנו, אך הלה סירב ואמר: עדיין אינך עשיר, המתן עד שישלח ה' ברכה במעשי ידיך ותוכל להשיב לי את כספי בכבוד רב. כיון שכך, החליט הכפרי לשוב לביתו, הוא ידע שבששת הזהובים יוכל לקנות מזון לבני ביתו המתענים ברעב, מיהר וקנה קמח ושמן ועוד מצרכי מזון, וכן עצי הסקה לחימום הבית, ועמד לצאת לדרך, מארחו הרחום שידע כי על האיש לעשות דרכו בשלג, העמיד לרשותו סוס ועגלה ואמר: כאשר תחזור לעירנו לעסוק שוב במסחר, תשיב לי את הסוס והעגלה.

הודה לו הכפרי מקרב לב ויצא לדרך, בשל הגשמים והשלגים היתה הדרך משובשת והעגלה התנהלה בעצלתיים, והכפרי התפלל בכל העת שיצליח להגיע בריא ושלם לביתו. לפתע נתקל הסוס באבן ומעד, התהפכה העגלה ונפלה לתוך בור שנפער בצד הדרך, נפל הכפרי וכל חבילותיו התפזרו על פני האדמה המרופשת. כשהצליח הכפרי להרים את גופו הדואב, הביט הכפרי סביב ועיניו חשכו: העגלה הפוכה, הסוס תקוע בעמקי הבוץ, וכל צרורותיו העלובים מפוזרים ברפש וברטיבות, מילא ייאוש את לבו וכמעט השתלט עליו, אולם הוא שב לעשתונותו, אור כח ובידיים קפואות ניסה להוציא את הסוס מהבוץ ולהפוך את העגלה, אך לא הצליח, ובינתיים החל לרדת שלג והקור חדר לעצמותיו, צנח איפה והתיישב על אחד מחבילותיו ופרץ בבכי מר.

לעיתים מסוגל רפש ובוץ של יהודים לחלץ מן הגיהנום אוירת חג ירדה על העירה הקטנה, הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א נכנס בשעריה והתכונן לחנות בה במסעו. יהודי העיר התרגשו, הן לא בכל יום זוכה עיירתם הקטנה לארח אחד מצדיקי הדור, עשירי העירה התווכחו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בבתיהם, ולבסוף נפלה הזכות בחלקו של ר' מאיר, יהודי עשיר ונכבד המפוזר כספו לצדקה ובקי בחדרי התורה. אל ביתו הגדול והמפואר עשתה מרכבתו של הרבי, חום שרר בבית, חום נעים לעומת צינת החורף ששררה ברחובות המושלגים, הצדיק שוכן, כמובן, בטוב ובנאה שבחדרי הבית, והמארח השתדל להנעים לו את שהותו ככל האפשר.

עד מהרה החלו יהודי העיירה לנהור את ביתו של ר' מאיר, איש איש ומשאלת לבו, איש איש וצרת נפשו, והכל חפצים להיכנס לחדרו של הרבי, לפרוק את מועקת לבם וליטול מהצדיק ברכה ומלת עידוד. הקור העז לא הרתיע את ההמונים, שצבאו על דלתות הבית, רבים הביאו גם את נשותיהם ועולליהם, כדי שאף הם יזכו להתברך מפי הרבי. כשנפתחו דלתות הבית פרץ כל הציבור פנימה לעבר חדרו של הרבי, ור' מאיר המארח, מביט חסר אונים על המאומה המתחוללת בביתו הנאה, על המרבדים המתלכלכים ברפש, על הרצפה שהבהיקה לפני רגע ועתה מכוסה מעטה של בוץ וכו', "אמנם זכיתי בזכיה גדולה" מהרהר ר' מאיר, "אך אני אשלם תמורתה מחיר יקר". עוד רגע קט וקבוצת חסידים נלהבת פורצת לבית בקול שאון, הללו נשאו עמם בוץ ורפש, ובלי לתת דעת על העולם הגשמי שבתוכם הם ניצבים, מלכלכים הם את אשר לא התלכלך עד כה.

ר' מאיר ואשתו מביטים ב"חורבן" שירד על ביתם הנאה, ושוב אינם מסוגלים להבליג, "כיצד מעיזים אתם ללכלך כך את ביתי?" מתפרץ ר' מאיר, הלא מילאתם את ביתי בבוץ ורפש. הביטו הנוכחים סביבם והבינו ללבו של המארח, ניסו לקרצף את הרפש, אך לא הצליחו, מעונו של ר' מאיר הושחת כמעט ללא תקנה.

בערב לאחר שעזבו כל האורחים את חדרו של הרבי ויצאו מעודדים ומאושרים אל אור הלילה הצונן, שלח הרבי לקרוא לר' מאיר. פסע ר' מאיר לעבר חדר משכנו של הצדיק ובדרכו ראה כיצד עמלות המשרתות לנקות את הבית. הרבי נעץ מבטו בפניו של ר' מאיר ולבסוף אמר: "ברצוני לספר לך סיפור נאה". עשה ר' מאיר אזנו כאפרכסת, והרה"ק מרוזין החל לספר:

יהודי כפרי עני היה מטופל בששה בנים, ובנוסף עליהם היו סמוכים אל שולחנו גם הוריו הקשישים, אותו כפרי דר בבית שכלל אינו ראוי לתואר בית, בימות החורף היו הגשמים חודרים פנימה, ובקיץ היתה השמש קופחת על ראשי בני הבית. היה זה יום חורף צונן ומושלג, בביתו של הכפרי שררה חשכה, שכן פרוטות לקנית נר לא היו בנמצא, ומובן שעל עצי הסקה איש אף לא העז לחלום, התכרבלו

משל ונמשל

אין לחשב גודלה וערכה של התורה הקדושה

משל ליהודי עני ואביון מטופל בילדים הרבה ומחוסר פרנסה כל ימיו היה מתענה ומתלבט בלבטים קשים כדי להשתכר למחייתו ולמחיית אנשי ביתו ומעולם לא עלה בידו להשיג אפילו כדי פרנסה בצמצום פעם אחת היה מהלך ברחוב ונפשי מרה עליו מאוד שכן יודע היה שאין בביתו אפילו מדון סעודה אחת ואף ריווח כלשהו לא נראה לעין והנה בלכתו כך בראש מורד הבריק דבר מה לנגדו משהפנה ראשו ראה אידה דבר מנצנץ אולי שבר דכוכית או חתיכת פח חדש כמעט שגמר בדעתו לעבור משם ולהמשיך בדרכו אולם אף על פי כן חשב שמא כדאי לו לסור ולראות מהו הדבר הנוצץ אולי מטבע הואנן ואפשר יהיה לקנות בו לחם לפי הטף גחן והרים את הדבר וראה שדו אבן מבריקה בשלל צבעים אבן גדולה ומלוטשת שבשעה שמגלגלים אותה ביד היא מתנוצצת כל פעם בצבע אחר התחיל הדבר להיות משונה ומודר בעיניו פנה והלך ונכנס לחנותו של צורף דהב והראה לו את האבן משבחן הצורף את האבן קפץ וקרא שאוצר כדה עין לא ראתה עדיין וכי ראוייה אבן כדאת לפאר את כתרו של הקיסר מיד שלח הצורף והודיע לקיסר על האבן יקרת המציאות שנתגלגלה בהיסח הדעת לידיו של העני הביאו את העני דנן עם האבן לפני הקיסר, והקיסר אינו פוסק מלהלל ומלשבח את האבן המופלאה, והוא מתפעל מיפיה הרב. לבסוף פונה הקיסר אל העני ושואל אותו כמה הוא רוצה בשכרה של האבן? אדוני המלך אומר העני, כלום יכול אני לדעת כמה לבקש בעדה? הרי לא ידעתי שיש ערך לאבן זו בשעה שמצאתי והגבהתי אותה, אף על פי כן, נתן המלך לעני הרבה מתנות ונכסים בעד האבן, אם כי לא ידע הלה כלל מה שווייה, ואף קרבו קרבה יתירה והושיבו בסוד שריו ויועציו.

והנמשל תורתנו הקדושה לומדיה ומקיימי מצוותיה, אינם צריכים כלל לחשב חשבון גודל וערכה ורום חשיבותה, ולפעמים אף חייבים להסיח דעתם לגמרי מכך, כי רב ערכה מפרו ומפנינים יקרה, מצווים הם להרים את האבן הטובה, ללמוד בה ולקיים את הכתוב בה, בלא לחשוב כלל על השכר הצפוי להם בעבור זה, כי על כן נאמן הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, שלא יקפח שכרה של שום בריה, וישלם לו לבעל המציאה שכרו השלם.

(אחד המגינים)

באותה עת נסע יהודי עשיר בדרך המושלגת בכרכרת החורף שלו, ומבין הרוחות השורקות הגיע לאזניו קול נוסף – קולו של העני הבוכה. קול הבכי זעזע את העשיר והוא הורה לבעל עגלה לנטות לכיוון הקול, בהגיעו ראה את העני במצבו העלוב והבין את אשר ארע. כהרף עין קפץ הוא ומשרתו מהכרכרה ופנו לעזור לעני, חילצו את הסוס השקוע בבוץ, הפכו את העגלה, אספו את כל הצרורות והחזירו הכל לתקנו. "תודה... תודה" מלמל הכפרי המאושר.

אך העשיר לא הסתפק בכך, הוא העלה את היהודי על כרכרתו המרופדת, הושיבו והשקה במשקה משיב נפש, ואף נתן לו מזון להחיות את נפשו, את העגלה והסוס צויה לקשור לכרכרה וכך הוליך העשיר את הכפרי עד לפתח ביתו, ואף טייע בידו להכניס את צרורותיו לתוך ביתו. בהיכנסו, הבחין העשיר בבית העלוב של הכפרי, הבחין באשתו, בילדיו ובהוריו הקשישים. מיד עם היכנסם עטו הילדים על אביהם והתחננו ללחם. למראה הזה נקרע לבו של העשיר, מבלי להסס שלח ידו אל כיסו, הוציא את ארנקו, והגיש לכפרי סכום עצום: שש מאות זהובים. ובטרם הספיק הכפרי להגיב, אמר העשיר: ראשית לכל, האכל את בני ביתך, ולאחר מכן קנה לך בית ראוי לשמו, ופתח לך עסק שממנו תתפרנס. עמדו בני הבית המומים ונבוכים ולא ידעו כיצד להודות לעשיר שגמלם טובה כה גדולה, אך העשיר לא המתין למלות תודה, בלבו רחש תודה לקב"ה על שזימן לו מצווה חשובה שכזו, הוא פנה החוצה והמשיך דרכו בשמחה רבה.

מני אז חלפו שנים רבות ובא זמנו של העשיר להסתלק מן העולם, הגיעה נשמתו לבית דין של מעלה ונשאלה: "נשאת ונתת באמונה?" בטרם הספיק העשיר להשיב, באו אלפי מלאכים וכל אחד הכריז על עבירה שעשה המנוח, ונפסק דינו לגיהנום. אך בטרם נחתם פסק הדין הגיע מלאך מליץ יושר אחד ושאל בקול גדול: "כיצד אפשר להשליך לגיהנום אדם שהחיה עשרות נפשות מישראל, הרי נאמר 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'..." החליטו להניח את זכויותיו וחובותיו על שתי כפות המאזניים ולראות איזו תכריע, והנה לא הספיקו המצוות להכריע את הכף לטובה, מיהר המליץ להביא את הכפרי העני, את הוריו וילדיו, ושמו אותם על כף הזכויות, אך גם הם לא הכריעו את הכף. אז רץ המלאך והביא אף את העגלה והסוס, אך גם אלה לא הכריעו, המלאך המליץ לא אמר נואש ומיהר להביא את כל הבוץ ורפש שדבקו לעגלה, ולסוס ולצרורותיו של העני, והטיל אותם אל תוך הכף, ואז קרה הדבר – כף הזכויות הכריעה את כף העבירות, ומיד נפסק דינו של העשיר לגן עדן.

תם סיפורו של הרה"ק מרוזין, ר' מאיר בעל הבית, השפיל מבטו ולאזניו הגיע קולו של הצדיק: "השומע אתה ר' מאיר, לעיתים מסוגל רפש ובוץ של יהודים לחלץ מן הגיהנום. ולמה לך להתלונן?... הנהן ר' מאיר בראשו בהסכמה.

צ'ין אדם לחברו

אהבת ישראל אמיתית

מסופר בשם הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א העולם חושב שאהבת ישראל פירושה לטפוח לידיד בכתף טפיחת חיבה, לא כן, הפירוש האמיתי של אהבת ישראל הוא, שאם כואבת ציפורן ליהודי שיושב בקצה העולם, מרגישים זאת בקצה השני של העולם.

רגישות מיוחדת לזולת

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א, שבמשך שנים רבות נהג להתפלל מנחה וערבית בבית המדרש הקטן, ובעת חזרת הש"ץ היה יושב ופניו לעבר הקהל, והיה מניח ידו על מצחו בדרך שמסתירה קצת את עיניו, כך היה נוהג שנים רבות. באחד הזמנים הבחינו הנוכחים, כי יש ימים שהרבי אינו מכסה את עיניו, הם ניסו להבין את פשר הדבר, עד שקלטו את הסיבה. מתברר, שבאותם ימים החל לבוא לתפילות מידי פעם, אורח שמחלה או תאונה עיוותה את פניו עיוות מזועזע, וקשה היה להביט בו בשל מראהו הנורא, כשהיה יהודי זה מגיע לתפילה, היה הרבי נמנע מלהניח את ידו על מצחו, שמא התנועה הזאת תתפרש בעיני היהודי כאי רצון להביט בו.

הכרת הטוב של גדולי ישראל

סיפר המשגיח הרה"ק ר"ח פרידלנדר זיע"א, שפעם אחת נודמן לו לבקר בביתו של הרה"ק רבי א"א דסלר זיע"א בשעת ארוחת הצהריים, ולאחר שסיים סעודתו, פנה הרב לרבנית ואמר לה, אני מאד מודה לך

על האוכל המעולה שטרחת עבורי. יש לציין שסיפור זה היה בסוף ימיו, ולמדנו מכאן שבהכרת הטוב לא די להכיר טובה רק פעם אחת בתקופה מסוימת, אלא בכל יום יום עלינו להכיר טובה ולבטא בפיונו ולא לחסוך בדברי תודה וברכה.

הכנסת אורחים של החפץ חיים

המעשה דלהלן אירע לעת זקנתו של הרה"ק החפץ חיים זיע"א, כאשר הגיע אליו בערב שבת אחד להתארח בביתו נכד אחיו, בחור כבן שבע עשרה, הבחור הגיע לביתו של הח"ח כשעתיים לפני כניסת השבת, והח"ח כבר הלך לשיבה ללמוד את שיעוריו הקבועים. הבחור הנ"ל בהיותו עייף מהנסיעה, נשכב לישון מעט, כשחזר החפץ חיים לסעוד את סעודת השבת, ונדע לו על האורח, לא רצה להעיר אותו משום שהבחור היה עייף מאד מהנסיעה, וכמו כן לא רצה לאכול עכשיו, כדי שהבחור לא יצטרך לסעוד סעודת שבת לבד, ולכן אמר הח"ח לאשתו הרבנית, שתעשה קידוש לבד ותאכל מעט, ותלך לנוח, וכשהבחור יתעורר יותר מאוחר, הוא יעיר גם את הרבנית כדי שיאכלו כולם ביחד לכבוד האורח. הח"ח נשאר ללמוד כל הלילה, ורק לפנות בוקר העיר את האורח, ואמר לו להתפלל מעריב, וביתניים העיר הח"ח גם את הרבנית, וכך ישבו כולם ביחד לסעוד סעודת שבת. רק לאחר שגמרו לסעוד, הבין הבחור שהח"ח היה ניעור כל הלילה, כדי שלא להפריע את מנוחתו של האורח, ויהי הדבר לאות.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ח' מרחשון הרה"ק רבי דוד מיאגליניצא ב"ר נתן (תקנ"א) הרה"ק רבי מרדכי טווערסקי מסקווירא ב"ר דוד (תר"פ)

יום ראשון ט' מרחשון

רבי אשר בן יחיאל (הרא"ש - ה"א פ"ח) הרה"ק רבי אברהם משה ב"ר צבי מפשעווארסק (תקנ"ג)

הרה"ק רבי יוסף הלוי אוטנברג אב"ד קאויווע (חתן העט"ז - תרי"ד)

הרה"ק רבי שמואל טייטלבוים מגורליץ ב"ר אלעזר ניסן (תרמ"ט)

יום שני י' מרחשון

גד בן יעקב משבטי יה (ב' אלפים - שכ"א) הרה"ק רבי אריה לייב אויערבאך מטסאניסלוב ב"ר מרדכי (תק"י)

יום שלישי י"א מרחשון

משותלת בן חנוך רחל אמנו

בנימין בן יעקב משבטי י-ה

הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל ב"ר צבי (תקנ"ח)

(הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק מתתיהו מסלונים (יסוד העבודה - תרמ"ד)

יום חמישי י"ג מרחשון

הרה"ק רבי זאב וואלף קיצעס (תלמיד הבעש"ט - תקמ"ט)

הרה"ק רבי ברוך מקאסוב ב"ר אברהם (יסוד האמונה ועמוד העבודה - תקמ"ג)

יום שישי י"ד מרחשון

הרה"ק רבי אברהם אלימלך הי"ד מקארלין ב"ר ישראל (תש"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

אצוניה הלכות

מאת הרה"ג נטיליאל הכהן רביטביץ שליט"א מוד"ם "ב"א אור"ח" פרטים וסיף הדרוש על המעשים.

הלכות מזוזה (י"א)

חדרי קירור והקפאה שיש בהם שיעור ד' אמות על ד' אמות, חייבים במזוזה בלא ברכה. (עיין שו"ת באר משה ח"ב סי' צ"ג, ואף שבשו"ת אבני נזר יו"ד סי' ת"פ כתב שבית האוצר שלא ראוי לדירה באכילה ושינה, פטור ממזוזה, ואם כן חדרי קירור והקפאה, שאי אפשר להישאר שם, פטורים ממזוזה, וכן הו"ד הפוסק הגר"ע פריד שליט"א בקובץ פסקים והוראות יו"ד עמ' שיט, אך מכל מקום יש לחלק שחדרי קירור אפשר להישאר שם לפרק זמן, אך מכל מקום כיון שדברי האבנ"ז הנ"ל הם ע"פ דעת הרמב"ם, אך הוא רק חשש לדעת הרמב"ם, אבל מעיקר הדין בבית האוצר חייב במזוזה, ורק לגבי ברכה חוששים, ולכן נראה שיש לקבוע בהם מזוזה בלא ברכה מחמת הספק, ראה בארוכה בספר הנפלא שערי יוסף להגר"א שליט"א.

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל (מאור עיניים) ב"ר צבי זיע"א נלב"ע י"א מרחשון תנצב"ה

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: אמונה

פרשת
קד-קד

מבית
שבת טיש

מתוך הספר
"מדות טיש"
שיצא לאור
על-ידי
פרשות השבוע

משבה

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

שתי דרכים ישנן כדי להגיע אל האמונה בה' ובהשגחתו, על-ידי חקירות והוכחות המובנות בשכל, או על-ידי תמימות ואמונה פשוטה בלב. בדרך הראשונה הלכו חלק מגדולי ישראל בדורות הראשונים, ובהם בעל "חובות הלבבות" והרמב"ם, אולם בדורות אחרונים הדרך הנכונה היא להאמין בפשיטות ובתמימות, כמו שכתוב החזון אי"ש באגרתו: "אם-כי העקרים של אמונות ודעות המקבלות וקבועות לנו, יסדתם בעמק החקמה ומחקר המדעי, אבל הדרך הישרה לפנינו היא ללכת בתם-לב ולהאמין אמונה שלמה ופשוטה, וחובתנו להתרחק מחקר ולאמת בלבבנו את העקרים הפשוטים השגור בפי כל כחכם כהדיוט". וכך באר החידושי הר"ם את צמד הפילים "אמת ואמונה", שעקר האמונה אינה חלק העוסק במחשבה בלבד ושוכנת בפה, אלא עקר האמונה שוכנת בלב, והיא כה קבועה בלבנו עד שאינו יכול לסבך אחרת. ומסביר בקד אה"ת הספה, מדוע עסקו הראשונים בחקר האמונה, לא בגלל שהדבר היה מספק בלבם חלילה, אלא שרצו לברר את הדבר גם על-פי השכל, כדי שיקבע הדבר בלבם בבחירות. ומוסיף, שמאז התגלה ספר האר הקדש ושאר הספרים הקדושים, אין עוד צורך להגיע אל החקירות הללו, כי בכל אדם מישראל תקועה בפנימיות לבבו נקדת האמת והאמונה. ודויעם דבריו של הבעל-שם-טוב ואמר: "אחרי כל ההשגות והמדרגות, הנני תמים ומאמין באמונה פשוטה". וכך היה אומר נינו, רבי נחמן מברסלב: "עקר האמונה היא בלב, וצריכים לעמל שהיא תתפשט בכל האיברים".

"ראש לכל המאמינים" הוא אברהם אבינו עליו השלום, כלשון מדרש 'לקח טוב', ועליו דרשו את הפסוק "תשווי מראש אמונה" - 'זה אברהם, ואמרו: "עד שלא בא אברהם אבינו לעולם, כפיכול לא היה הקב"ה מלך אלא על השמים, אבל משבא אברהם אבינו המליכו על השמים ועל הארץ". ודרשו חז"ל את הפסוק בפרשתנו: "והאמן בה' ויחשבה לו צדקה", שלא ידע אברהם אבינו את העולם הזה והעולם הבא, אלא בזכות האמונה שהאמין בה'. ואף כאשר התגלה הקב"ה למשה רבנו, אמר לו: "וארא אל-אברהם" שהוא אבי האמונה והאפיה הישראלית, ודרשו דורשי רשומות את התבות הללו שהן בגימטריה תפ"ז כמנין התבות 'אמונה שלמה' וכמנין התבות 'הוי"ה אתכם', כי כאשר יש באדם אמונה שלמה בקב"ה, אזי זוכה להשגחה מיחדת מפורום וה' אתו. אמונתו של אברהם אבינו פשוטה ותמה היתה, בלי חקירה ובלו שכל אנושי, ועליו נאמר "התהלך לפני יהיה תמים", ולכן נאמר אצלו "והאמן בה'" חסר יו"ד, "כי היה מאמין בלי חקמה וחקירה, שעל-ידי זה כל-רוחות שבעולם לא יזיו אותו ממוקומו", כמו שכתב בעל "תפארת שמואל" מאלקסנדר. ומקבל בשם הרבי ר' וישא מאנפולי, ששמע מרבי שמר"ל מוורחביבקע, שמסר לו את מה ששמע מרבו הבעל-שם-טוב, כי בדרך האחרון טרם ביאת המשיח, יסתלקו כל האותות והמופתים והנסים הגלויים הפמשיכים את-לב האדם לעבודת ה', ולא תהיה תקומה לאדם מישראל אלא רק אם יאחו את-עצמו באמונה פשוטה. וכך היה רבי משה מקברין מפרש את הפסוק "ולגדלתו אין חקר", שאת גדלתו של הקב"ה אין להשיג בחקירה מדעית, אלא באמונה. ובשם צדיקי בית לכוני' נמסר, שאפילו בעת שהיודי אינו מרגיש בראוי את האמונה בלבנו, צריך לדעת ולהאמין שכל-זאת משרשת האמונה בדמו, ומורשה היא לנו מאבותינו שבפנימיות נפשו יש-בו אמונה. "כי יהודי צריך להאמין אשר בפנימיות נפשו מאמין הוא, ורק עבים מכסים בו את אור אמונתו ולא יפל הנופל ברוחו". ואף הנחת תפלין באה כנגד הראש וכנגד הלב, להשריש את האמונה בלב ובמת. ועל-פי יסוד זה, מתבארים דברי שלמה המלך בשיר השירים, המתאר את הקב"ה כ"משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים". ולכאורה הדברים סותרים זה את זה, אם הוא משגיח מן החלונות, למה צריך להציץ בין החרכים? אלא שהפסוק מדבר על שתי צורות של הנהגת הקב"ה את עולמו ובתקופות שונות בעם-ישראל. בתקופת האבות והשבתים, ובפרט כאשר יצאו בני ישראל ממצרים, ראו בני ישראל נסים גלויים מעל לדרך הטבע, ואז הקב"ה יצפה בהם בבחינת "משגיח מן החלונות", הנסים היו גלויים וכל-שפחה או ילד קטן ראו את ידה בכל-רגע. אולם בתקופתנו, אנו מנהיגים על-ידי הקב"ה בדרך של "מציץ מן החרכים", כאשר יש עלינו השגחה פרטית על-כל צעד ושעל, אולם אין אנו רואים את הנסים באפן גלוי ונפר כמו שראו אבותינו במצרים. אולם, מוטלת עלינו החובה לקח עינים ולהתבונן בהשגחת הבורא עלינו ובאהבתו, ולהאמין בו באמונה פשוטה ואיתנה, ואז נגלה שאנו צריכים להודות לו על-כל רגע ורגע, ועל-כל נשימה ונשימה. וגם אם אין אנו רואים את הנסים שעושה עמנו הקב"ה, האמת היא ש"אין בעל-הנס מכיר בנסו", ופעמים רבות נצל האדם מפגעים ומכשולים, ואינו יודע כמה הוא צריך לשמח ולהודות לה' על-כך. ואין אנו צריכים לחפש ולבדק את הנסים הגדולים כדי להתחזק באמונה פשוטה, כי רק אם נתבונן קצת ונראה איך אנהנו נושמים והולכים, שומעים ומדברים, וכל-איברינו פועלים באופן בלתי מסבך, רק על-פי רצון ה', אין לה נס גדול מזה. וכאשר האדם חי באמונה פשוטה כזו שהקב"ה מציץ עליו מן החרכים ורוצה בטובתו, אז הופכים חיינו להיות כמו חיי גרעון, והוא שמח ומאשר פל-מינו.

אם מאמינים באמונה שלמה
בהנהגת הבורא יתפרך שמו ובחסדיו
- אזי אין קשיות.
ואם אין מאמינים - אזי אין תרועים...
(רבי יעקב אריה מראדזימין)

נמשל

למה הדבר דומה

כך התמיד האיש במנהגו מדי יום ביומו, בימי שרב כבדים כמו בימי הגשמים, בבקר ובערב, יום וליילה לא ישבת. חידו נצחי היה נסוה על פניו, והרגשה של קרת רוח מרבה היתה ממלאת אותו כל פעם מחדש. מה הפרוש? מה הרע נוסעים בגללי, אני זה שפוקד עליהם לנסע, והם נוסעים. הפלא ופלא! כל המערכת הענקית של רבבות המכונות העולים לירושלים ויורדים ממנה, מוטלות על כתפיו השחוחות, וכי קל הדבר בעיניכם? הרי זה תפקיד ראשון במעלה וחשוב מאין כמוהו, ומה הפלא שהאיש חש כמלאך בגדוד. במשך הזמן, הספיקו רב הנהגים כבר להפיר את השוטה המסכן, שדעתו כה התבלעה עליו, עד שמנה את עצמו לשוטר תנועה המנוט את התנועה כלה, ובכל פעם שהיו עוברים על פניו, היו מגחכים מלוא הפה ומתבדחים על חשבונו של הפסיל המפלג. אולם הלה ברב כסילותו, היה מפרש את לעגם של הנהגים, כחייכים של עדיד ודבון, והם באו כמנים בקרבו וכשמן בעצמותיו. ברבות הימים, הפך האיש להיות אבן מאבניה של ירושלים, עצם מעצמיה ובשר מבשרה, עד שלעגת זקנותו, באשר האיש הלך ונחלש, וחדל מתפקידו הקבוע, חשו העוברים ושבים כאלו נעקר איך רב פארות מהמקום, ובמקום נפער חלל גדול. ועד יומו האחרון בגיל זקנה ושיבה, היה האיש משכנע בכל נימי נפשו, כי הוא זה שהציל את ירושלים מחרבן וכליה, באשר במסירותו הגדולה ובחריצותו העצומה, הצליח להשליט סדר ומשטר, דבר דבר על אפניו, ובלעדיו תבוא על העיר בוקה ומבוקה ומבלקקה...

הנמשל

"מוני ורבותי", כך היה ממשיך המגיד הירושלמי הנודע רבי שלום שבדרון לומר, לאחר שהיה מספר ספור זה, שהתרחש גם במוציאות בירושלים שלפני שנות דור, והוא פדרפו תבל עמו את השיחות שנשא מדי שבת והיו לשם דבר, כמספר בספר "קול חוצב". "כלנו מגחכים על השוטה המפלג הזה, שהיה בטוח כל ימיו כי הוא עמד ונוט את ירושלים כלה, ובלעדיו לא היו כלם מוצאים את ידיהם ורגליהם. אולם כלנו בעצם מתנהגים בדיוק כמו אותו אויל מגחך. כל ימי חייו, עומד האיש הלא משגע, ומדמה לעצמו 'אני מנוט ואני מנהיג'. הוא יוצר ובונה, משקיע וטורח, ומשכנע כל הזמן כי הוא זה שעושה הכל, ואת כל ההצלחות זוקף לעצמו. אבל אינו מבין שדומה הוא לאותו שוטה המסמן לרכבים לנסע, ולא מבין שמעליו עומד רמזור גבוה, שמאיר באור יקרות בצבעים שונים, והתנועה מתנהלת על פיו. כך עומד הקב"ה על גפיו של האדם ומנוט את העולם כלה. הבריאות נוסעת, החיים זורמים, הפרנסה מגיעה בדרכים נפלאות, והכל מתנהל באופן מופתי. אלפי פרטים אצים להם בקלחת הפרטית, והאיש רק עומד ועושה עם היד 'סע', 'סע', ובטפשותו מתחיל לעצמו ובטוח במאה אחוזים שהכל זה הוא..." אולם אדם שיש בו אמונה תמימה ופשוטה בקב"ה, מבין אל נכון שהכל מתנהל מאתו יתברך, ואין הוא אלא שליחו של הקב"ה כדי להוציא את הדברים אליהפעל, ואין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים.

כלם הפירו אותו באותם ימים רחוקים, ויש עדן תושבים ותיקים בירושלים שאזכרים אותו היטב עד היום. דמותו הצנומה, שפכל שנקפו השנים, הלכה ונעשתה שחוחה וכפופה יותר, הפכה להיות חלק בלתי נפרד מהפניסה לירושלים. מדי יום, בקיץ ובחורף, בשרב ובגשם, עמד על משמרתו בדקות מעוררת השתאות, ובצע את 'תפקידו' במסירות. בימי עלומיו, היה נראה כאחד האדם, אלא שמהו השתבש בדרך, והשבוש גרם לכה, שגם דעתו השתבשה עליו מעט. בתחלה היו אלו מעשי משובה קטנים ופעוטים, שעדין לא הדליקו נורות אזורה בקרב בני משפחתו של האיש, אולם מיום ליום הבינו כלם, כי מהו חמור קרה. הסובבים החלו לחפש דרכים כיצד לטפל בו ולסייע לו לחזור אל העולם השפוי, אולם היה זה מאחר מדי. לאט לאט הלכה השמועה והתפשטה, וכלם השתתפו בצער המשתתחה המקבדת, שנגאלצה להתמודד עם העבדה המצערת, כי בינתו של בנם יקירם שהיה מעתד לגדולות, הסתתרה, והוא הפך להיות למשל ולשנינה. נערים צעירים חסרי רסן הפכוהו ללעג וקלס, התלו והתקלסו בו, ולעגו למשפחתו.

יום אחד, טיל האיש ברחובות ירושלים, ורגליו הוליכוהו בדרך הראשית, המובילה אל מחוץ לעיר. צעד השוטה את הדרך הארקה לצדי הכביש הסואן, ועקב בהשתאות אחר הנחש המתפתל שיצרו מאות הרכבים שהשתרכו בפקק הנצחי ביציאה מירושלים. וכשהגיע אל הצמת הראשי, בו השתלבו הרכבים העולים לירושלמה, עם הרכבים היוצאים ממנה או עושים את דרכם אל השכונות שבירכתי העיר, נפיערו עיניו בתדהמה. מראה המכונות הרבות באזור אחד, דמה בעיניו למקעת מפתלת ואחזת תזזית, המתנועעת ללא הרף מתוך רעש והמלה. "פה אשב כי אנתיה", החליט האיש וקם. ומאז אותו יום, היה מידענו משכים קום, חובש כובע רחב שולים לראשו, כדי להגן על עצמו מפני השמש הקופחת, שאין נסתר מחמתה, נוטל עמו בצקלונו מעט מזון ומים כדי להשיב את נפשו, ויוצא לדרך הארקה אל הכניסה המובילה אל ירושלים. שעה ארקה היה צועד בדרך, כשהוא חדור שליחות, וחש כאחד שפחזיק על כתפיו השחוחות עולם ומלואו. היטב ידע את גדל האחריות המוטלת עליו, ואת דרכו אל היעד עשה מתוך התמסרות ודבקות במטרה. מיד עם הגיעו, נעמד האיש מלוא קומתו בצדי הכביש, והחל לנוט ביד אפון את התנועה הסואנת בכביש. חבוש בכובעו בקיץ, וחמוש במטריה בחורף, עמד האיש במשך היום כלו ברציפות, כמעט ללא מנוחה ובלי להרשות לעצמו לצאת להפסקה, וכוון את התנועה כלה. בעינו האחת עקב אחר הרמזור, והמתין בקצר רוח להתחלפותו מאדם לרק. ומיד באשר התאפשרה התנועה בכביש, נעמד בגאון והחל לנופף בידיו במרץ: "סע, סע!" הכריז בקול, וסמן לנהגים להתקדם בסיעתם. ללא לאות המשיך לנופף בידיו זמן מה, עד ששוב התחלפו האורות ברמזור, ויחד עם המכונות שנעמדו, עצר גם הוא לפוש מעט. ומיד באשר שב הרמזור ורצד בגון הירק, החלו המכונות לנסע שוב, וכמוהו על פי הוראותיו של מידענו, שעמד וסמן בידיו בתנועות זרו, וכלם ציתו להוראותיו ללא עוררין...

מִדָּבָר

הַלְכוּת וְהַלְיוֹת

וגם לדרוש ולחקור מציאותנו יתברך ולדבק בבהירות אורו יתברך שמו, והיותו המוחה את כל. (רבי שלמה מלויצק)

• האמונה האמתית לא תבוא ואינה יכולה לבוא מעצמה, בלי דרכי העבודה והעיין להשיגה. כאשר האדם חי בהרגליו וטבעיו, אזי הם המושלים וכחם רב להקנות ללב הרגשה למה שהעין רואה, ותו לא. איך יעמדו ידיעות אמונות קלוטות בדרך עראי נגד פחות אלה, כל העבודה לבנות האמונה על יסודות ולהתמיד במחשבה על זה, להרחיק את הפריעים ולבטלם. (רבי יחזקאל לוינשטיין)

• צריך להתפלל על אמונה, ואני אומר בתפלת 'אלקי, נצח': 'ותן בלבי אמונה והכנעה וענוה'. (רבי פינחס מקוריין)

• עקר שלמות האמונה הוא כשחזק באמונתו מאד מחמת שקבלה מאבותיו, ואף אם יאמרו לו כל החקירות שבעולם לסתור את האמונה, לא ישמע אליהם כלל, רק יהיה חזק באמונתו מצד קבלת אבותיו, רק בשביל שלא תהא אמונתו מצות אנשים מלמדה, על כן הוא מעמיק בדתו ושכלו גם כן להאיר ולחזק את האמונה ביותר, כך שתהא אמונתו שלמה ובאהבה גמורה. (ליקוטי יקרים)

• מה שהציב השם יתברך עולם הזה גון הנראה שהארץ נתן לבני אדם, שהבחירה החפשית ביד האדם, שיקראו הפעולות הטובות על שם האדם, והאדם יקבל שכרו בעזבו ענייני עולם הזה ופיר שלה' הארץ ומלוואה. ואם היה זאת בהתגלות, לא היה נקרא יגיע כפיו. (מי השילוח)

• יהי תמיד בשמחה, ויחשב ויאמין באמונה שלמה שהשכינה אצלו ושומרת אותו, והוא מקשר בבוא יתברך והבורא יתברך מקשר בו בכל איבריו וכחותיו. והוא מסתכל על הבורא והבורא מסתכל בו, והבורא יכול לעשות כל מה שהוא רוצה. ובו יתברך משרשים כל הטובות והדינים שיש בעולם, שבכל דבר יש שפעו והיותו, ואין אני בוטח ומתירא רק מפניו. (צוואת הריב"ש)

• האדם כשקם ממטתו, אזי צריך לרחץ תכף, הינו בתחלה צריך לקבל עליו מלכות שמים להאמין באמונה שלמה שיש בורא ברוך הוא על כל העולמות. (קדושת לוי)

• כאשר האדם סומך את עצמו על השם יתברך, אזי הוא נושע באפן שלא עולה על דעתו. (רבי פינחס מקוריין)

• סגלה לפרנסה טובה, לומר בכל יום לאתחיל התפלה את שלשה עשר עקרי האמונה. (מדרש פינחס)

• יסוד היסודות ועמוד החכמות, לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא מציא כל הנמצא, וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם, לא נמצאו אלא מאמתת המצא. והעקרים שאנו צריכים להאמין בהם בידיעת הבורא ארבעה, והם: שהוא מצוי, ושהוא אחד, ושאינו גוף ולא כח בגוף, ושהעולם חדש והקב"ה חדש. (הרמב"ם ופירושו)

• מצות עשה להאמין, שאותו אשר נתן לנו את התורה בהר סיני, על ידי משה רבנו עליו השלום, הוא אשר הוציאנו ממצרים. והוא שאמר "אנכי ה' אלקיך אשר הוציאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". (סמ"ג)

• יודע לכל, כי אמונה זו היא יסוד הדת, ומי שאינו מאמין בזה הוא פופר בעקר ואין לו חלק בישראל. והיא נהגת בכל מקום ובכל עת ורגע, וכל ימי האדם חייב להעמיק מחשבתו בכך. (ספר החינוך)

• אי אפשר להיות בוטח, אם לא יהיה מאמין. והאמונה באל יתברך היא שיביאווהו להיות בוטח, כי מתוך שמאמין בבורא, מבין כי הצלחתו בין בעולם הזה בין העולם הבא, הכל בא ממנו, ואין אחר זולתו, אז הוא נותן אל לבו לבטח עליו ולא יאבה אותו בכל לבבו. (ראשית חכמה)

• עקר אמונת ישראל הוא, שהקב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית. ופרש "תמיד" - בכל רגע, שלא כדברי הכופרים שאומרים, שהקב"ה נתן בשעת הבריאה קיים לטבע, רק בני ישראל מאמינים כי השגחת הקב"ה בכל שעה על כל הבריאה בכל ובפרט, ולכן יכול להתהפך הטבע על פי עבודת האדם לקב"ה ונעשה מטמא - טהור. (שפת אמת)

• יסוד האמונה, שלא יהיה אצלו הדבר בספק ויהיה מקושקש בו איזה קשיה וספק, רק שיהיה הדבר אלו לודאי ויהיה לו לבדו ולא באזרים יגיעו. (סור מרע)

• צריך להאיר מאד שלא להביט כלל בספרים המדברים בחקירת האמונה, כי הם מזיקים ופוגמים מאד את האמונה הקדושה. וכבר מבאר זה בכמה מקומות, אך צריך לכפל זה כמה פעמים לבל יאבד עולמו ברגע, חס ושלום. ואפילו בספרי חקירה של גדולי ישראל, הוא אסור גדול ללמוד בהם. (שבילי האמונה)

• צריך האדם שיהיו לו שתי הבחינות, אמונה שלמה בבורא יתברך ובתורתו הקדושה בלי שום פקפוק כלל,

מהלל

מספורי חז"ל

נעשה לטובתו. לפתע הגיע אליהו הנביא, שהיה נראה כאחד השרים, התניצב לפני המלך ואמר: "אולי עפר זה אינו כה פשוט כפי שהוא נראה, אלא הוא מאותו עפר שאתו הצליח אברהם אבינו לניצח את ארבעת המלכים, כאשר זרק עליהם עפר כזה והוא התהפך להיות חרבות וספינים, שנאמר 'תן כעפר חרבו כקש נדף קשתו'". באותה תקופה, הייתה מזינה אחת שהמלך נסה לכבשה ולא הצליח, כי היו שם גבורים גדולים והמלך לא הצליח להכניעם. שלח המלך מהעפר שהיה בארץ של נחום, ולמרה הפלא התרחש הניס והעפר הפך להיות לכלי נשק ובאמצעותו הצליח המלך לכבש את המדינה. שמח המלך על המתנה הנפלאה שקבל, וצוה לשריו למלא את הארץ של נחום באבנים טובות ומרגליות לאות הוקרה, ושלחו בכבוד רב לביתו. בדרך, לן נחום באותו מלון שבו נגנב אוצרו, וכשראוהו בני המקום הרמאים ושמועו על הכבוד הרב שזכה לקבל מהמלך, התפלאו ושאלו: "איזו מתנה הביאת למלך, שהוא כה כבד אותך ושלם לך בעין יפה?" ספר להם נחום את ספור העפר, והרמאים ברב כסילותם חשבו, שהעפר שבביתם הוא בעל הסגלה הנפלאה הזו. מה עשו? החריבו את כל ביתם, והביאו למלך ארזים שלמים עם העפר שהיה בביתם. בך המלך את העפר, וכשראה שהוא עפר רגיל ואין בו את הסגלה שהייתה לעפרו של נחום, שכן רק בזכות נחום שהיה בעל אמונה תמימה נעשה הניס הגדול, והמלך צוה להרגם כגמולם. (מסכת תענית)

לפני שנים רבות, חי איש אחד שהיה חכם גדול וממחה בתקמת הכוכבים והמזלות. שנים רבות חקר האיש את הנהגת העולם והגיע למסקנה, כי הדת היהודית היא האמתית, ולכן התגרר והחל לקיים מצוות, וללמוד תורה פיהודי מבטן ומלדה. יום אחד, נאלץ האיש לנסע למקום רחוק, וכדרכו בדרך בפוכבים לראות מה יהיה עתידו. לצער גלה החכם על פי הכוכבים, כי סכנה גדולה אורבת לו בדרך והוא עלול לההרג בדרך. התעצב האיש אל לבו, אך לפתע התחזק וקרא: "הרי עובתי את כל החקמות הטבעיות והפכתי להיות יהודי מאמין! מה יש לי לפחד מכל האמונות הללו? הרי בוטח אני בקב"ה והוא בודאי יעשה לי ניס!" לא התחס האיש אל הכוכבים ויצא לדרך, כשהוא חדור אמונה בה שיצליח בדרך. הלך האיש זמן רב, עד שנקלע ליער מסכן, בו שרצו חיות רעות ששחרו לטרף. כשראו החיות את האיש, רצו להתנפל עליו ולקרעו לגזרים, אך הקב"ה שראה את אמונתו הגדולה, עשה לו ניס ושלח אל המקום חמור. כשראו החיות את החמור, עזבו את האיש ומחרו לטרף את החמור ולא את האיש. נחלץ החכם מהסכנה הגדולה, ואמר: "יודע אני מדוע נפלת לי ידי סכנה, מפני שחיותי בפוכבים ובדקתי את עתיד. יודע אני גם מדוע נצלת בדרך ניס, מפני שבטחתי בקב"ה באמונה תמימה, ולכן עשה לי ה' ניס כה גדול והציל אותי מהחיות הטורפות". (ירושלמי מסכת שבת)

התנא רבי עקיבא יצא פעם לדרך ולקח עמו חמור, תרנגול ונר. את החמור לקח כדי שיוכל לרפב עליו ולהניח עליו את חפציו, את התרנגול כדי שיקרא באשמורת הבקר ויעיר אותו ללמוד תורה, ואת הנר כדי שיוכל ללמוד לאורו. לילה אחד, הגיע רבי עקיבא לעיר אחת ובקש ללון שם בלינה, אך בני המקום היו רשעים וסרבו לקיים בו מצות הכנסת אורחים. מה עשה רבי עקיבא? הרים ידיו ואמר: "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד", דהיינו כל מה שיה' עושה רק לטוב הוא עושה, וקבל את הכל באמונה פשוטה בלי שאלות. מחסר ברה, הלך רבי עקיבא ללון מחוץ לעיר. אולם באמצע הלילה הגיעה רוח חזקה וכבתה את הנר הדולק. יחד עם זאת שמע רבי עקיבא קול יללה, ולפתע התנפל חתול גדול וטרף את התרנגול. לא היה די בקב, ואריה ריח את ריח החמור וטרף אותו. נותר רבי עקיבא בודד, ללא חמור, ללא תרנגול וללא נר. יושב הוא בחדר שכה, אך בלבו אמונה תמימה והוא שוב נושא ידיו לשמים ואומר: "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד". בבקר השכים רבי עקיבא, נכנס אל העיר ונחרד לגלות, כי בלינה התנפלו שודדים על בני העיר ולקחו את כלם בשבי. אמר רבי עקיבא: "איזה ניס עשה ה' עמדי! אלו היה הנר דולק, או שהתרנגול היה קורא והחמור נוער, היו השודדים לוקחים גם אותי בשבי. ודאי שכל מה שעושה ה' - הוא לטובה". ובספרים תמהו ושאלו, מדוע היה צריך ה' להציל את רבי עקיבא על ידי שהחמור מוותר למשול? יכול היה לגזר על החמור שישתק ורבי עקיבא יכול היה להמשיך לרפב עליו ולא ללכת ברגל? אלא שיסוד גדול אנו למדים כאן. כל הניס והישועה באו דוקא לאחר שרבי עקיבא עמד בנסיין הקשה, והאמין בה' גם כשלא הבין את דרכיו. כי כאשר האדם מקבל את מעשי ה' ולא מזההר אחריו, ומשגן לעצמו שהכל נעשה לטובה, אז הוא זוכה לישועה גדולה. (מסכת ברכות)

נחום איש גמזו היה נקרא כן, מפני שעל כל דבר שארע לו, היה אומר 'גמזו לטובה'. פעם אחת רצו ישראל לשלח מתנה למלך כדי למצא חן בעיניו שיטה חסד לנתיניו היהודים, ואמר: "מי ילך אל המלך?" והחליטו לשלח את נחום איש גמזו, שכן הוא מלמד בנסים. שלחו בידו ארז מלא אבנים טובות ומרגליות, והוא יצא לדרך הארצה. בדרך נכנס ללון לילה אחד במלון, שבו היו אנשים רשעים ורמאים. הבינו הללו כי בארזו של נחום נמצא אוצר גדול, וחמדו אותו בלבם. מה עשו? רוקנו את הארז בלינה מהרכוש הגדול שבו, ומלאוהו בעפר רב, כדי שנחום לא ירגיש שהארז קל מדי. לא חשד נחום במאומה, והתניצב לפני המלך בארמון המלוכה, ואמר: "אדוני המלך, הבאתי לך מתנה יקרה ששלחו עמי היהודים תושבי מדינתך". פתח נחום את הארז, והנה כלו מלא בעפר וחול. כעס המלך ואמר: "וכי מבקשים היהודים להתל בך?" ובקש להעניש את נחום בענשים קשים. באותה שעה, נענה נחום ואמר בלחש: "גמזו לטובה", והאמין באמונה שלמה שהכל

מתפל

אמרות ופתגמים

- "יחל ישראל אל ה' מעתה ועד עולם" - נצטוינו בזה לבטח בקב"ה, וכלייום ויום וכליעת ועת וכלשעה ושעה, כלמה שצריך לו בין דבר קטן בין דבר גדול, יבטח בקב"ה שיעזר לו עלהדבר ההוא ויזמין לו כלצרכו. (עבר הסלח)
- אמר הפתוב "והבוטח בה' חסד יסובבנו". כלומר, אף אם אינו ראוי מצד עצמו, מדרך הבטחון להמשיך חסד חנם עלהבוטחים בה'. (ספר עיקרים)
- הבוטח בה' אינו דואג ואינו מפחד, כמו שפתוב "הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד". (מצות הביטחון)
- כלל גדול לעבודת הבורא ברוךהוא, העקר הוא האמונה. ועלזה היה מזהיר אדוניקני הפעלשם טוב, וזהו שרש לכלהתורה והעבודה. (דגל מחנה אפרים)
- ישראל נגאליו, באמונה שברא ה' יש מאין. (לקוטי תורה)
- "צדיק ה' בכלדרכיו" - מי שהוא צדיק וישלו התקשרות הבורא, אז "ה' בכלדרכיו". (בשם הבעש"ט)
- כלל העולה, פי אין עוד מלבדו, פי הוא העקר בכלדבר, וכשיאמין בזה באמונה שלמה, לא יהיה צריך לשום עזר, פי ממילא יתקן הכל. (מאור עיניים)
- "אמונים נצר ה'" - מי שרוצה להאמין באמת, נוצר ה' יתברך אותו מלבוא לדעות ואמונות בוזבות, רק לשאב מעמק באר מים חיים אמתיים. (דברי תורה)
- בלי עזר ה' יתברך אי אפשר לעשות שום דבר, אפלו ללכת עד מפתן הבית. (דבי פינחס מקוריץ)
- סתרו ישר, עצתו אמונה, פעלתו אמת - הישר של ה' יתברך נסתר מעינינו, והעצה לזה היא להאמין שפעלתו אמת. (דבי מנחם מענדל מקוצק)
- האמונה מתחדשת אצל האדם בכלייום, ועלידי האמונה מקבלת הנשמה מאור פנים. (דבי נחמן מברסלב)
- בלי הקב"ה אי אפשר לעבר אפלו את מפתן הדלת, ועם הקב"ה אפשר אפלו לבקע אתהים. (דבי מרדכי מלכוביץ)

- "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" - וכי ידו שלמשה מגברות ישראל או ידו שוברות עמלק? אלא כלזמן שמגביה ידיו כלפי מעלה, היו ישראל מסתכלין בם ומאמינים במי שפקד משה לעשות בן, והקב"ה עושה להם נסים וגבורות. כיוצא בו, "עשה לך שרף ושנים אתו עלינס, והיה כלהנשורה וראה אתו וחי" - וכי נהש ממית ומחיה? אלא כלזמן שהיה עושה בן היו ישראל מסתכלין בו ומאמינים במי שפקד אתמשה לעשות, והקב"ה עושה להם רפואה". (מכילתא)
- "וצדיק באמונתו יחיה" - אפלו צדיק חי העולמים, מאמונתו הוא חי. (קדלת רבה)
- "וארשתיך לי באמונה וידעת אתיה" - אתה מוצא, שאין הגליות מתכנסות אלא בשכר אמונה. וגדולה האמונה לפני מי שאמר והיה העולם, שבשכר האמונה שהאמינו ישראל, שרתה עליהם רוחהקדש ואמרו שירה. וכן אתה מוצא שלא נגאלו אבותינו ממצרים אלא בזכות האמונה, ולא ירש אברהם אבינו העולם הזה והעולם הבא אלא בזכות אמונה שהאמין. (לקוטי השע)
- פשם שהנגד מעיד עלהאזרה, והדלת עלהנגר והבנין עלהבנאי, כך העולם מעיד עלבוראו. (מדרש תמורה)
- אמר רבהונא אמר רב משום רבי מאיר: לעולם יהא אדם רגיל לומר כלדעבדיו מן שמיא, לטב' - כלמה שנעשה מןהשמים, הכל לטובה. (מסכת ברכות)
- אין הגשמים יורדים אלא בשביל בעלי אמונה, שנאמר "אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף, גםה' יתן הטוב וארצנו תתן יבולה". (מסכת תענית)
- פי יקר בעיני ללמד עקר מעקרי הדת והאמונה, יותר מכל אשר אלמדוהו. (הרמב"ם)
- מצוה לבטח בה' יתברך בכללב בכלעיני העולם, כמפרש בקבלה: "ארוך הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומרה' יסור לבו". (ספר חרדים)

תקנה בחייו". החזיר לו העני אתכספו ואמר: "חסוּשלוּם! רק איש שוטה עלול להיות מיאש, אבל אני בוטח בה' ומצפה לחסדיו ורחמיו, ומאמין אני שכול להושיעני ממצבי הקשה". הלך העשיר והטמין את סכום הכסף הגדול תחת עץ אחד. עברו ימים, וגלגלו של העשיר התהפף עליו, עד שנעשה עני מרוד. יום אחד נזכר באוצר שהתביא באדמה, והלך להוציאו, אלא ששוטרים תפסוהו וחשדו בו שהוא גנב. הביאוהו לשור שהיה אותו עני, והלה אמר לו: "יודע אתה מי אני? אני אותו עני שחשבת שאין לו תקנה, והנה גלגל ה' את מזלי והעלה אותי מאשפתות. מעתה תדע שהקב"ה יכול לעזר לכל אחד וצריך להאמין בו באמונה שלמה. נתן לו השור את הכסף, והעשיר לשעבר התגורר מאז בביתו שלהשור, ולמד ממנו כיצד להיות שמח בחלקו ולבטח בה'. (ספר המעשיות לרבנו נסים גאון)

לפני שנים רבות, חי איש עשיר גדול ולו נכסים רבים. כל מה שלבו חפץ, יכול היה האיש להרשות לעצמו לרכוש, אולם השמחה לא היתה שרויה במעונו. לא היתה לו משפחה ולא ילדים, ולכן היה האיש בודד ועצוב. חשב האיש: "מה יועיל לי כלכספי הרב, אם אין לי שמחה? ומה אעשה עם כלרכושי לאחר מותי?". יעצו לו שכניו לחלק אתכספו לעניים והאיש החליט לחפש עני בודד, שאין לו תקנה בחייו והוא כבר מיאש ממצבו הקשה, ודוקא לאיש כזה יתן את כלרכושו. יצא האיש אל רחובות העיר, פגש עניים רבים, אולם כלם אמרו לו שיש להם מישהו שמסיע להם. לבסוף מצא עני מסכן, פחוש ורזה ובגדיו קרועים. לאיש לא היה בית ולא שדה, וזמן רב לא בא אכל אלפיו. שמח העשיר, ונתן לעני סכום גדול מאד. התפלא העני, והעשיר הסביר: "החלטתי לתת מכספי לאיש שאין לו

מספר

ספורי צדיקים

בקר על השלחן לכבוד האורחים, אך עוד בטרם הספיקו לטל את ידיהם לסעודה, הופיע השוטר. שוב דפק השוטר במקלו שלש פעמים על השלחן, והסתלק מן הבית בלי לומר דבר. "מה רוצה השוטר?" התענגו הבעל-שם טוב, והיהודי הסביר בשלוה: "השוטר הוא שליחו של הפריץ ממנו אני חוכר את האכסניה. היום הוא היום האחרון לתשלום דמי השכירות אותם טרם שלמתי. הנקישות על השלחן מסמלות את אזהרות הפריץ, והשוטר מופיע בביתי שלש פעמים, כדי להזכיר לי שאשלם את החוב. אם לא אעשה זאת, יופיע השוטר שוב כדי להשליך אותי ואת משפחתי אל הכלא". נכר שאתה רגוע ושלו, וישלך את הסכום המבקש. גש אפוא אל הפריץ ושלם את חובך, ולאחר מכן גסב פלנו לסעדה" הצייע הרבי. "אודה על האמת שאין לי בכיסי ולו פרוטה אחת. אך אינני דואג, אני בטוח שבזמנך העולם יעזר לי" השיב בעל האכסניה והמשיך: "הבה נסב לאכל כעת. נותרו עוד שלש שעות עד שהשוטר יופיע שוב". התלמידים הביטו בו בהשתאות, אך לא אמרו דבר. הם ישבו לאכל, כשבבעל הבית מדבר בדברי תורה, ושמוח על ההזדמנות לארח אורחים חשובים כל כך. בתם הארוחה הופיע השוטר בפעם השלישית. כשהסתלק, סים בעל הבית לסעד את ארוחתו בנחת, ברה ברפת הזמון בכונה, ועמד לצאת מן הבית. "להיכן אתה הולך?" תמה הבעל-שם טוב. "אני נגש אל הפריץ לשלם את חובי" אמר היהודי. "האם כבר השגת את הסכום הדרוש?" "לא. אך אני שם מבטחי בבזמנך העולם". עקבו הבעל-שם טוב ותלמידיו אחר בעל האכסניה שעשה את דרכו במעלה הגבעה אל ביתו של הפריץ. דמותו של בעל האכסניה התרחקה עוד ועוד, כשקפתע הופיעה עגלה בעקול הדרך ונעצרה לידו. מן העגלה יצא אדם לבוש בהדור, החליף עמו כפוח דברים, שב אל העגלה והמשיך בדרכו. לאחר רגעים אחדים שב לכוון בעל האכסניה, מנה לידיו של בעל האכסניה סכום כסף, והם נפרדו בלחיצת ידים. התלמידים היו סקרנים לדעת מה ארע. עצרו את האדם ובררו אצלו: "מדוע נתת לבעל האכסניה סכום כסף?" והלה השיב וספר: "בעל האכסניה הזה מפיך שכר משבח, ובקשתי לרכש ממנו את תוצרת השכר בשנה הקרובה. הוא בקש סכום מסוים, אך אני בקשתי לשלם סכום נמוך מזה, ולפיכך נפרדנו לשלום. אחרי כפחה רגעים הגעתי למסקנה, שמוטב לי לעשות עסקים עמו, שכן הוא ידוע כאדם ישר, ולפיכך סכמנו על העסקה והענקתי לו את הסכום שבקש". פנה הבעל-שם טוב לתלמידיו ואמר: "רואים אתם את הסכום גדול כח הבטחון בבזמנך העולם!?" (לחיות אליסף האושר)

בספר 'חובת הלבבות', שחברו רבנו בחיי אבן פקודה לפני פתיש מאות שנה, ובו דברי חזק לאמונה ובטחון בקדוש-ברוך-הוא ודרך התחזקות במדות אלו, מובא ספור על אחד החסידים הראשונים שהלך פעם במדבר, וראה שם איש ירא ה' שישן לבדו תחת העץ. התפלל האיש וישאלו: "כיצד יכול אתה לישן במקום זה, האם אינך מפחד מהאריות השורצים במדבר?" ענה לו האיש: "אני לא מפחד מהאריות, אלא מתבייש מהאלקים שיראה אותי שאני מפחד ממישהו אחר חוץ ממנו". כי האיש היה כה חזק באמונה שהקב"ה שומר עליו בכל מקום, עד שאין שום פח אחר בעולם שיכול להזיק לו, אלא הכל בגזרת הקדוש-ברוך-הוא.

פעם אחת, בראשית ימיו של הבעל-שם טוב הקדוש, היה בעת צרה, כי שונאיו רדפו אחריו. ברח מפניהם והגיע לנהר הגדול שנקרא 'דניסטר', שם הניח את חגורתו ואמר את אחד השמות הקדושים על פי קבלה מעשית, ועבר בשלום את הנהר. בדרך כלל אין משתמשים בשמות קדושים, אולם מפני פקוח נפש לא היתה לו בררה. שנים רבות לאחר מכן התנחם ואמר לעצמו: "מדוע הייתי צריך להשתמש בשם קדוש? למה לא התחזקתי באמונה תמימה בה, כמו שבני ישראל התחזקו באמונה בשעה שעברו את הים בצאתם מארץ מצרים והמים נבקעו להם בים?" הלך הבעל-שם טוב שוב אל הנהר באותו מקום שעבר אז, הניח את חגורתו, התחזק באמונה, ובלי להשתמש בשמות הקדושים, חצה את הנהר והגיע בשלום. אחר כך ספר הבעל-שם טוב את הספור באזני תלמידיו והסביר להם, כי אין לו לאדם להשתמש בשמות הקדושים אלא כאשר חברו נמצא בסכנה. אז אין לו להסס ולעשות את כל יכלתו כדי להציל נפש אחת מישראל, אבל אם האדם עצמו נמצא במצוקה, צריך הוא להתחזק באמונה תמימה ולזכות לישועת ה' פתרה עין. (הבעל-שם טוב)

החסיד רבי יוסף יעב"ץ, שהיה חי בתקופת האינקוויזיציה בספרד, מעיד, כי בשעה שהיהודים העמדו בפני נסיון כבד ומי שרצה להציל את עצמו משורפה בחיים, היה צריך להמיר את דתו ולהפך לנוצרי. ודוקא האנשים התמימים והפשוטים, הם שמסרו נפשם יותר מפל האנשים הנבונים שהגיעו לאמונה בחקירה, כי האמונה הפשוטה השתרשה בהם מאברהם אבינו, ולכן הספיקו למסור את נפשם למען ה'. (אור החיים)

"סע לכפר מסים" נאמר לרבי ישראל בעל-שם טוב מן השמים, "שם תוכל לראות מהו בטחון אמתי בבזמנך העולם". יצא הבעל-שם טוב עם תלמידיו, והתארחו אצל בעל האכסניה שקבל אותם בסבר פנים יפות. למחרת בבקר, באמצע תפלת שחרית, נכנס שוטר אל האכסניה כשבדוד מקל. הוא דפק במקלו על השלחן שלש פעמים, ויצא מן הבית. התלמידים לא הבינו מה קרה, אך לא אמרו מאומה. התפללה הסתימה, ובעל הבית ערך ארוחת

ברוך מאד ונעמד מיד להתפלל ולבקש על האברה שיטרפה מחליו. שעה ארבע עמד רבי ברוך והתפלל, אך חש ששערי שמים נעולים ותפלתו לא התקבלה. הלך רבי ברוך להטהר בטבילה לרפואתו של האברה והמשיך בתפלותיו ובהפצרותיו לשמים, ולבסוף קרא: "רבנו של עולם! מאמין אני באמונה שלמה שאברה זה יבריא. אך אל תבייש את אמונתי הגדולה ושלח לו רפואה שלמה". מיד עם סימו דברים אלו, הודיעו לרבי ברוך כי מצבו של האברה משתפר בדרך גס, וחליו הוקל מעליו. שמח רבי ברוך מאד ונסע לביתו, אך המשיך להתענג כל הנית בשלמו של החסיד, והיה שולח את הגבאי שלו לברר אצל אנשים שפוגעים למז'בוז' מאזור מגוריו של האברה, על מצב בריאותו ושלומו הטוב. יום אחד, הגיע אדם אחד אל העיר וכשהגבאי פגש אותו, התענג אצלו על האברה. נאנח האורח ואמר: "אוי ואבוי! אתמול השתתפתי בליתו של האברה החשוב הזה. חליו הכביד עליו ולרופאים לא נותר לעשות מאומה עמו". נבהל הגבאי ורץ מיד לספר לרבי ברוך על פטירתו של האברה, אך כששמע הרבי את הבשורה הפורה, קם וצעק: "אני לא מאמין לדברים אלו, אלו דברי שקר וכזב! השטן מנסה לשלח אלי שלוחים, כדי לבטל מפני את האמונה הפשוטה בקדוש ברוך הוא, אך אני לא נכנע ולא מאמין לו, כי בטוח אני שהאיש חי וקיים, והוא יאריך ימים בבריאות איתנה". כל החסידים שעמדו ליד רבי ברוך התפלאו מאד, אך כשראו את האמונה האיתנה והבטחון החזק של רבם, התחזקו גם הם באמונה, והלכו מיד לחפש אם אנשים נוספים מגיעים מהאזור בו מתגורר האברה כדי לראות מה אתו. ואמנם, לאחר זמן קצר הגיע אדם חשוב תושב כפרו של האברה. התענג הגבאי אצל האיש על מצבו של האברה, ולפליאתו נענה, כי מאז שרבי ברוך בקר אצלו, השתפר מצב בריאותו ללא הפר, ועתה הוא בריא לחלוטין, ואף חזר ללמד תורה כמימים ימימה ולעבד את ה' בשמחה ובטוב לבב. הספור גרם לחזק גדול אצל חסידיו של רבי ברוך ומז'בוז' במדת האמונה התמימה בה' ובהתחזקות בבטחון מלא בכל מצב שהוא. (בוצינא דנהורא)

כמה מגדולי ישראל העידו על עצמם, שגם לאחר שזכו להגיע לדרגות גבוהות בתורה וידיעת ה', למרות זאת היו מניחים את כל ההשגות שלהם הצדה, והיו נעמדים להתפלל כמו תינוק בן יומו, ומעוררים בלבם את האמונה הפשוטה המשרשת בלב כל אחד ואחד, כפי אשר קבל מאביו ומאמו ומרביותו, דור אחר דור עד אברהם אבינו עליו השלום, וכך היה הפעל'שם טוב עושה בכל תפלותיו, מתפלל בדבקות ובהתרפקות כבן המתחטא לפני אביו ומתרצה לו. בירושלים שבדור הקודם, התגורר חסיד מפרסם ובעל אמונה יוקדת, ושמו רבי נחום מיאס. תדיר היו רגלים על לשונו דבורי אמונה ובטחון בה' והיה מקבל עליו באהבה כלימה שנגזר עליו מן השמים, בידעו שהכל נעשה בידי אביו האוהב והכל מתנהל בהשגחה פרטית. פעם אחת, קם רבי נחום באמצע הלילה ומכין שהבית היה חשוך ולעת זקנותו התקשה קצת בראיתו, נתקל באחד הפלים היקרים שהיו בביתו והוא נפל ונשבר. הנוק היה גדול, אך במקום להתרגז ולבכות על ההפסד הרב, נעמד רבי נחום ואמר: "ודאי הכריזו עכשו בשמים, שבביתו של רבי נחום מיאס ישבר כלי יקר זה. ואם כן, בשביל מה עלי להצטער על שנשבר הפלי?"

הרי זה מה שנגזר עלי מן השמים ואני מקבל זאת באהבה". ומיד לאחר מכן פנה את שברי הזכוכית והשפית מלבו את כל הענג. בביתו ישן אז בחור צעיר, שסייע לרבי נחום הישיש. הלה ראה את כלימה ששברה ושמע את דבוריו הנפלאים, והדבר נחקק בלבו לכל ימי חייו. (טיב האמונה)

כמה חסידים של רבי צבי אלימלך מדינוב, בעל "בני יששכר", רצו פעם לנסע לרבם, אולם לא היה להם כסף להוצאות הדרך. נתן להם אחד החסידים עצה, היות ובערים גר עשיר אחד גדול שלא התברך בילדים, ולכן פדאי להשיא לו עצה לנסע אל הרבי לבקש ממנו שיברכו בבנים, ובינתיים יסעו עמו החסידים לדינוב. מצאה העצה חן בעיני החסידים, הלכו אל העשיר חשוך הבנים וספרו לו על גדל צדקתו של רבם ועל כחו הגדול בשמים להשפיע עליו ברכה להנשע בידו של קימא. הסכים העשיר וכלם נסעו יחד עמו אל הרבי. כשהגיעו לדינוב, נכנס העשיר אל הרבי וספר לו על צרתו, והרבי ברכו שיצפה לבנים קימים. העשיר היה איש פשוט והיתה לו אמונה תמימה בה' ובמשה עבדו, וכיון שהתברך מפי הרבי, האמין בברכה בלב שלם. מיד כשיצא מבית מדרשו של הרבי, הלך אל השוק וראה שם מישהו שמוכר עריסות של תינוקות. אמר העשיר לעצמו: "הרי הרבי ברח אותי שיגיד לי בן, הבה ואקנה עריסה לתינוק שעתיד להוליד לנו". אמר ועשה וחזר לבית המדרש עם עריסה חדשה. פגשו אותו החסידים והתפלאו למה הוא קונה עריסה חדשה, וכשספר להם על אמונתו בדברי הרבי, היו כפחה חסידים שחיוכו על תמימותו, אך כשספרו את הדברים ל"בני יששכר" גער בחסידים ואמר: "תדעו שעל ידי אמונה בלבד אפשר להוריד ישועה מן השמים, אבל אם אדם עושה פעלה ממשית כמו שעשה העשיר הפאמין הזה, שהלה וקנה עריסה לתינוק, אין ספק בלבי שבנדאי ישע בקרוב", וכך היה. (תולדותיו)

רבי נפתלי מרופשיץ היה אומר, שיש שני סוגי אמונה. אחד, מי שהוא מחסר כל ואין לו פרנסה, והוא מאמין בה' שיתן לו את פרנסתו, אך זו היא אמונה פחותה. אולם מי שיש לו כמון רב והוא מצליח בכל אשר הוא פונה, ולמרות זאת הוא מלא באמונה שלמה שהכל מה' ובלעדיו אין לו כלום, זו היא אמונה גדולה, ולאמונה כזו צריה האדם לשאף כל ימיו. (הגש"פ רוטר)

רבי ישראל סלנטר עמד פעם ודרש על מדת הבטחון והאמונה, והאריך בחשיבות הענג שצריה להאמין בה' ולבטח בו בלב שלם. אחרי הדרשה, נגש אליו אדם שהתפרנס כטיח, ושאלו אם נכונים הדברים שאמר בדרשתו. השיב רבי ישראל בחיוב ואמר לו, שאם יבטח בה' באמונה תמימה שימצא לו עשרת אלפים רבל, בנדאי ישיג אותם. הלך הטיח לביתו שמח, עזב את עבודתו וישב כל היום ואמר מזמורי תהלים וצפה שהקב"ה יביא לו את הכסף הרב. עברו ימים ושבעות וכלתה הפרוטה מן הכיס, לא היה להם ללכל לפי הסף, אך הוא היה מלא בבטחון ובאמונה שהכסף יגיע. כאשר ראה האיש בצערם של בני ביתו, הלך לרבי ישראל כדי לשאל אותו מדוע לא התקיימה ההבטחה והכסף עדין לא הגיע. הקשיב רבי ישראל בסבלנות לדבריו ואמר לו: "אני עדין מאמין בזה באמונה שלמה ואינני חוזר מאחריותי, אולם אם אין לה סבלנות להמתין שהבטחה

תתקיים מוכן אני לקנות ממך את ההבטחה בחמשת אלפים רבל, חצי מהסכום אותו אתה אמור לקבל". שמח האיש מאד ואמר: "מוכן אני לקבל סכום זה עכשו במזמן", חזר רבי ישראל ואמר: "אם כן, חזר שוב לעבודתך! כי אם אתה מוכן להחליף את עשרת האלפים בחמשת אלפים בלבד, ספון הוא שאין לך בטחון מלא ולעולם לא תוכל להשיג אותם, כי אם כן, לא היית מותר על סכום גדול שכזה..." (ואני תפילה)

פעם נשא רבי חיים ברים דברים בגדל מדת האמונה והבטחון בה, ובתוך דבריו הביא את מה שספר לו המשגיח רבי יחזקאל אברמסקי, כי כאשר הגלתה אותו מממשלת רוסייה הקומוניסטית לסביר, הגיעו החילים לביתו ללא הודעה מקדמת והשליכוהו אל הרפכת לכוון סביר, בעודו לבוש במעיל בית דק. בחוץ השתוללה סופת שלגים והוא רעד מקור, ללא שום יכלת חמום. לא היה עמו לא ספרים ולא סדור, לא טלית ולא תפלין, הכל נלקח ממנו והוא נשלח בחסר כל לארץ גזרה. בבקר הראשון בהיותו בסביר, קם בבקר והתכוון לומר "מודה אני לפניך", אולם הוא שקע בהרהורים וחשב לעצמו: "הלא אין לי פה שום דבר שאני יכול להודות עליו לה' יתברך, אין לי אפלו טלית ותפלין, ומה אעשה?" אולם אז התעשת וקרא ברב התלהבות: "אכן אין לי כלום, את הכל לקחו ממני הרשעים, אולם את אמונותי בה' יתברך לא יכלו ולא יוכלו לקחת ממני לעולם, ועל זה אני קורא בעו ואומר 'מודה אני לפניך מלך חי וקים', על מה? על פי רבה אמונתך, על האמונה שיש לי בך!" לאחור שחררו של רבי יחזקאל בדרך גס, נפגש בפולין עם האדמו"ר הר"צ מליובאוויטש, ספר לו על גלותו הקשה בסביר ועל כך שהאמונה שהתחזק בה בהיותו בגיא צלמות, התרגש הר"צ ואמר: "בשביל להשיג אמונה פה איתנה, היה פדאי כלהסכל וכל הצרות שעברו עלינו בגלות, והכל היה פדאי גם לי לסבל קשות כדי לשמע דברי אמונה פה חזקים ואיתנים". (סיפורים חסידיים)

מטבעו, היה רבי יחזקאל אברמסקי רגיש מאד לצנזר, וכאשר היה יושב בשיבתו, גם אם היו רק פותחים חלון, היה מצטנן ונפול למשכב. לתלמידיו ספר, כי כשהיה ילד היו צריכים ללוות אותו ללמודים בת"ת, כשהוא עטוף בשמיכת פוזה, כדי שלא יצטנן. רבי יחזקאל שנה בסביר במשך שנה וחצי, וכך ספר לתלמידיו: כאשר נכנסתי בשערי סביר

וראיתי את השלג והקר העז, עמדת ואתי לבנורא העולם, הרי אמרו חז"ל, שהפל בידי שמים חוץ מצנים פחים. דהינו ההצטננות תלויה במעשי האדם והוא צריך לשמור על עצמו, אבל עכשו אני לא יכול לשמור על עצמי מהקר, שכן אני נמצא פאן בסביר בגלות. מתפלל אני לפניך ה', שתשמר עלי מהקר העז ותגן על בריאותי שלא יצטנן חלילה. סים רבי יחזקאל ואמר לתלמידיו: "הקר בסביר היה קשה מנשא. לעתים היה גם הדם קופא והיו צריכים לרוץ בכל הכח כדי להתחמם, ואני הייתי שם ללא מעיל וללא נעלים, וראו זה פלא: לא הצטננתי שם אפלו פעם אחת, במשך שנה וחצי!" כיצד קרה הדבר? כי כאשר האדם מגיע למסקנה ברורה שאין לו להשיג אלא על אביו שבשמים, אזי הקב"ה לוקח אותו תחת חסותו המלאה. (מלך ביופי)

בעיר ברנוביץ, התגורר יהודי כשר בשם ר' מוטל קופילוביץ, שהיה עני מרוד והתקשה למצא פרנסה כדי לכלכל את בני משפחתו הרבים. פעם אחת, לא היה לו אפלו פרוטה אחת להוצאות שבת, והדבר היה כבר ביום חמישי בלילה. ביתו היה ריקם מכל, והוא ידע שבשבת יצטרכו הוא וכל בני ביתו לרעב ממש, ויאלצו להתענות ולצום בשבת קדש. אולם ר' מוטל לא התנאש מהאמונה בה', וישב בביתו להמתין שפא תזדמן לו איזו עבודה או מלאכה לעשות, כדי שיוכל להרויח סכום מעט לרכישת מזון לשבת קדש. ישב עד שעה מאחרת בלילה, כשהוא מצפה בכליון עינים לישועת ה', וקנה שימינהו לתקן איזה דבר שנשבר ויקבל שכר על כך, אולם כבר הגיעה שעת חצות הלילה ואף אחד לא פנה אליו. כשראה ר' מוטל שהגיעה כבר חצות הלילה, קם ממקומו ואמר באנחה: "רבנו של עולם, אם רוצה אתה שניצומו ונתענה בשבת קדש, הריני מקבל זאת באהבה", ופנה לישן על ציצונו. באותו זמן בדיוק, התפוצץ הצנור הראשי של בית המרחץ העירוני, ומיד רצו לביתו של ר' מוטל כדי להזמין לתקן את הצנור. קם ר' מוטל ממטתו, הלך אל בית המרחץ ועבד שעה ארבעה כדי לתקן את הצנור השבור. בסיומו את מלאכתו, קבל את שכרו ומוזה קנה את צרכי מאכלי השבת לבני ביתו. מעשה זה ספר ה'נתיבות שלום" מסלונאים, והוסיף ואמר: "דעו לכם, כי מכח אמונתו הגדולה של ר' מוטל וקבלת הדין באהבה, מן הראוי היה שהצנור ישבר לפרנסתו, ולא רק צנור אחד בלבד. כי אמונה כזו, יש בכחה לבקע רקיעים!". (מסוד שיח חסידי)

ממלכה

שאלו התלמידים את רבם: "חז"ל דרשו את הפסוק שבתוכחת ירמיה ואתי עזבו ואת תורתי לא שמרו, ואמרו, 'הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו'. והדבר מפליא, הכיצד עולות בקנה אחד עזיבת ה' ושמירת תורתו"? השיב הרב ואמר: "מאמר זה חל על המשפילים, הפילוסופים והחקרנים למיניהם, שפקהם אומר הקב"ה, 'הלואי יניחו לי ויחדלו לחטט בי בחקירותיהם, וישמרו את תורתי באמונה פשוטה'..."

פעם ספרו ל"חת"ם סופר על אדם אחד, שהוא בקי בתורה אך דעותיו פסולות ונכזבות ומזלזל הוא בתורת הנסתה. הגיב ה'חת"ם סופר ואמר מיד: "חזקה היא, שמי שאומר בנגלה שאין הוא מאמין בנסתה, סמן הוא, שבנסתה אין הוא מאמין בנגלה"...

פעם, פגש השד"ר הנודע מירושלים רבי יעקב ספיר, את המשכיל פרוץ סמולנסקין, שבכתב-העת שלו 'השחר', הפיץ את דעותיו ההרסניות והשקפותיו הפסולות. הזכיר לו רבי יעקב את ימי נעוריו, בהם התחנך על-כרפי התורה ועשה חיל בלמודיו, ועתה הקדיח את-התבשילו, עזב מקור מים חיים לחצב בארות נשברים. "בוא וראו מה ביני ובינך", אמר לו רבי יעקב בלעג, "מה יכתבו על-מצבתי לאחר מותי? 'פה-נטמן בעל אבן ספיר'. ואלו אתה כמיתתך, יכתבו על-מצבתך 'פה-נטמן בעל קבורת חמור'..." נבא רבי יעקב ולא ידע מה-נבא. שכן סמולנסקין מת בחטף בהיותו בן ארבעים ושלוש בלבד כשהוא עני וחסר-כל, ותחלה לא הונחה אפלו מצבה על-קברו.

רגיל היה רבי מרדכי מלכווביץ לומר: "אלו היינו מאמינים באמונה שלמה בביאת המשיח, לא היה אדם מצניע את-ספר הקינות מתשעה באב לתשעה באב..."

שמירת הלשון

לצאן קדושים

יוסי הוא ילד חכם. בכיתה, יוזק זמן קצר התחבב על כולם ורבע יזידים.

תגידי, יוסי, איך זה מאדק אחד לא טעז לדבר לשון הרע לידך, מה הסוד מילך?

כמאני מוטע לשון הרע, אני מחייך ותוחב אצבע אחת לאוזן ימין, ואצבע שניה לאוזן שמאל ונלחיד זה עוזד...

מאת: ד"ר משה ערוסי

דבר הלכה: תוכחה שאינה מתקבלת

גם במקום שברור לשומע שהמדברים לשון הרע לא יקבלו תוכחה, חוכה להוכיח את המדברים. כי אם ישתק, עלולה שתיתקן להתקבל כהסכמה לדבריהם. אלא אם כן, במקרה ויוכיח את המדברים יגבירו את הלשון הרע - אז אין להוכיח, אולם יש לו להשמר משמיעת הדברים - לאטם אונים או לעזוב את המקום.

שמע בני מוסר אביך, ואל תמושו תורת אמתך, תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם וכל עת, וכוה תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחמיא בני אדם: וכאשר תנצל מן הכעס, תעלה על לבך מדה השגוה, שהיא מדה מכל המדות הטובות למען תגליח ככל דרכך ותזכה לעולם הבא:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם: ה' לא נבה לבו ולא רמו עיני ולא הלכתי בגדלות וכנפלאות ממני: אם לא שויתי ודוממתי נפשי כנגמל עלי אמו כנגמל עלי נפשי:

שבתו ירושלים, את-ה', הללי א-לתוך ציון. כי-תוק, בריחי שערך, ברך בנך בקרבך: וכוני לגדל בני ובני בני חכמים ונבונים. אוהבי ה'. ראי א-להים, אנשי אמת. רע קדש בה' דברים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא:

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם, ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניה, ואלי יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו הלילה... ותחוק אותנו באהבה אף כאשר גלוי וידוע לפניה שיהא הכל נחת רוח אליך... אמן כן יהי רצון: התנערי מעפר קומי, לבשו בגדי תפארתך עמי, על יד כן ישי בית הלחמי, קרבה אל נפשי גאלה. באי בשלום עמרת בעלה, גם בשמחה ובצלה, תוך אמוני עם סגלה, בואי כלה בואי כלה: **אנא בכת, גדולת ימך, תתיר ציונה: קבל רות, עמך. שובנו, סחרנו נורא: נא גבור, דורשי וחווד, נקבת שמרם: ברכם שתרם, רחמי צדקהך, תמיד נמלם: חסין קדוש, ברכ טובך, נחל עדתך: וחד נאה, לעמך פנה, וזכרי קדשתך: שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות:**

להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת אורה שאער בת ניסים מלמד ע"ה הנצב"ה	לעילוי נשמת מארי שלמה שאער בן מארי סעני שאער זצ"ל הנצב"ה

שמוחה	שאלו בן	משה ערוסי	קורן מגידוש	ברכה בת	יוסף בן	בן תור	ר' יוסף צבי	הראל אהרון	אברהם	גבריאל בן	שלום	חיה ויקטור	יוסף מטבייב	בלומה
זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה	בן זמירה

דבר התורה שלי

לשאלתן הנשגות

העצה שלי

דבר התורה שלי מותאם להקראה בשולחן השבת. לידים קרים, הרגילו עצמכם לומר דברי תורה בסעודות השבת.

ההבדל בין אברהם אבינו ללוט - פונת המצוה

במקום שהוא סקרנים עד מאוד, ולצמחם היהודים התכנסו בבית הכנסת בזעקות ותחנונות עד לב השמים. סופו של הספור הסתיים בטוב כאשר הסתובב הפלך סביב לבית וברח מהמקום, וכך נודע כי זו עלילת שקר, וליהודים היתה אורה ושמחה.

"וילך אברהם כאשר דבר אליו יי וילך אתו לוט ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן", אברהם אבינו יוצא מחרן בצווי של מקום, והדבר נחשב לו לנסיון גדול, פיון שפרוף הוא בעזיבת ארץ מולדתו ובית אביו, וגדול הוא הקשי למרות ההבטחה "לך לך" - להנאתך ולטובתך. לעמתו גם לוט עזב את בית אביו והלך עם אברהם לארץ כנען, רק על מנת להתלוות לדודו אברהם, אף למעשה אין לו שכר רב על כך. ומדוע?

נשאלה השאלה: האם יקבל הפלך שכר מהשמים על מעשהו? התשובה היא: לא! אף שהציל יהודים רבים, פיון שלא עשה זאת בכונה אלא כהרגלו. כך בכל מצוה הכונה היא היא הקובעת, ולפיכך יש לקיים המצוות לשם שמים.

מבאר רבי לייב חסמן זצ"ל, הכל תלוי בכונה. לוט אמנם הלך עם אברהם אבינו, אף רוח אחרת היתה עמו, הליכתו היתה רק כדי למלא את תאוותיו הגשמיות. הוא ראה את דודו אברהם עשיר, זקן ובלי ילדים, והלך אחריו כדי לירש אותו.

פניני הפרשה

שבת שלום ומברק?

רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה רגיל לספר על מעשה שהיה בתקופת עלילות הדם, שהשליכה בזדון גופת גוי בחצר בית יהודי והופצה עלילה כי הוא רצחו נפש. הפלך, שהיה במקרה הזה אוהב יהודים, רצה להוציא משפט צדק, ולכן בקש לברר את הדבר. החליטו אפוא השופטים כי יביאו כלב שיריח אם הדם הגיע מבית היהודי אם לאו. בפעם היעודה התאספו כל בני העיר

- דוד הכהן
- הרב שמואל ברוך אלתר
- הרב שלמה אייזיק
- הרב שלום אביר
- הרב יפת צברי
- הרב יוסף וולנסקי
- הרב בנימין מאיר דו שדאן
- הרב בנימין זאב בערי

זמירות לשבת

אבינו אב הרחמן, המרחם, רחם עלינו, ותן פלבנו בינה להבין ולהשכיל, לשמע דבר ולישמר, לשמר ולעשות, ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצותך, ויחד ללבנו לאהבה וליראה את שדי:

רבונו של עולם, אני יודע שבית המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים - הוא בנוי מרמזות. ואם כל מה שאתה צריך רק עוד רמזה אחת - בבקשה, קח את שלי, רבונו של עולם, קח את שלי:

מח אשים לה, כל תגמולותי עליי: כוס ישועות אשא, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלם, נגדה נא לכל עמו: יקר בעיני ה' המנותה לחסדיו: אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי: לך אבנה וכת תורה, ובשם ה' אקרא: נדרי לה' אשלם, נגדה נא לכל עמו: בחצרות בית ה' בתוככי ורושלים, תללינה:

ידיד נפש אב הרחמן. משוך עבדך אל רצונך. ירוין עבדך כמו איל. ישותחה אל מול תרדך. יערב לו ירדו תרדך. מנופת צוף וכל שמע: הדרור נאה ויו העולם. נפשי חולת אהבתך. אנא א-ל נא רפא נא לה. בהראות לה נועם יורך. או תתחוק ותתרפא. ותיתה לה שמחת עולם: ותיק יחמו נא רחמך. ותוסה נא על בן אהובך. כי זה כמה נכסוף נכספתי. לראות בתפארת עך. אנא א-ל י חמדת לבי. חוסה נא ואל התעצם: הנלה נא ופרוס חביבי עלי. את סבת ש'לומך. תאיר ארין מכבודך. נגילה ונשמחה בך. מחר אהוב כי בא מועד. וננו כימי עולם:

תנאי:

אמר רבי ישמעאל בן אלישע, פעם אחת נכנסתי להקטיר קטרת לפני ר' עקיבא, וראיתי אפתריא - ל-ו-ה' ה' - כ-באות, שהוא יושב על פסא רם וגשא, ואמר לי: ישמעאל בני, כרנני אמרתי לו: ויו רצון מלפניך, שיכנישו רחמך את פקדך, ורגלו רחמך על מותיקך, ותתנהג עם בניך כמדת הרחמים, ותקנם להם לפני משורת הרין. ונענני לי כראשו:

לעילוי נשמת גבריאל און בן שרה י"ל נלב"ע ד' אדר א' התשפ"ד תנצ"ב להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת ר' אשר כמיסל לבית הוראד י"ל נלב"ע ב' אדר א' התשפ"ד תנצ"ב להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת ר' אשר כמיסל לבית הוראד י"ל נלב"ע ב' אדר א' התשפ"ד תנצ"ב להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת ר' אשר כמיסל לבית הוראד י"ל נלב"ע ב' אדר א' התשפ"ד תנצ"ב להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

נוש פנחס בן גורג'יה	סעידה משה בת יהודה	אברהם עידא בן רחל	טיטע נשנה בת מושנה	ארוין אבשלום רחבי בן סעדיה נעמי	בטלע סטור	אליהו פריטיק בן שמואל	אליהו שריקי בן סעדיה	חנה בת רחל מרים בת בת שבע	עמוס אדדי בן רחל	יוסף טעיד בן נדרה	שרה זוהרה סעידת יחיאל	מרים אדדי בת טומה	איתי בן שלום

תקציר: אדגארדו, או לוי, בשמו המקורי, לומד משניות במיטת חליו עם אחד הילדים. דוד נכנס לבקרו ומבקש בדמעות, מחילה ממנו, על שנאלץ ללוותם בשלג ובשל כף מחלתו התגברה. לוי מנחם ומתנחם בכך שהינו זוכה בעת לקיים מצוות בגלוי מדי יום וקורא לדוד ללמוד איתו עוד דף גמרא בחשק. בערב, לאחר ארוחתו, מבקש לוי לנוח מחמת התגברות חולשתו.

בן המלך

מדרשתו של מורטארה

ב. אונגאר

שירים חסידים

ביותר, מה אהבתי תורתך כל היום היא שיתתי. אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצוותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת. אתה תקום תרתם ציון כי עת להננה כי בא מועד.

אשר פרא ששון ושמחה חתן וכלת. גילה רנה דיצה והדנה אהבת ואמתה ושלום ורעות. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלקיו. אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה, ועושה נחת רוח ליוצרו. אשריכם תלמידי חכמים שדברתי תורה חביבים עליכם

אמר רבי עקיבא, אשריכם ישראל, לפני מי אתם מסתגרים ומי מטהר אתכם, אביכם שבשמים, ואומר "מקוה ישראל ה'", מה מקוה מטהר את השמאים, אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל. אנא עבדא דקדשא בריך הוא.

ארין אשר תמיד עיני ה' א-להיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה.

אין פאלקינו אין בארוננו, אין כמלכנו, אין כמושיענו. אין שום יאוש. איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר תוק, תוק תוק ונתמוך. אל תירא ישראל. אלה המדה לבי, חוסה נא ואל תתעלם. א-י אתה ואורך אלקי ארומקד.

אם אין אני לי, מי לי. ובשאני לעצמי, מה אני. ואם לא עבשתי, אימתי.

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים להפלתנו. אלהלך אלקי ואשמחה בו, ואשימה תקותי בו. אהרנו כסוד עם קרובו, אלקי צורי אחסה בו. אור נרע לצדיק וליושרי לב שמחה. אחת שאחתי מאת ה' אותה אבקש, שבתו בכית ה' כל ימי חיי, לחנות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. איה טוב ה'.

לעילוי נשמת לידה ז"ל בת ברטה תחי' נלב"ע כ"ח אדר ב' ה'תשפ"ד תיקדש ע"י האדמו"ר רביאל ראשה מושיב הי"ד	להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת האישא הכשרה נשונה בת סלימ' ז"ל נלב"ע י"ח אלול ה'תשפ"ד	להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת דליה עליה בת אסתר ז"ל

מרים בנימין	יוסף בן	מרים אדרי	בת רחל	ניסים בן	חנה בגדדי	פאינה	שפירא בת טניה	מנשה בן	עזיזה שעבי	חננאל בן	שם טוב	אליהו בן	עזיזה ליות שלי	יוסף בן	ויאלה גייטע	לואיזה	עליה בת קלרה לוי	תיאודור	חנה בת תגה	קבסה	שאויל פראג'	בן הלן חניכה	יעקב בן	מטעודה בן	עטר	דניאל בן	מנחם טסה	מטעודה בן

לסיים:

ספורו של אדגארדו מורטארה הוא אחד מן הספורים הטרגיים של עמנו. ספור אמתו לגמרי. עבודת מחקר רבה השקעה בברור כל פרטי הספור ועבודתו, שמות האנשים המערבים וכו'. על מנת להגיש את הספור לקורא הצעיר, חלק מן העבודות השמטו וחלקן שנו מעט על מנת לסבר את האוזן. לא ידוע כי אדגארדו מורטארה עסק בצער ימיו בפעילות על מנת להציל פליטים מן הנאצים. ולמרות שחדש את קשריו עם משפחתו לא ידוע כי חזר בתשובה בצער ימיו. אנו מתפללים שכן.

שידורים חסידים

ב כיום תהא וישיר השיר תהא בארץ והודה, עיר עז לנו וישועה ישית חומות וחל. פן בג בג אומר, תפך בה ותפך בה, דכלא בה. ובה תתיר, וסיב ובלה בה, ומנה לא תוע, שאין לך מרה טובה תימנה.

ג נטע בתוכנו. הוא יפתח לבנו בתורתו, וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם. למען לא ניגע לריק, ולא נלד לבהלה. ברוך הגבר אשר יבטח בה' ותיה ה' מבטחו.

ד דוד מלך ישראל חי וקיים. דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים. אחד יהודי וקטור תיה הונה ויהיה. דעת קנית לא תסרת, דעת לא קנית מה קנית, זה מה שנאמר במערכא. דרא ביה כולא ביה דלא דה מה ביה זה מה שנאמר במערכא.

ה ה' מלך ה' מלך ה' ומלך לעולם ועד. הגיע זמן הנאוהה. הנה מה טוב ומה נעים שבת אהים גם יחד. הקדוש ברוך הוא אנתנו אוהבים אותך. הרחמן הוא יקים לנו את ספת דוד הנופלת. הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא ויבשר לנו בשורות טובות וישועות ונחמות. השיבנו ה' אליך ונשובה דרש ימינו בקרבם.

לעילוי נשמת ר' אהרן טייטלבוים ז"ל בת אדל' חיי' נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת ר' אהרן טייטלבוים ז"ל בת אדל' חיי' נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת ר' אהרן טייטלבוים ז"ל בת אדל' חיי' נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת ר' אהרן טייטלבוים ז"ל בת אדל' חיי' נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ב תנצ"ה

לעילוי נשמת ר' אהרן טייטלבוים ז"ל בת אדל' חיי' נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשפ"ב תנצ"ה

הגרי בן לאה	פורטונה בת הלן	יוסף יומטוביאן בן יוחנן ורעננה	מאיר שומל בן מסעודה	אליהו ללו פרץ בן זוהרה	אדריי יעקב עמרם בן אלו בלישה	ג'ורג'יה בת ג'ורג' ויוסף בן תים	אליהו בן רבקה	דבורה בת מסעודה	אליהו בן ליזט עיזה	בן לולו נורית ז"ל בת ג'ורג'י שמה תתי	ניסים ז"ל בן יפה ה'ו'	מאיר בן בניה אשר	רחמים בן תמו עמר	הרב טעד בן בלה מיסק

שידורים חסידים

כי ארך ימים ושנות חיים
ושלום יוסיפו לך.
כי את כל הארץ אשר אתה
ראה לך אתגנת ולירעך ער
עולם. לך אתן את הארץ הזאת.
וכרך כל מיני תבואתה לטובה
ותן פרקה על פני האדמה.
כי אתה הוא מלך מלכי
המלכים, מלכותו נצח, נוראותו
שירתו, ספרו עזו, פארוהו צבאיו,
קדשוהו, רוממוהו, רון שיר
ושבת, חוקק תהלות תפארתו.

כאחל הנמתח בדרך
מעלה: מראה כהו.
בקרקים היוצאים מווי
תחיות: מראה כהו.
בגדל גרילים בארבע
קצוות: מראה כהו.
בדמות הקשת בתוך
הענן: מראה כהו.
אמת מה נהדר היה בתן
גדול, בצאתו מבית קרשו
הקדשים בשלום בלי פגע.

רושלים אורה של עולם ...
ומי הוא אורה של ירושלים?
הקדוש ברוך הוא.
ישיש עליך א-להיך,
כמשוש ותתן על בלה.
ישמחו השמים ותגל הארץ,
ורעם הים ומלא.
ישראל במח בה, עזרם
ומגנם הוא.
אנחנו מאמינים בני מאמינים,
ואין לנו על מי להשען,
אלא על אבינו שבשמים.

ותים עלינו ועל כל ישראל,
ואמרו אמן.
יהי החדש הזה. מנבואת אבי
הזוהר, וישמע בבית זה.
קול ששון וקול שמחה.
ידרו לה' חסרו ונפלאותיו לבני
אדם. כי השביע נפש שקקה,
ונפש רעבה מלא טוב.
יחד יחד, כולם קדושה
לך ושלשו.
מים על ימי מלך הוסף
שנותיו כמו דר ודר.
וערב נא שיחי עליך,
כי נפשי תערג אליך.

- להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

דוד בן רחל	מימון בן רחמה	אברהם ושרה מגורי כהן	דוד בן דינה אשטמקר	שלמה בן שמוחה אסולין	אורה בת פינה	שלום דודו בן סוליקה	דוד אלכסנדר דוד ז"ל בן קורין תתי	דוד בן שמונית ורחמיא יהודה	ג'ליל בן שישוי	אפרת (לייל) בת דולה	אליהו בן מלכה	אלפונסו (מלפו) בן געיהה זמורדה	אורי בן מענתוקה	שוקרה דבורה בת דבורה

דוד ה' תניחם בנן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

תקציר: חמש שנים לאחר ההפלגה, חג החגכה מתקרב ויהודי ליסבון נערכים אליו בשמחה. לפתע, שליחי המלך מתפרצים בקול המלה ותולים פרוזו מאת המלך המאים על יהודי הממלכה להתנצר או לעזוב את פורטוגל, חסרי כל. שמחת היהודים מיד נמהלת בעצבות ודאגה. רבי אפרים קארו מתקרב לעברם.

- **לדעת את מורדכי**
לדעת את מורדכי
- **רבי שלום נח ברזובסקי**
החסיד מברסלב
- **רבי יצחק ניסים**
החסיד מברסלב
- **רבי משה עדס**
חסיד ארם צוטא
- **רבי כלפון משה הכהן**
החסיד מברסלב
- **רבי חיים קודה**
מגילי חסיד חסיד
- **רבי יעקב משה מליצ'א**
החסיד מברסלב
- **רבי אהרן הכהן**
החסיד מברסלב

זכות התורה הרבה שהוא לומר תעורר לו. ראש הישיבה לא מפסיק לשבח אותו!

מה יהיה? כיצד נעמד בגרוש נוסף? וינסה, הוא רק בן שמונה!

במה ליסבון.

לאן נסע, אחי רבי יצחק?

לולא תורהך שעשע, אז אברתי בעניי...

אם כך, כנראה שדרכינו נפרדות. אני אסע למצרים. כדי שיוסף יוכל ללמד בישיבה הגדולה בקהיר...

חשתי להפליג לקושטא. אומרים ששם מקבלים את היהודים בודעות פתוחות...

המשורר יבוא בע"ה

שירים חסידים

מי ויהן לוי אכר כיונה
אעופה ואשכנה.
מי ויהן מגיון ישועת
ישראל בשוה' שבות
עמו יגל יעקב ישמח
ישראל.
ממקומך מלכנו תופיע.
מצנה גדולה להיות
בשמחה תמיד.
מקימו מעפר דל
מאשפת ידים אכיון.
משה אמת ותורתו
אמת.

ל
לא תבושי ולא תכלמי,
מה תשתוהחי ומה תחמי,
כך יחסי עניי עמי, ונבנתה
עיר על תלה.
ל
לב מהור גרא לוי אלקים
ורוח נכון תרש בקרבי.
לבגמיון אמר וידר ה'
ישכן לבמח עליו.

כ
כל העולם בלו גשר צר מאד,
והעקר שלא יפתר כלל.
כל ישראל יש להם חלק לעולם
הבא.
כל מה שעושה ה' בכל טובה.
כל מי שעוסקים בצרכי צבור
באמונה. הקדוש ברוך הוא
ישלם שכרם.
כ
כלם אהובים, כלם ברוכים, כלם
גבורים, כלם קדושים.
כשם שאני רוקד כנגדך ואני
יכול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל
אוריבי לנגוע בי לדעה.

כ
כי מראש צרים אראנו
וכנבעות אשורנו הן עם
לכדר ישכן וכגוים לא
ותחשב.
כי נחם ה' ציון, נחם כל
תרבותיה, וישם מדרגה כבוד,
וערבתה פני ה'.
ששון ושמחה ימצא בה,
תודה וקול זמרה.
ביצד מרקדיו לפני המלה,
כלה נאה ותסודה.

כ
מי הרבית טובות אלי,
מי הגדלת חסדך עלי.
ומה אשיב לך והכלל שלך,
לך שמים אף ארץ לך.
ואנחנו עמך וצאנך,
ותפלים לעשות רצונך.
כי לא יש' ה' עמו
ונחלתו לא יעזב.
כי מגיון תמצא תורה
ודבר ה' מרושלים.

- להקדשות**
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999
- דיווג הגון**
דיוונתן נתנאל בן קטיה הי"ו
- להקדשות**
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999
- לחזרה בתשובה שלימה דיווג הגון**
למעוז בן יעל הי"ו
- להקדשות**
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

ריימונד מויאל בת סערה	שמעון בן מילאם	מנויזב ברו בן מניס	יונסוב שמואל בן תנה ואוריאל	שרה טגי בת מלכה	יהודית בת מנחם (סעיד) תמני	רות נתן בת כרמלה	שלמה זלמן בן מטיילה ברנד	משה כהן בן דונה	פאינה שפירא בת טניה	נעמי בת וולד	שאול צברי בן עמרם	טיטו בן זמרה שרה	בנימין בן אסתר

בצל המגפה השחורה

שירי רחמי

עמודי מהרי יונה, והתקני כלי. ונכנס ליהודי גנה, כתמר תעלי. ונאחזה בסנסוני, ופריו תאכלי; ומהרי עדי עדיך, שני תורים עלי לתיך. וינאה במ לילי יפךך, תני נומך עלי אפךך. ועגיל תהני;

שמע הא-ל ענני בתפלה, בעת אקרא בשיר דוד תהלה; לפיך אני נחשב כאין, ותוש קטן קרמני תהלה; מאד תרר לכבי גם ותלה, בגלותי אני אמה שפלה; הלא בכי"ן אשר שירו משלים, ילוד חזמ"ק אני קל מנמלה;

אדון הכל מחיה כל נשמה, וינו חסדו לבת נדיב חכמה; לבושה מענן תאר וקרו, ומשפעת עלי כל הארמה; שאון גלי גבול ימים העוור, ועם הורה בצלו נעלמה; בתן בעלה שבטינו תנהל, ומעלתה מהדרת ורמה;

לעילוי משת: טויו ארון בת צלח ומרים | יצחק לוי בן | דוד שרעבי תמאמי | ציפורה אברהם בת תחמבה | סולטנה רחל | מרים בת ר' | יחיא זכריה בן חסן ישועה ראובן שרעבי

רוח ה' תניחם בנן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ב.

תקציר: לפני כ-400 שנה, בעיר אוסטראה, פרצה מגיפה נוראה שהלכה והחמירה. רב העיריה קבע כי בשל התנהגותו של מאניש פרצה הרעה. שנים אחדות לפני, הקצב של העיריה מטיל את אימתו על עובדיו ומעסיקיו. אחד מהם, מפטיר לעברו כבעם כי אינם אשמים בכך שאינו לו ילדים.

בקר טוב, ר' זלמן. אם ינדע לך על אורח שמחפש מקום לסעד בו, שלח אותו אלי.

ר' שמאי, השבתי שאולי באמת צדיף להקמנו ממחלקת. אני פורש מחברת 'זכאי צדק' מרצוני הטוב.

בשניידערס-טול.

האמת היא שיש עני שאוכל וישו ב'שניידערס' טול. אף אחד לא רוצה לארס אותו לשבת. אולי...

אלר אלי.

אולי תבוא אלי הביתה? אמן לך משה נוחה, ותשאר אצלנו לשבת קדש. מה דעתך?

אני בא.

מה אתה מסתכל עלי? לך מפה ונתן לי לישון!

המלמד יבוא בע"ה

שירי הילד

אשאל אלקי יצאלה שבויים, יאסף זרועים: בזכות מננה אב המון לגוים, וזכו לחיים: עת יקראו בשמו יהו ענויים, כי הם רצוים: בזכות אשר נלה לנחרים, הוליד נקיים: ארבע דגלים הלכו גאולים, חנו באלים: אל המסרה אותם ביד בוויים, והיו קנויים: אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים: נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וברון והדרה: בזכות אשר נקרא שמה גבירה, וסבה ושרה: וכנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר פרה: וכלל בני יעקב שהם דוויים, כלם דחויים:

ובשש נפנים סביבים, עפים בעת יתגללו: וענו בקול שירים ערבים, שמי יחידתי נדגלו: ובי לגופי ושמתה: קשרי בלמי אהבתו, בשמו לבדו ומסתה: מוחן גברת רעיתו, אור לשרידים ורחתה: וימלאה בורות נטבים נשמו פרחה ויליו:

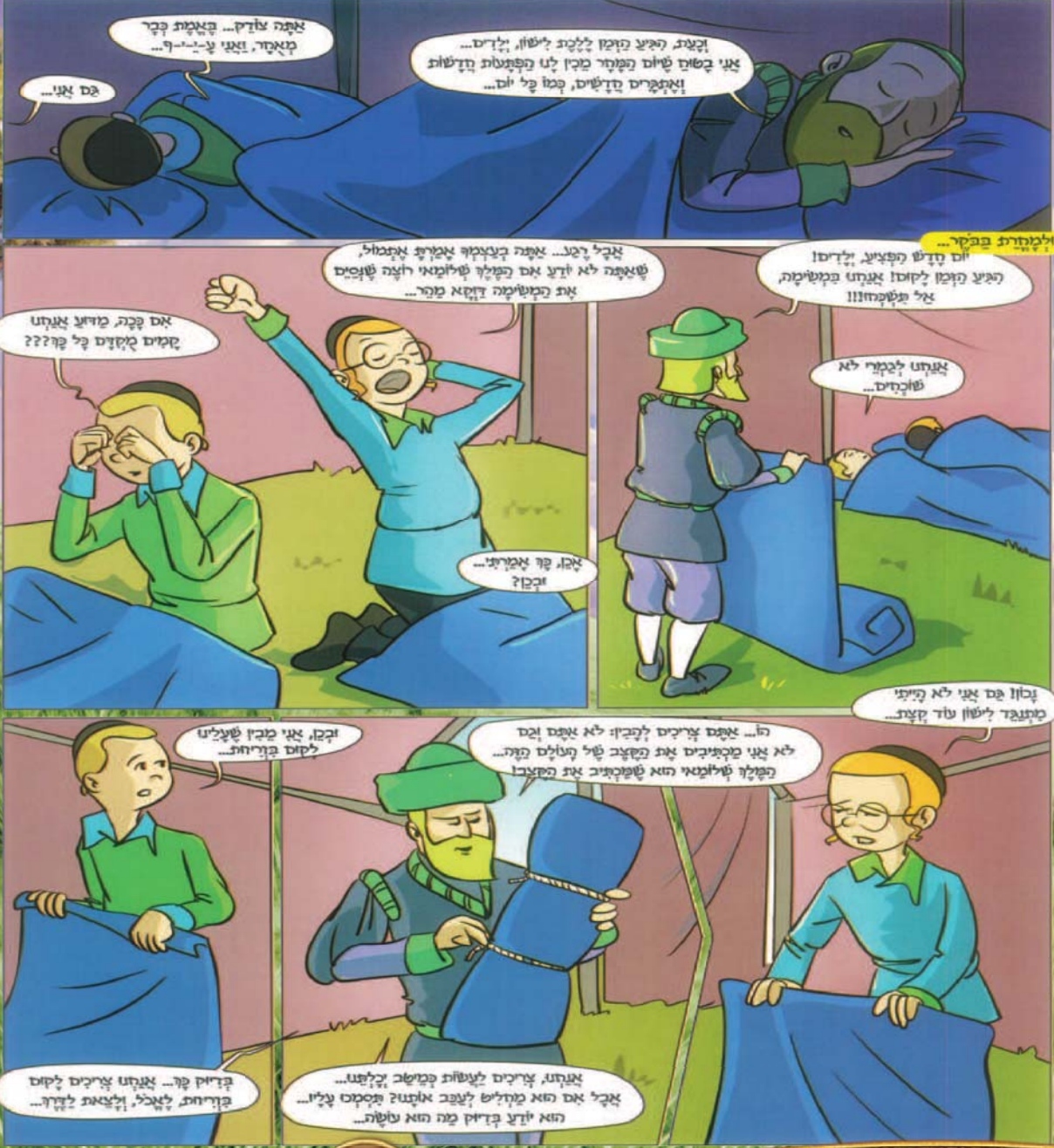
אם ננעלו דלתו נרובים, דלתו מרום לא ננעלו: א-ל הו מרום על כרובים, כלם ברוחו יעלו: כי הם אלי כסאו קרובים, יהו שמו ויהללו: חיות שהם רציו ושבים, מיום בריאה נכללו: נלגו ואופן רועשים, מורים שמו ומקדשים, מוחן כבודו לובשים:

ישקה אלקים ממעון קדשו וך, כל שונאי עמו כהרף עין: הגה יי קם ונצב על אנה, וישקם לבוס רעל, אבל לא יין: וימהרו כם מלאכי משחית לתך, אותם בחצי י-ה, וככלי יין: סורי ראי ציון נהמת ננה, עת פאשר יהיה לבער קון: פלטי קרא יום אשפתה תרבי וך, כם כל יפה מראה וחמדת עין:

להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת: רחל מנלון בת גיטה, יעקב וקנין בת חטיבה, שיפרה בת פרתה, רג'ון בת פלור, עזרא לבית חורי, עופר בן נסרת, מנצור סאלם דומן ויואב בן מנצור

המלך שלומי ראש וראשון

שירי רימן

נחת בסוד תורה ומצות קנתה
שלימות וגם שם טוב לשכלי הרקבה:
יום תבססה להזור הסובב גלגלי
בין מלאכי דגל מטשרון שר צבא
ודוי דברים קבלה נ-ה יוצרי
עבדה בעת רצון להיום התקבה:
ספק לנוזלי הזמן לי בטוב
גם האפן יהבי ושועי תקשבה
פודה ומציל לעניים מואבים
חון על יליוד משתא מפתחה ויסקבה:

מי נשקני מגשיקות אהבה
בגוה חדר מלך גבולי נסכה
שחר והנה כא יוריר נפשי
בתן ותקמה נפשי למולו קרבה
לילי העירני בתמלה לעמר
נתפרדה מוני וגופי עובה
מה זה יחירתי מוני תרקסי
ואני גוירתי בחסדה נגכה
בינו שרירי הזמן התחברות
הגוף והנפש ביום ששגכה

ידעתי בשרם
צערני וכל עוד
רוחך בי הערני
היש לי מעמד אם
ההרפני ואם לי
מהלך אם העצרני
ומה אמר ומחשבי
כדרך ומה אוכל
עשה עד העונוני
דרשתך בעת
רצון ענני ובגנה
רצונך העמרני
תקימני לשחר את
דברך ואת שמך
לכרך עוררני

ש-די אמר נא די לגלותנו
חוסה וקבין את פליטתנו
מי הוא אשר ינאל ואת מי
נשאלה
ולמי יהא משפט אנלתנו
י-ה, מי לך נוחיל לבר,
ולישעך
אתה נאונו ותפארתנו
ודוי שלח גואל לקבין עמך
ותקע בשופר רב להרותנו
ובנה בקרוב קרשך הנקרב
חדש ששוננו ושמתנו
יודי לך עמים וגם ישתחוו
ושבת ורב כבוד לך יתנו
דלתה רצונך תפתחה לנו,
וגם
תאיר ברב חסדך אפלתנו

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי משת: אסתר בת שפרה רחל בת מרים ניסים בת בקה יסיהו בת יעל מרים בת יעל אריק בת סעדיה יעקב אריק בת נחום וצבי (חני) ניסים בת נחמי וצבי ציון בת נחום וחנה דגסי יצחק בת יהודה יצחק בת צבי וחנה יהונתן שלינגר יחנה יחיא יעקב סעדיה בת יחיא יעקב אשיר בת שושנה משה סנדרוסי משה בר אסתר חנה בת תבינה יצחק בת סוזן

תקציר: אביעזר מבקש את עזרת הילדים בהקמת האהל לצורך לינת הלילה, והילדים נרתמים בשמחה. אחד הילדים מודה כי למרות חסר הנוחות הזמנית עליהם להעריך את מה שנתנו להם במסעם. לשמע חששם מפגיעה בלילה, אביעזר מרגיע אותם כי בנדאות שלח המלך שומרים בקרבת מקום שישמרו עליהם, והילדים נרגעים.

רגע... אם אצט צרכים להקדירי, אזי נצטר על ארחת הפקיר???

ה... זה בקל לא רציון טוב! קדם פל, ארחת פקר השוכה מאד... היא נאמנת פח לכל היום!

מה???

אבל מעבר לך: ארחת הפקיר היא חלק ממכשיותה להקמולק שלומאי השיל עליכם!

אני לא מבין... המלך שלומאי שלח אותנו לכאן, בשביל שצאכל ארחת פקיר?

אתה פיר ספרת שהגענו מרצמוון בו היה לנו כל טוב... בשביל לאכל ארחת פקיר, היינו יכולים להשאיר בארמוון!

פמון... פמון... אתם לא גשלתם על ידי המלך שלומאי לכאן, בשביל לאכל ארחת פקיר... אבל אתם גשלתם לבצע משימה! נכון?

הם לא תכלו לבצע את המשימה הזו, אם לא יהיה לכם פח, נכון? ואם לא תאכלו ארחת פקיר, לא יהיה לכם פח למלא את המשימה, נכון?

הכל נכון...

אתם לא תכלו לבצע את המשימה הזו, אם לא יהיה לכם פח, נכון? ואם לא תאכלו ארחת פקיר, לא יהיה לכם פח למלא את המשימה, נכון?

זה מה שאמרתי: גם ארחת הפקיר היא חלק מהמשימה, משום שהיא מאפשרת לכם למלא את המשימה של המלך שלומאי כמו שארית!!!

הנה נשבו לסעד, ולאחר מכן נצא לדורו!!!

ה... כבר שכתם? ארחת הפקיר בודאי כבר מכנה לכל אקד מאטט בפרימיל שאל...

אני חושב שהבנת... או איפה באמת נמצא פקיר ארחת פקיר?

ה... יש כאן פקיר פקיר, פקיר פקיר כמו שאני אהב... גם אכלו!!!

הנה נשבו לסעד, ולאחר מכן נצא לדורו!!!

פיר, וידים... לכל אחד מאתנו דואג המלך שלומאי למה שנקי טוב לו!!!

המלך יבוא בע"ה

שירי הילדים

חום א- זהו ממעונך על תבצלת שרוךך ועבר עלי רצונך כאשר עבר תרוךך. שובני מדוני כי לך לבי ועיני העלולים עוני ועמד ביני ובינך. דוד מחה אויב מעקש כי לצנדי הוא למוקש ועדי מתי אבקש אותך עמי ואינך. את קרובי מקרובים גם סביבך שכיבים דר כנפי הקרובים הפרושים על ארוךך. וך תנחה פוזרים בעבור חסד געורים העברתני לזרים ואני כנת מינך. גרעה קרן מעני בעבור שמך וי נואלי לגאל המוני רום והשקף מקעונך.

בתי מבחר מקומות תוכלי שן הפנימות ועלי מתוך התומות ושמי תמה לקולי. נעלה הר העברים נשכבת תדו הברום מבלי מנע בשרים שם ויישב לך וגם לי. עין פרי הרר בני ועיסו שם ויני קבלי מתוך וימינו כום אשר נמוג בחר לי. מבאר שבע צאי לך ונחתי ונשוף ושלך וחכמי בני בשלך מימין אל תשמאלי. רחמי טנוף הסירי עת עלות שער חצרי קדשי את העשירי גם הני חלה ואכלי. מעדנים המתוקים נחלקו שיש חלקים זה בזה המה ארוקים סוד מוכסה הוא ופלי.

ספרי תמה המימה ספרי נגיל בתימה פת מלכים תהקמה אן מקומך ספרי לי. ענתה יונה סעדיה לי בפלטרין עליה ואני תוך לב אנה ביפי עושה מעילי. דלני וא צאה היא דלני פאנא נבאי ואפסם אפסם לא תעני אן טריק אטלב בלילי. יא מסמא לב אלאבאב ואפתחי יא צנה אלאבאב אן פי אלבסתאן אמראב דא פרום דא שחד האלי. הרשות באמת נתונה לך שלומת התנהגה אל יסיתך צר ממנה בת ואל רשיג גבולי.

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

ראיית הטוב

לילה טוב ילדים חמודים!

הקב"ה שומר על עם ישראל, לפעמים הוא שולח שליחים כדי לעזור למי שצריך עזרה. כמו בספור שלפנינו.

רבי דוד מלעלוב זצ"ל יצא לדרך והסתופף בצל רבו רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל. בדרך היה עליו לעבר ביער שהיה מכר לו מן הפעמים הקודמות שנסע לחצר הקדש. אולם הפעם אבד את דרכו ביער, תעה והתבלבל. הוא נסה לפנות לכאן ולכאן – אך לשווא. בצר לו פרץ רבי דוד בככי ובזעקה. תוך כדי ככי הופיע לפתע אדם אחד ושאל: "למה תבכה?" ענה רבי דוד: "כבר שנים שאני הולך בדרך זו, אולם הפעם אבדתי את דרכי ואיני יודע איך לצאת מן היער".

אמר האיש: "בוא עמי. נלך יחד ואראה לך את הדרך עד לקצה היער". שמח רבי דוד, הודה לה' ופסע בעקבות האיש.

הם צעדו יחד, הגיעו לפאתי היער, ונאז, כשנפרד רבי דוד מן האיש, אמר לו ה'ר: "בני יקירי! לפני שנפרד, אמר לך שני דברים שנחונן לך לדעת כל ימך:

האחד, אם רוצים לחבר שני גזרי עצים זה לזה, מרחיבים לשני תחלה את הבליטות. והשני, טרם נביט לראות את מעלותיו וחסרונותיו של הזולת, מוטב נביט על עצמנו".

סיים האיש את דבריו ונפרד מרבי דוד לשלום.

מי היה האיש ומה היתה כוונתו? כפי שנודע מאחר יותר היה זה אליהו הנביא שבא ללמד את הצדיק שבדי שנוכל להשלים את עצמנו, עלינו לתקן את מדותינו ולשיקם.

כך נוכל למלאות את תפקידנו ונאז נזכה גם אנחנו לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

ונשמרתם לנפשותיכם

לילה טוב, ילדים חביבים!

מעלת למוד התורה היא עליונה ונשגבה. ליהודי אף פעם לא משעמם מכיון שברגע שיש לו זמן פנוי עליו לעסוק בלמוד התורה. אף יש פעמים שאדם צריך להפסיק מלמודו וזה כדיוק מה שרוצה ה' ממנו באותו הזמן. איך יכול להיות? נלמד מרבי ישראל מסלנט.

רבי ישראל מסלנט היה מקפיד למלא בדיקנות את הוראותיהם של רופאיו. פעם, אסר עליו רופאו ללמד במשך שלושה ימים – שכן התאמצותו המרבה בלמוד גרמה לו חלשה וחלי. בסוף היום השלישי ראוהו בני ביתו עומד בחצר ומביט השמימה, לראות אם יצאו כבר הכוכבים ומתרו לו לשוב ללמודו.

וכך אמר להם הרב, בראותו שהם מביטים בו: "חולה הנו בכחית אנוס, ופטור הוא מקיום המצוות. מזה אחת בלבד מוטלת עליו: לשמר על בריאותו ולהחלים. והנה, דוקא כאן, בא יצר הרע ומתערב, בנסותו להניע את החולה – בכל מיני תרופים של צדקות – לברח מהחובה האמתית המוטלת עליו בעת הזו – לשמר על בריאותו!"

גדולי ישראל תמיד הסתכלו על הדברים במבט של תורה, כשהגיעו למסקנה שהקב"ה רוצה שהם לא ילמדו כך הם עשו, אולם במשך הזמן שהם לא למדו הם חכו וצפו לרגע שבו יוכלו לשוב ולעסוק בתורה.

נשתדל גם אנחנו לנצל את הזמן שברשותנו ללמד תורה וכשנראה שהדבר לא עולה בדינו, לא נתיאש אלא נחפה ונצפה לרגע שבו נוכל לשוב ללמד תורה בשמחה ובאהבה, ונאז נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

על המיסה

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בלחש) ברנה, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את יי א-להיך בכל-ל-הלבב ובכל-ל-נפשך ובכל-ל-מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על-ל-לבבך: ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובדרךך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על-ידך והיו לטעפת בין עיניך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: והיה אם-שמע תשמעו אל-מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את-יי א-להיכם ולעבדו בכל-ל-ל-לבבכם ובכל-ל-נפשכם: ונתתיה

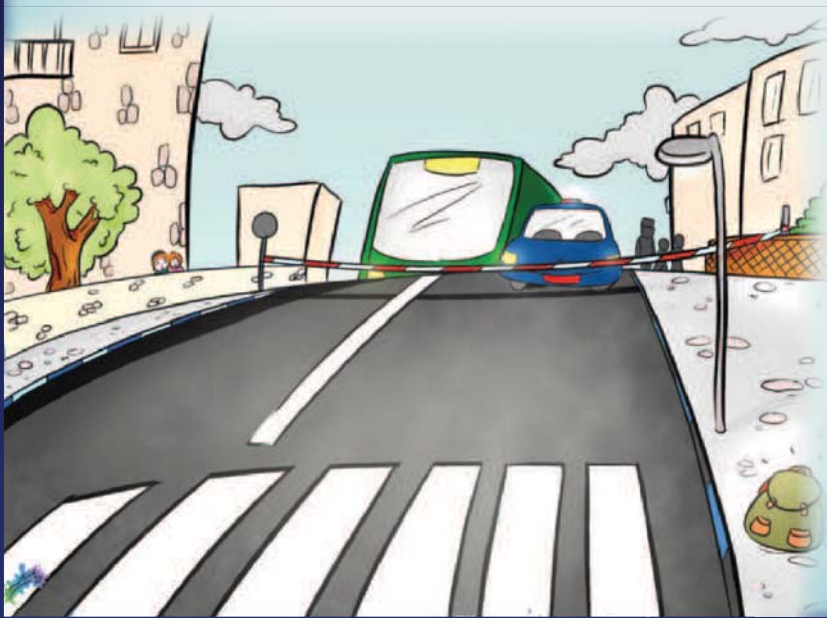
משכו שירה 73

כדי להרחיק את האדם מן העברה. לדגמא; חששו רבותינו שלא יאחר אדם לקרא קריאת שמע כל הלילה עד שיעלה עמוד השחר, לכן קבעו את סוף הזמן בהצות.

נזהר גם אנחנו שלא להתקרב למקום שבו אולי הלילה נבוא לידי נסיון לעבור על רצון ה' אפילו שאנו בטוחים בעצמנו שלא נכשל. ובזהירות זו נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו פלנו: יד ימין על העינים ובחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים צדיקים!

מהו הדבר שהכי מועיל להנצל מהיצר הרע? ההתרחקות מכל מקום של נסיון לעבור על רצון ה'.

רק כך, יש לאדם תקווה שיוכל לבטח שלא יפול בידי היצר הרע. ומבלעדי הגדרים, קשה מאד להזהר שלא להכשל בעברה.

לעתים יש החושבים שהם יכולים להתקרב למקום שאינו ראוי, כי בקלות יוכלו לברח מהחטא, אבל זו טעות כי בעת שאין האדם מרגיש כלל שעומד הוא קרוב לעברה, לפתע היצר הרע שולח את חציו ממרחק. על כן, רק אם יעשה גדרים וסגים, וירחק את עצמו אף מדברים שאינם קרובים ממש לחטא, יוכל להחליץ מתחבולות היצר.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, היה מדבר עם תלמידיו בעניני זהירות, שחייבים להזהר ולהתרחק מפני מכשול של עברה, עד הקצה השני של הגבול.

ואמר על כך משל: "חפץ חשוד" שהתגלה פתאום ברחוב, וחוששים אולי זו פצצה העולה לגרם הרס ואבדן נפשות. באים אנשי המשטרה, ומציבים גדר בפני העוברים ושבים, כדי שלא יוכלו להתקרב למקום בגלל הסכנה.

היכן מציבים את המחסום? הנה אומר, במרחק של עשרות מטרים מן החפץ, ולא בקרבתו ממש, כדי שאפילו אם לפתע יתפוצץ חלילה החפץ החשוד, לא יפגעו העוברים והשבים מהפצוץ, בזכות הגדר המפרידה ומרחיקה אותם מן הסכנה. הנמשל, אומר הרב: שחכמינו ז"ל התקינו סגים וגדרות

בזכות הסעודה יבוא לפריית

לילה טוב ילדים נפלאים!

רבי לוי יצחק מברדיטשוב היה מקפיד ללמד זכות על עם ישראל בכל הזדמנות. הוא אפילו בקש מכל אחד שמזמין אותו לשמחה שיצרך סעודת מצוה כראוי. ומדוע בקש זאת? בואו ונראה.

לא היה איש מבין תושביה של ברדיטשוב שלא הזמין את רב העיר, הצדיק רבי לוי יצחק, לטל חלק בכל שמחה ושמחה שפקדה את משפחתו. וכשהיה אי מי מתושבי העיר בא להזמין את הצדיק לברית מילה, נוהג היה רבי לוי יצחק להשיב לאב המאשר: "מוכן אני לבוא, אך בתנאי אחד."

"וימהו התנאי, רבי?"

"התנאי הוא, שתערוך סעודת מצוה כראוי!" נהג הצדיק להשיב לכל אב ואב. הכירו בני העיר את תשובתו של רבם, ותשובה זו היתה לפלא בעיניהם. מה לו, לצדיק, ולסעודה הגונה? הן מאכלים ומשקאות למיניהם אינם תופסים כלל מקום אצל צדיק כרבי לוי יצחק!

קריאת שמע

יעלו חסידים ככבוד, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בגרונם, והרב פסיפת בידם: הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחוזי חרב מקמדי מלחמה, איש הרבו על ירכו מפחד בליחות: (חזור מפסוק "הנה מטתו" שלוש פעמים)

יברכה יי ושמרה: יאר יי פניו אליה ויחנה: ישא יי פניו אליה וישם לה שלום:

ישב בסתר ערוה, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילה מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסוף לה ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד יחיה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפלה יהלה, מקטב ישוד צהרים: יפל מצודה אלה ורכבה מימינה, אליה לא יגש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-כנפיהם בגדיהם לדורתם ונתנו עלי ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה כלם ציצית וראיתם אתו וזכרתם את-כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: לזמנן תזכרו ועשיתם את-כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (תור ואומר) יי א-להיכם אמת.

ועל כן מנסה הוא בכל כוחו ויכולתו למנע מן היהודי לערף בשמחה את סעודת המצוה. ומדוע? – כדי שתהא לו סבה מספקת לקטרג על ישראל".

"מסכה זו", סיים הצדיק, "מתנה אני את השתתפותי בכל שמחה – ברית מילה, בר מצוה וכיוצא בהנהגה – בכך שבכלי השמחה יכינו לקראתה סעודה ראויה לשמה!"

נלמד גם אנחנו להזהר שלא לחשב בצורה שלילית על הזולת, ואם אין לנו משהו טוב להגיד, עדיף לשתיק! עד שנצליח למצא מעלה טובה. וכאשר נרגיל את עצמנו לראות רק את הטוב שבכל יהודי נזכה לעשות בכך נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

ואכן, אחד מתושבי העיר לא הכליג ושאל את הרבי לפשר התנאי והרבי הסביר: "מאבקים קשים יש לי נגד השטן, אשר בכל עת מחפש דרכים לקטרג על ישראל. לעצמת המקטרג טוען אני, כי פשעם מ'ישראל' מקום מצוה פלשה – הוא עושה זאת בשמחה וברצון. ואלו, פאשר נכשל יהודי בעברה – גורם לו הדבר עצב עמו, עד כי לבו נשבר בקרבו".

"לשמע דברי, מבקש השטן שאוכיח לו את צדקתם", המשיך רבי לוי יצחק בהסברו, "ולוי אמנם יש הוכחה: הנה, מעולם לא ראינו יהודי – ויהא זה הגרוע שבגרועים – שיערף סעודה לרגל עברה שעבר. לעצמת זאת, פאשר מזדמנת ליהודי מצוה – ברית מילה, בר מצוה, סיום מסכת – או כשמגיעים חגים ושבחות, או אז שש ושמח היהודי לערף סעודות לרגל המצוות הללו.

"אמר אתה", פנה רבי לוי יצחק אל היהודי הנצב מולו, "כלום אין זו הוכחה נצחת כנגד דברי הקטרוג של השטן? ואכן, השטן יודע את הדבר,

לעלות לארץ

חיים חיים

בדיני ממונות או אסור והתר".

בשנת תרצ"ג הגיע ה'חפץ חיים' לווילנא, והתאכסן אצל רבי חיים עוזר. 'חזון איש' מהר לבקרו, ושם דבר ה'חפץ חיים' בכאב על מצב הדור, ואמר: "בשעה קשה זו אין זה הזמן לענוה! כל מי שיכול לתרם ולהשפיע – חייב לעשות זאת!" אז פנה ל'חזון איש', ואמר לו: "זו לא חכמה להתבודד וללמד לעצמך, חייבים לקחת גם את על הצבור".

אז הבין 'חזון איש' שהגיע זמנו להתגלות, ולהשפיע על עם ישראל מרוחו. נודה לקב"ה שזכה אותנו להנות מארץ הקודש, וגם על שזכינו להיות שכינים לעם ישראל וללמד מרבנותינו הגדולים על מסירות הנפש לקיום מצוות התורה בשמחה ובאהבה, וכך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים יקרים וחרוצים!

זכינו לחיות בארץ ישראל הקדושה, לנשם את האויר הקדוש ולהלך על האדמה הקדושה. לא תמיד יכלו היהודים לחיות בארץ ישראל כמו שאנחנו חיים היום. השנה שנת תרפ"ג,

רבי אברהם ישעיהו – 'חזון איש', שואף לעלות לארץ ישראל, אך לא בכדי להנות מהשמש הזורחת בארץ, ולא בשביל לאכל את הפרות שנשתבחה בהם הארץ, לא ולא! הוא רוצה בכל מאודו לזכות לקיים את המצוות השתלויות בה: הפרשת תרומות ומעשרות, שמטה ועוד.

נסה 'חזון איש' לברר כיצד אפשר להשיג אשורי עליה, היכן כדאי להתגורר בארץ הקדושה ועוד, אבל אינו רוצה לעלות בפעל, לפני שלמד היטב את פרוטי המצוות התלויות בה. ולכן, הוא מקדיש מספר שנים ללמוד הלכות ישוב ארץ ישראל והמצוות התלויות בה.

בשנת תרצ"א הגיע לווילנא שליח חשוב מארץ ישראל – רבי משה בלוי וצ"ל, שהגיע לבקשת רבה של ירושלים רבי יוסף חיים זוננפלד – בכדי למצא בליטא רב שייטסי לעלות לירושלים ולשמש כסגנו. רבי משה בלוי פנה מיד אל גדול הדור רבי חיים עוזר גרוז'ינסקי, ושאל אותו על מי הוא ממליץ. מיד הפנה אותו רבי חיים עוזר אל 'חזון איש' ואמר לו: "לך אל רבי אברהם ישעיהו, ותראה בעצמך איזו מרגלית יקרה הוא! ודע לך שאני אינני מחליט שום דבר לפני שאני שואל את דעתו!" ה'לך רבי משה בלוי אל 'חזון איש' וישב ושוחח עמו בלמוד במשך שעה ארוכה. הם שוחחו גם על ארץ ישראל וירושלים, ואז גלה 'חזון איש' לרבי משה בלוי על שאיפתו העזה לעלות לארץ ישראל. שמח רבי משה בלוי ומיד בקש מה'חזון איש' שיעני לירושלים ויהיה ראב"ד.

ענה לו 'חזון איש' ברב ענותנותו: "רוצה אני ללמד תורה לשמה, אינני רוצה לקבל משרת דינות ולדון

יש לקרוא את הטסה המלא של "אנא בכח" בלוי מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

- יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) – אנא בכח, גדרת ימינה תתיר צרונה. (אב"ג ית"י)
- יום שני (לקרוא בראשון בלילה) – קבל רנת, עמך. שגבנו, טהרנו נורא. (קר"ע שט"ו)
- יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) – נא גבור הורשי יחודה, כבכת שמרם. (נג"ד יכ"ש)
- יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) – בקרבם טהרם, רחמי צדקתה תמיד גמלם. (בט"ר צת"א)
- יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) – חסין קדוש, ברב טובך, נהל עדתך. (חק"ב טנ"ט)
- יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) – יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך. (גי"ל פ"ק)
- יום שבת (לקרוא בששי בלילה) – שועתנו קבל, ושמע צעקתנו יודע תעלומות. (שק"ו צ"ח)

אתה תקום תרחם ציון, כי עת להננה כי בא מועד:

בינך פאקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-אמת:

בשבתות וכימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח כנענו 2) – לא אומרים וידוי.

אנא יי א-להינו וא-ה'י אבותינו. תבא לפנינו תפלתנו. ואל תתעלם מלפנינו מתחנונו. שאין אנהנו עני פנים וקשה ערף לומר לפניך יי א-להינו וא-ה'י אבותינו צדיקים אנהנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנהנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו דפי ו'שון הרע. העוינו. והרשענו. ודנו. חמסנו. טפלנו שקר ומרמה. יעצנו עצות רעות. פאבנו. פעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דברך. נאצנו. נאפנו. סרדנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צרנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחנתנו. תעבנו. תעינו ותעתענו. וסרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שנה לנו. ואתה צדיק על כל הפא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו:

לא נבס"ק אתג השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

הילולא קדישא

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ ורבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

חכם שלום אהרון לופס זצ"ל נולד לאמו חנה ולאביו יעקב בי"ז כסלו שנת תרס"ה, בעיר האלב שבסוריה.

בשנת תרע"ג, והוא בן 9, עלתה המשפחה לארץ ישראל והתיישבה בירושלים. חכם שלום לופס למד בישיבת 'פורת יוסף' למד מפי חכם עזרא עטייה. הוא הוסמך להוראה ושימש כדיין בבית הדין בירושלים. בנוסף, למד שפות והתפרנס מהוראת צרפתית ואנגלית.

חכם שלום לופס הקים יחד עם חכם יהודה צדקה את 'אגודת מקבציאל', שבראשה עמד הראשון לציון חכם יעקב מאיר, שמטרתה היתה להרבות פעלים לתורה ולהפיצה בקרב כל שכבות העם.

בשנת תש"י חכם שלום אהרון לופס מונה לרב הראשי של העיר עכו, בה כיהן כארבעים וחמש שנים. הוא חיזק את מוסדות התורה בעיר. לימים, זכה להקים את 'ישיבת 'אמת ליעקב' על שם אביו.

חכם שלום לופס נפטר ביום כ"ו חשון תשנ"ה, חיבוריו שהודפסו: 'קונטרס ההשכמה', 'קונטרס התעוררות לתפילה בשלמותה' וספר 'שלמי אהרון'.

המשך בעמוד 3

זה מה שנשאר!

- 'לא נפסיק את השמחה חלק 5'
- 'חג פסח' - - - 'חגי תשרי'
- משמח חתן וכלה חלק 1
- משמח חתן וכלה חלק 2
- משמח חתן וכלה חלק 3

וכל זה

במחיר מצחיק 35 ₪

ניתן לקנות את החוברות בירושלים, ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים, הכניסה בצד ימין, ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל.

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיחותא

'ברכות' של חרדים:

שיכבה לך האור באמצע סעודת שבת.

שירד לך גשם בסוכה.

שתמצע תולעים בחסה.

שתאכל בשר ותיזכר אחר כך שרצית לשתות משהו חלבי.

שייגמרו לך המים החמים במקלחת רגע לפני כניסת שבת.

שתשכח ספירת העומר ביום הראשון.

שתתפוס אותך אזעקה באמצע תפילת עמידה.

שתיכבה לך הפלטה מוקדם והאוכל לא יספיק להתחמם.

עוד בעמוד האחרון!

פילתא דבדיחותא

בדיחות קצרות - אך מצחיקות

ערבי נתפס גונב כבש - שאלוהו לפשר הגניבה. השיב: הוא חמד לצון.....

מישהו בירוחם ניסה להתאבד. ירד לכביש, כדי להידרס. אבל שום מכונית לא עברה. בסוף הוא מת מרעב.....

אין אחד שלא קנה שלוק - עשה חצי חצי עם חבר ונתן לו את החצי בלי הצ'ופצ'יק

כשמהו נופל עליך כשאתה פותח את המקפיא, הכי כיף לדחוף אותו ולסגור מהר, ושיפול על הקורבן הבא

כל הבשמים שבעולם יורדים אחרי כמה שעות. אבל קלמנטינה.....

הפלאפון שלי נפל מקומה שלישית ונשבר, מסתבר שמצב טיסה זה לא מה שחשבתי.....

מה הקטע שהפיצה עגולה, מגישים אותה בקרטון מרובע וחותכים אותה למשולשים.....

גם אם ניסית למצוא דאודורנט ולא הצלחת, הכי חשוב זה לא להרים ידיים.....

גשם הוא כמו סטנדאפיסט: כיף לצפות בו, אבל כשהוא מתחיל לרדת עלייך זה כבר לא נעים.....

מטהר אוויר זה הדבר הכי מפחיד בבית אתה מתיז למעלה ויש לך 3 שניות לברוח לפני שהכל נופל עליך.....

כשנאבד לך פריט לבוש ואתה שואל פעמיים אבל הפוך: אני - אמא ראית מכנס שחור שלי חלק? אמא - לא. אני: בטוח? שחור? חלק כזה? מכנס?.....

השניות המותחות האלו כשילד בוכה ואז יש שקט מסתורי ואתה לא יודע אם הוא נרגע או שהוא לוקח אוויר לצרחה אימתנית.....

בלינו הלילה אני והיתוש היה מגניב, כל הלילה הוא שר ואני מחאתי כפיים.....

מרוב שאני מגיע הרבה לסופר, המנהל של הסופר חשב שאני עובד אצלו ונתן לי שי לחג.....

סובל מציפורן חודרנית? די לסבל. די לכאבים. אנו נתפלל עליך בכל פעם כשתגזוז את הציפורן, במשך שנה שלימה. מחיר מיוחד לשתי ציפורניים.....

על מה מתפללים הורים לתאומות שלא מרגישות טוב בבוקר? - רבש"ע, רק שסבתא תרגיש טוב.....

ניתן לקבל את העלון במייל: a05832349@gmail.com

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

סגולות והנהגות לחודש אלול

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א

מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוח" ירושלים

ערימת הבקשות לקבלת תרומות, שהייתה על שולחנו של רבנו באחד הימים, הייתה גבוהה מערימת שטרות הכסף שהיו ברשותו. הרב ישב בחברת אברך מתלמידיו, והשניים חילקו את הכספים לנזקקים השונים, ששטחו את בקשותיהם במכתבים ששלחו אליו. בשלב מסוים אזל הכסף. ברשימת הנצרכים עדיין נותרו מספר בקשות קורעות לב, והרב היה בצער. "חסרים עוד כשלושת אלפים שקלים", נאנה האברך ופרש ידיו לצדדים בחוסר אונים, "אין ברירה אלא להשאיר אותם לפעם אחרת". הרב לא הגיב, אלא ניגש אל ארון הקודש, הפשיל את הפרוכת, פתח את הדלתות וטמן ראשו בתוכו, מעתיר מכל ליבו. כעבור דקות ארוכות סגר את הארון והציץ בשעונו. הוא חזר אל מקומו, פתח את הגמרא, והמשיך ללמוד עם האברך כאילו לא קרה מאומה. לאחר כמחצית השעה הופיע בבית הכנסת יהודי, ושלף מכיסו שלושת אלפים שקלים. הוא הניח אותם על השולחן אינו מודע להתרגשות שהוא מחולל ואמר: "לפני כחצי שעה החלטתי לתרום את הכסף לצדקה. חשבתי לעצמי, שלא כדאי להשהות את העניין, ולכן הגעתי לכאן עכשיו, כדי שלא להחמיץ את המצווה". האברך שישב לצידו של הרב היה המום, משתאה נוכח המצוה. ר' שלום התחייך. "הוא אשר אני אומר תמיד. אני כותב את הצ'קים והקב"ה מכסה אותם... הקב"ה מביא את הכסף, ואני טומנו במעטפות..."

צלם שהוזמן לעשות את מלאכתו בברית, שבה הרב הוזמן להיות סנדק, נרכן למרגלותיו של הרב, ובמבט מתחנן ביקש: "אנא, כבוד הרב, ברכני שיהיה לי זרע של קיימא. אני נשוי כבר חמש-עשרה שנים ועדיין לא זכיתי שיהיו לי ילדים". ר' שלום הביט בו במבט חודר ולא מיהר להגיב. הצלם המשיך להתחנן: "חמש-עשרה שנים חיינו אינם חיים. הכול נראה לנו שחור! הרופאים אינם נותנים לנו סיכוי לחבוק פרי בטן! אני מבקש את ברכתך, כבוד הרב". במקום לברך, הישיר אליו הרב מבט ואמר: "תוריד את הצילומים הלא ראויים מחנותך!" הצלם נדהם. מאין יודע ר' שלום על התמונות התלויות בין כותלי הסטודיו שלו. הרי מעולם לא ביקר שם?! הוא שאל את המקורבים, האם סיפרו לרב עליו ועל חנותו, והתברר, שאיש לא הכירו. בעיניו הקדושות חש הרב בדבר מה מפריע, הדוחק את הקדושה. "אם תוריד את התמונות הללו מחנותך, הקב"ה יברך אותך בבן זכר", הבטיח לו ר' שלום. הצלם חזר אל הסטודיו המום. ומיד החל לתלוש מהקירות את כל התמונות הלא ראויות. הימים נקפו וכעבור מספר חודשים, התבשרו הצלם ואשתו, נושעו גם הם בזרע של קיימא. "הילד שלי הוא הילד של ר' שלום", כך התבטא הצלם, "בזכותו הוא נולד".

אחד מתלמידי הרב חלה במחלה קשה ל"ע, מיד עם היוודעו, פנה לצדיק, בכה והתחנן לפניו, שיברך אותו בבריאות טובה. "יש לי ילדים שעדיין לא השאתי. אנא, כבוד הרב, ברך אותי באריכות ימים!" הרב נותר מהורהר. קשה היה לו לסרב לדברי התלמיד, שדמע מולו. לבסוף נענה ואמר: "כל זמן שאני חי, אתה תחיה". ואכן, כך היה. הוא חי עוד מספר שנים, וביום פטירת הרב, הסתלק גם הוא לבית עולמו, מספר שעות ספורות אחר רבו...

מתורתו: מדברי הרב בעניין 'לימוד התורה' מלמד שתלמיד חכם, המשתמט ללמד לציבור, אין לימודו לשמה. 'למה תלמיד חכם דומה? לצלוחית של פליטון: מגולה ריחה נודף, מכוסה אין ריחה נודף'. אפשר שבא לרמוז על חובת התלמיד חכם, ללמד לזולתו, בזמן שאפשר לו, ואז יהיה לימודו לנחת רוח לה' יתברך, וזה כוונת אומרים: 'מגולה – ריחה נודף' – היינו: שכשמגלה את ידיעותיו לאחרים, שמלמד אותם, אז יהיה ריחה נודף לנחת רוח לפני ה' יתברך. אבל אם בכוחו ללמד לציבור, ובכל זאת הוא משתמט, ולומד רק לעצמו, מכסה את ידיעותיו אז 'אין ריחה נודף' – לימודו לא יעלה לנחת רוח לה' יתברך, כי זה מוכיח שתורתו לא לשמה, כיוון שהוא מביט רק על תועלתו הפרטית. כי אם היה לימודו לשמה, לקיים מצות בוראו ודאי היה מתמסר לציבור, כי תלמוד תורה של רבים עדיף. [ספר שלמי אהרון, עמ' כ-כא].

מדברי הרב בעניין 'גאולת ישראל' מלמד בהתפשט מעלת הצדיקים בכל ישראל נושעים לעולם. 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ'. וצדיק נקרא מי שמתפלל כוותיקן, כמו שכתב הרמב"ן במלחמות ריש מסכת ברכות: 'ולכשיתקיים מקרא שכתוב: ועמך כולם צדיקים – יהיו כל ישראל כותיקן, ולא יהיו לעולם ניזוקין'. ויש להסביר דבריו כך: סמיכות 'גאולה לתפילה' היא מעלת הצדיקים, בהתפשטות מעלה זו ב'כל ישראל' שיזכו להיות כולם צדיקים, דור שכולו זכאי, מיד יזכו לגאולה, מידה כנגד מידה. ישראל סומכים גאולה לפני תפילה, תהיה תפילה כל ישראל מקובלת לפני השם יתברך ברצון, והוא יסמוך לתפילתנו הגאולה האחרונה, שישראל יהיו נושעים תשועת עולם. וזה סיום דברי הרמב"ן: 'לא יהיו לעולם ניזוקין'. כלפי יחיד נאמר: 'אינו ניזוק כל היום כולו', אולם בזכות 'כל ישראל' יהיה שכרם עולמי ונצחי, ולא יבושו עמי לעולם. [קונטרס ההשכמה, עמ' ח, ישיבת "אמת ליעקב", ירושלים, תשמ"ו].

מדברי הרב בעניין 'מנהג ישראל' מזהיר התלמידים שגדלו בישיבות, שלא לנטוש מנהג אבותיהם. יהודים רבים נעשה להם כהיתר להתחיל תפילה שחרית מ'הודו'. וכל מה שמודפס בסידורי התפלות מפרשת העקידה ועד 'הודו', נחשב בעיניהם כטפל, ומצב זה חמור ביותר אצל אחינו האשכנזים שהציבור מתחילים מ'הודו' ו'ברוך שאמר'. ולכן רבים מהמון העם לא שמו אל ליבם להקדים לומר העקידה וסדר הקרבנות, ומתוך זה כמעט נשכח מהם חלק זה של התפילה. הסדר הזה נשמר בהקפדה אצל הספרדים לכל עדותיהם, בכל בתי הכנסת, מתחיל החזן לסדר בקול רם העקידה בלי שום דילוג והשמטה. וכן יהודי תימן שמרו על סדר זה. אולם בתקופה האחרונה תלמידים שגדלו בישיבות האשכנזים גם הם נכשלו והתחילו לזלזל בשלמות התפילה. ובעוונותינו הרבים יש גם ישיבות מיוחדות, שכל תלמידיהם ספרדים, נהגו להתחיל תפילתם מ'הודו', והדילוג נעשה להם כהיתר, בחשבם כי הם רשאים לנטוש מנהג הטוב של אבותיהם, ולפרוש מהציבור הספרדי.

דבר תורה לעילוי נשמת: קאסאנש בת דגיטו ע"ה

מילתא דבדיחותא

ברכות של חרדים! - המשך!

שיהיה חסר לך דפים בסידור של הסליחות בבית כנסת באמצע סליחות.

שתברך ברכת המזון ותזכר שמה שאכלת זה בכלל מזונות.

שתמצאו חבילת ופלה אחרי שכבר עשיתם בדיקת חמץ.

שיפול עליך ש"ס מתיבתא

שבסוכות תישן בסוכה ובבוקר שכן יאמר לך שאתה לא נוחר לפי הקצב.

שתשכח קריא"ש.

שתקום באמצע הלילה ותעמוד בדיוק על הנטילת ידים למטה.

שיפול לך הטלית באמצע ההגבהת הס"ת.

שתבוא בטעות עם נעלי שבת לכל נדרי.

שהילד שיושב מאחוריך ביו"כ יביא במבה וביסלי בצל בתפילת נעילה.

שתסיים "המחזיר שכינתו לציון" ותיזכר שעוד פעם שכחת יעלה ויבוא.....

ניתן לשלוח את הבדיחות שלכם למייל: a05832349@gmail.com

העלון יוצא לאור בחסות:

אברכי כולל

יראי שמים!!!

ילמדו את כל הששה סדרי משנה (4,192 משניות) במשך כל השנה לפטירה לעילוי נשמת יקירך.

בתשלום סימלי של 900 ₪ ובכך אתה עושה נחת רוח ליקירך וגם שותף בלומד תורה. כמו כן אפשר ללמוד לע"נ הקרוב שנפטר לפני כמה שנים.

053-415-3684

משנה אותיות נשמה

גמ"ח דרכי חיים

להשאלת: גמרות - טור שו"ע - משניות.

בגמ"ח בבל השאלת גמרות מהדורות שוטנשטיין בבלי וירושלמי - טור שולחן ערוך שירת דבורה - משניות מהדורת רייזמן. רחוב אבינועם ילין 11 ירושלים (ליד בית המדרש סירלי, טול בית המדרש סמסאר) 02-590-7438 - 054-844-8683

בשורה משמחת לעולם התורה!!

בנוסף להשאלת גמרות שוטנשטיין לתלמוד הבבלי ולתלמוד הירושלמי ולטור שולחן ערוך מהדורת שירת דבורה חדש בגמ"ח ניתן להשאיל:

משניות מהדורת רייזמן!

להלן זמני פתיחת הגמ"ח:

יום ראשון: מהשעה: 14:00 עד השעה: 14:30

יום שלישי: מהשעה: 18:00 עד השעה: 18:45

יום חמישי: מהשעה: 15:00 עד השעה: 15:30

עלות השאלת ספר בגמ"ח 10 ₪! | ובתחילת הרישום יש להביא צ'ק פיקדון!

טור מרשים מיקו הודיע בסמסר: 02-590-7438 || יש לכם שאלה? נשמח לעזור! 054-844-8683. בין המדרים.

לעת עתה יש מספר מצומצם מאד של כרכים במשניות ניתן לתרום בגמ"ח ברחוב אבינועם ילין 11 ירושלים או במלאמן: 054-844-8683. ניתן לתרום כסף כדי שנקנה את הספרים או את הספרים.

יש לכם בארון ספרים

גמרות מהדורת שוטנשטיין בבלי או לירושלמי וכן כרכים לטור"ע מהדורת שירת דבורה וכלל לא לומדים בהם! אנו בגמ"ח 'דרכי חיים' נשמח מאוד לקבלם, כדי להשאילם לאחרים.

בברכת יגדיל תורה ויאדיר!

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

תמיד יש מושג
כזה שפת אם
כי לאבא לא
הייתה היזדמנות
לדבר.

שמעתי עכשיו הרצאה של
אחד המחזירים בתשובה
רבתיים תתעוררו עוד
שלושה חודשים העולם
'יחברבבבבב.....
בסוף ההרצאה החתים אותי
הוראת קבע ל36 חודשים....

**אישתי אמרה לי
אתה נחמד חכם
וחיובי
ויש לך את כל
הכלים להצלחה.
הם מחכים לך
בכיוור.....**

**לפני כמה שנים התעייפתי
ומאז זה לא עבר לי**

זה מה שנקרא חוסר מזל

אני מצפה מהמשלה
לבטל את התשלום על
שקיות הניילון, לא ייתכן
שבכל פעם שירד גשם
החרדים יצטרכו לשלם
עשר אגורות.

**היום לפני 140 שנה המציא גרהאם
בל את הטלפון הראשון. כשחבר אותו
היו 4 שיחות שלא נענו מאשתו.**

**כסף זה שורש
כל הרע.....
למידע נוסף
שלחו לי 10
ש"ח. 😊**

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

הצן והמפרנס
וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מְנַגֵּב וְעַד בֵּית אֵל עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם
אֶהְלֶה בְּתַחֲלָה (בראשית יג, ג).
רש"י מביא את דברי רבותינו במדרש (בראשית רבה מא, ג), שאברהם אבינו שב
לאותן אכסניות כדי לפרוע הקפותיו,
הפירוש הפשוט הוא, שמאחר ובדרכו למצרים לא היה לו כסף לשלם על השהות,
ובדרכו חזרה פרע את כל חובותיו.

אלא שהדברים תמוהים: מדוע שבעלי האכסניה יתנו לאדם שאינם מכירים,
להתגורר באכסניה חינם, על סמך הבטחה כלשהי שבעתיד, אם וכאשר הוא
יתעשר, ישוב לפרוע את חובותיו... קשה למצוא בעלי אכסניה שסיכמו לארח
אורח כזה באכסנייתם.

יש מסבירים שאין כוונת רבותינו להקפות שבממון. הכוונה להקפות מסוג אחר
לגמרי: בכל מקום שאברהם אבינו היה הולך, היה מדבר על אמונה בה' ועל
הביטחון בו; על כך שה' הוא הון והמפרנס, הוא המנהיג את העולם, הוא השומר
והמציל, הפודה והמושיע. כולם לעגו וצחקו עליו ושאלו: - אם ה' הוא הון
והמפרנס מדוע לך - ראש המאמינים בו - אין כמעט לחם לאכול?
- הקב"ה הבטיח לך "וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל" -
שייוולד לך בן משרה אשתך, איה קיום הבטחתו?

אברהם ניסה לענות להם: עוד תראו, סוף הכבוד לבוא! גם אם בשלב מסוים
המצב נראה קשה - יש לקבל את הייסורים באהבה! כל מה שה' עושה - לטובה
הוא עושה, וגם אם "הָיָה רָאשִׁיתְךָ מִצֶּעַר" - בסופו של דבר "וְאַחֲרֵיתְךָ יִשְׁגֶה מְאֹד"
(איוב ח, ז). אף אחד לא התחייב לברך אותי בממון ברגע זה, היום. זה בהחלט
יכול לבוא גם חמור, ויש מחר שהוא לאחר זמן.

הם לא הבינו את התשובה הזאת, והוסיפו להקיף אותו בחבילות של שאלות על
אמונתו בא-ל אחד.

כשאברהם חזר ממצרים, "כַּבֵּד מְאֹד בְּמִקְנֶה בְּכֶסֶף וּבַזָּבֵה", הוא שב לכל אותם
אלו שלעגו עליו והקיפו אותו בשאלותיהם, והשיב להם תשובות ברורות: הנה
תראו! לא נפל דבר אחד ארצה מכל אשר דיברתי! הקב"ה שילם לי שכר מושלם
על האמונה שלי בו. הוא אמר לי "ואברכך - בממון", ואכן התברכתי, הוא אמר לי
"וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל", ואכן פרעה לא נגע בשרה אפילו לא בקצה ציפורנה. לא נָפַל
דָּבָר אֶחָד מְכֹל דְּבָרֹו הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבַּר.

ישתבח שמו לעד! "כל הלומד תורה מעוני - סופו לקיימה מעושר" (אבות ד, ט).
אסור להיות מודאג! לפעמים זה לוקח פחות זמן ולפעמים יותר זמן, אבל בסופו
של דבר מי שמאמין בה' ובטוח בו - יקבל!

לפעמים אדם עומד בפני ניסיון. הוא עומד תמה: איה שכר האמונה? אברהם
אבינו לימד אותנו: תמשיך להאמין בה! תמשיך לדבוק בו! אל תיפול
ברוחך! הסר דאגה מלכך! "נַעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב"
(תהלים לו, כה), וסוף הכבוד לבוא. יבוא יום בו תוכל להשיב על כל
ההקפות! לקבל ולהשיב תשובות לכל השאלות שהקיפו אותך!

גם את אלוס ומורק!

השיבני פון

**יש לכם אבות ובנים או תהלים
אז למה אתם נחכים?
ה367 פו אום היום!**

הצטרפות: 052-7656075 וא hashivni.com@gmail.com

פולניה מספרת
לחברתה:
תשמעי מה קרה -
שלחתי את בעלי
למכולת לקנות תפוחי
אדמה ובדרך הוא קיבל
התקף לב ומת!
- אז מה עשית?
- אורח

גם לכם יש את הבאג הזה
שכשאתם מדברים בטלפון
אתם מטיילים בכל הבית?

הרגע הזה בילדות
שאמא שלך מספרת אותך

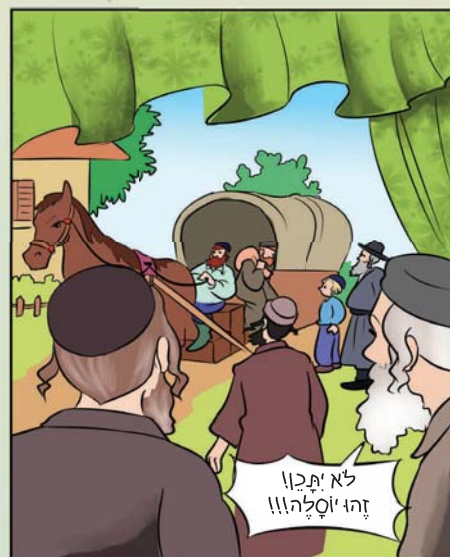
זה מס הכנסה?
כן.
אני רוצה להתנתק.

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

יוסקלה

ציירה: טובהלה

פרק 47

© כל הזכויות שמורות